

časopis slovenskih delavcev

Glavni urednik
Marjan Horvat

Odgovorni urednik
Ciril Brajer

Telefon
311-956, 313-942
Naročnina
in prodaja 321-255
Telefaks 317-298
Naslov:
ČZP Enotnost
Dalmatinova 4,
Ljubljana

št. 16

POSTAVKI

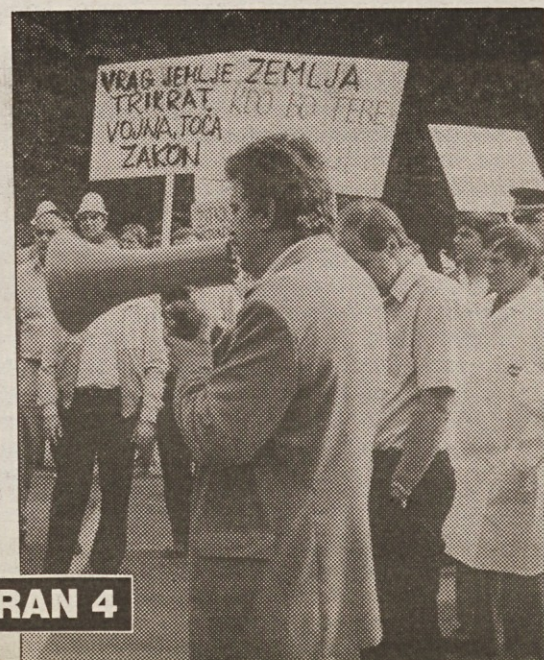
- Prvi teden po stavki se je v Zvezo svobodnih sindikatov Slovenije vpisalo 1.230 novih članov.
- Od stavke do začetka tega tedna se je v ZSSS vpisalo 1.840 novih članov.
- Po stavki je iz svobodnih sindikatov izstopilo 5 članov.
- V tem času se je na DE naročilo 217 novih bralcev.

Ljubljana, 17. aprila 1992, št. 16, letnik 51, cena 66 tolarjev

BODO TRAVO POPASLE KRAVE ALI LAČNI SLOVENC?

STRAN 4

NISMO V MEHIŠKEM SAMOSTANU

Ministrica bi morala vedeti,
s katerim sindikatom se kaže
pogajati

— na 6. strani

TAKTIKA ZAVLAČEVANJA

Stranke beže od volitev
kot hudič od križa

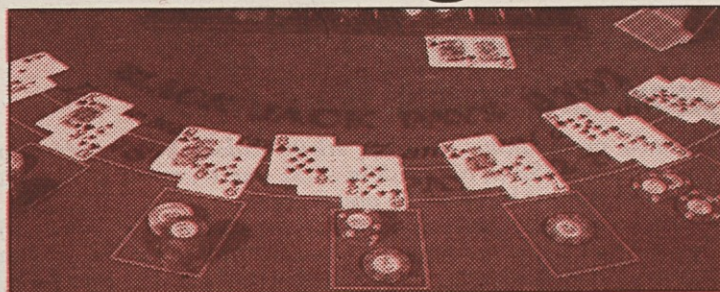
— na 3. strani

DRHAL PA VESELO KRADE NAPREJ

Šefi v Finmedii
pripovedujejo pravljice,
v Utoku pa je
obratovođkinja odpeljala
usnje in najboljše delavce
v svojo delavnico

— na 15. strani,
v Ravbarkomandi

Država proti Las Vegasu

Hazardne hiše, kamor Slovenci (še) ne smemo, prinašajo
velik čisti dohodek. V markah, šilingih, lirah, dolarjih...
Pa bo sčasoma cvenka od »kockanja« še več, če bo
zmagal razum in slovenskih igralnic ne bomo

— podržavili.

stran 10

DE, četrtek ob 14.00

Zasebna podjetnica Mira Lanišček je glede kraje v Mengšu,
o kateri pišemo na 15. strani DE, izjavila, da o njej ne želi
javno govoriti, dokler »projekt« ne bo dokončno izpeljan.

Meni, da gre za normalen izraz boja za preživetje, ki bo vsak
dan večji in ki je v tujem svetu povsem normalen. Lastnik
materiala, ki je bil odpeljan iz družbenega obrata, ni GAT,
temveč le Uniteks kot izvoznik in tuji kupec. Podjetje Milax,
v katerem zdaj menda delajo v treh izmenah, še nima vseh
potrebnih dovoljenj in šefica te stvari zdaj urejuje. V svoje
podjetje je sprejela vse delavce, ki so jo prišli vprašat za delo.

Na koncu je gospa, ki lahko konkurira za podjetnico leta,
dodala, da se vse to ne bi zgodilo, če bi bile stvari v Utoku in
GAT-u urejene.

ŽREBANJE

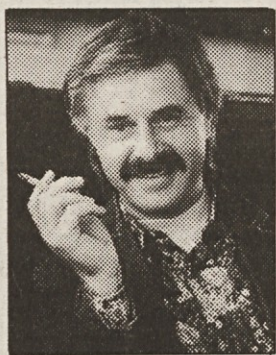
24. 05. '92

10.000.000.00 SLT

32 osebnih avtomobilov NISSAN MICRA

3 x 50.000 DEM

40 vesp Piaggio in zaščitnih čelad

Piše: Ciril Brajer

DVOJNI SALTO MORTALE

Najnovejši Peterletov umotvor, pismo oziroma peticija slovenske vlade, je stvar za posebno razčlenbo. Čeprav jo začne visokodoneča fraza o »zvesti skupne odgovornosti za slovensko državo«, gre namreč prav za izmikanje tej in domala vsakršni odgovornosti.

Dobro voljo zbujala le to, da pod njo vendarle ni podpisov vseh ministrov. Je pa podpis ministra za pravosodje **RAJKA PIRNATA**. Jasno, logično, normalno! Mož je pač dosleden, premočrten, predvidljiv.

Vsaj v politiki. V stroki je stvar namreč povsem drugačna. Možak ni ne dosleden ne premočrten. Pa ne mislim več na njegovo že anekdotično samohvalo, kako je kot prvi človek slovenskega pravosodja zagovarjal svoje tihotapske podvige. Zbodlo me je njegovo razglabljanje v ponedeljkovem Delu. Ukrepanju za prepoved stranke **Zmaga Jelinčiča**, ki brez dvoma zganja razizem, se je pretkano izognil:

»Osebnostno mnenja, da se to ne da prek časopisov, ker pač nasprotujem potezam, ki nekaj preizkušajo. Končno gre v takšnem primeru za sodno odločanje, saj ima v upravnem sporu zadnjo besedo vrhovno sodišče. Zato po mojem o tem ne bi smelo biti javnih polemik...«

Glej šmenta, kakšen preobrat! Kdo pa je potem tisti, ki je po časopisih pretakal solze, kdo vendar je na televiziji jokal in stokal o rdečih direktorjih, ki kradejo kot srake in bodo pobasali vso družbeno lastnino?!

S tem ko se spreneveda o Jelinčičevih popadkih, je kajpak pljunil na tisto, ko je v javnih nastopih blatil čisto konkretna podjetja.

Pa res le blatil. Daleč od tega, da bi z razkrinkavanjem njegove dvoličnosti hotel trditi, da ni imel prav. DE je v dveh letih sestavil pravcat almanah divjih privatizacij, kraj družbenega premoženja, divjaških odpušćanj delavcev in gore drugih krivic, ki se jim godijo prav v času nove oblasti. Res zgolj oblasti, o vladavini namreč ne moremo več govoriti, o brezvladju pač.

»(...) Zakon o družbenem kapitalu je kot možnost uvedel prodajo dela podjetja ali podjetja v celoti. Prihaja pa do povsem nasprotnih mnenj organov nadzora o tem, kaj se šteje za del podjetja. Na to je vplivala zakonodaja, ki tega ne ureja popolno in jasno (...) Lastninsko preoblikovanje podjetij in razmah podjetništva je sicer v skladu z duhom nove podjetniške zakonodaje, ki pa je niso spremljali predpisi o načinu in postopkih privatizacije družbene lastnine. To omogoča stihijsko odtevanje, špekulacije in zlorabe. (...)«

To je res le drobček iz debele knjige, v kateri družbeni pravobranilci ugotavljajo, kaj in zakaj se dogaja. Tu ne pomagata ne jok ne stok, treba je pač urediti stvar in dotlej družbeno lastnino zavarovati. In pika.

Konfederacija sindikatov 90

Sporočilo za javnost

Na naslov KS 90 Slovenije in nekaterih njenih članic so prišli protesti zaradi izklopa električne energije v času opozorilne splošne stavke 18. 3. 1992.

Javnost in še posebej prizadete obveščamo, da nasprotujemo takšnemu načinu stavke. Stavko na področju energije ne napovedal in organiziral republiški odbor energije pri ZSSS.

Sindikato Elektro Gorenjska – član KS 90 Slovenije ob tem sporoča:

1. Sindikat Elektro Gorenjska, vključen v območni sindikat Svet Kranjskih sindikatov, na republiškem nivoju pa v Konfederaciji sindikatov 90, se je pridružil stavki dne 18. 3. 1992, ker so stavkovne zahteve sindikatov KS 90 in ZSSS upravičene.

2. Naš sindikat je na podlagi ocene načina, poteka in posledic stavke ocenil, da oblika stavke z redukcijami ni primerna, ker je bila z redukcijami povzročena nesorazmerno velika škoda v primerjavi s cilji stavke.

3. Sindikat Elektro Gorenjska, Konfederacija sindikatov 90, v katerega je vključenih dve tretjini zaposlenih in 90 % delavcev, ključnih za izvedbo redukcij, je z večinskimi mnenjem sprejel (na delnih zbiorih dne 18. 3. 1992) odločitev, da dne 23. 3. 1992 in v bodoče, v primeru stavke ZDE ZSSS z redukcijami, ne bo izvajal redukcij.

4. Še vedno podpiramo stavkovne zahteve, vendar predlagamo tako obliko stavke, ki ne bo tako kruto prizadela širo-

kega kroga uporabnikov (gospodinjstva, industrijo), razen v skrajnem primeru neplačnike.

Slavko Renko,
Predsednik sindikata
ELEKTRO GORENJSKA
Boris Mazalin
Predsedujoči KS 90

Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja Slovenije

Obvestilo javnosti

Obveščamo vas, da je Predsedstvo skupščine Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja Slovenije na seji dne 16. 4. 1992 sklepalo o uskladitvi pokojnin in drugih denarnih dajatev na podlagi gibanj plač v mesecu februarju letos glede na predhodni mesec. Iz uradnih podatkov Zavoda Republike Slovenije za statistiko je razvidno, da so povprečne plače zaposlenih v tem mesecu porastle za 12,7 %. Zato je Predsedstvo skupščine Skupnosti sklenilo, da se pokojnine in druge denarne dajatve (dodatek za pomoč in postrežbo, invalidnine za telesno okvaro in preživnine kmetom) na tej podlagi uskladijo z veljavno nastjo od 1. 2. 1992 tako, da se povečajo za 12,7 %. Za enak odstotek in v istem roku se uskladijo tudi starostne in družinske pokojnine, določene po zakonu o starostnem zavarovanju kmetov, ki jih izplačuje Skupnost.

Uskladitev bo izvedena pri izplačilih pokojnin in drugih denarnih dajatev za mesec april. Tedaj bodo upokojenecem in upravičencem do de-

Vljudno Vas prosim za objavo mojega pisma v vašem časniku. Napisala sem ga tako, kot znam in občutim in kot sem vso življenjsko nesrečo tudi resnično doživela.

Hvala za razumevanje in ostanite še naprej tako hrabri in z nami – delavci!

Resnica je slepa, vendar vidi v temi!

Si lahko mislite: »švercanje« človeških organov in delov človeškega telesa, sumljivi »strokovni incidenti« z usodnimi napakami... (Zapisano v DELAVSKI ENOTNOSTI 22. nov. 1991).

NAPAKE ZDRAVNIKOV SO HITRO POD ZEMLJO – NEDELJSKI DNEVNIK 1. dec. 1991

ZDRAVNIKI NE POZNAJO SODIŠČ – NEDELJSKI DNEVNIK 8. dec. 1991

Ob branju zgoraj navedenih člankov me je objela vroča jeza, pomešana s takim gnusom, da ne morem biti tiho, še posebej, ker so javno izrečene besede dr. AČKA iz LJUBLJANSKE PATOLOGIJŠKE šole, kako resnične in vsega obsojnja vredne. Ukradeni človeški organi, prikrivanje resničnih okoliščin, ponarejanje medicinske dokumentacije, ki bi lahko služila kot dokaz za skrajno neodgovorno medicinsko malomarnost, katere posledica je smrt. Smrt, povzročena iz malomarnosti, ki so jo storiли ljudje, katerih poslanstvo je reševati človeška življenja (zato jih tudi vsi plačujemo), je zame kriminal brez primere, ki ga je povrh vsega skoraj vedno nemogoče

dokazati. Zakaj? Ker na ključnih odgovornih mestih VLA-DAJO ljudje, katerih edini cilj je: UTIŠATI IN SKRITI VSE, KAR BI UTEGNILO ŠKODITI NJIHOVEMU UGLEDU IN DELU. Pri tem pa se poslužujejo najbolj nesramnega sprenevedanja, nizkotne premetenosti in celo groženj.

Res, neverjetno je, dokler vsega tega ne doživiš sam in vsega gorja ne občutiš na svoji duši.

Pred dvema letoma mi je v splošni bolnišnici Maribor za posledicami prometne nesreče umrla moja 17 let stara hčerka. Očividci nesreče so povedali, da so reševalci zamujali eno uro s prihodom na kraj nesreče, prav tako sta to potrdila zdravnika, ki sta nam tisto nesrečno jutro povedala uro sprejema moje hčerke v bolnišnico. Jasno je torej, da hčerka ni mogla dobiti nujno potrebne medicinske pomoči na kraju nesreče (tam je sama prosila zanj) niti pozneje v bolnišnici v času, ki so ga tam ponaredili odgovorni.

Četrty dan je hčerka v bolnišnici umrla. Ta dan svojci nismo mogli do nje, saj nam celo sama zdravnica ni »znala« povedati, kje je hčerka. Pozneje smo preko časnikarja VEČER dobili pojasnilo predstojnice oddelka, da je bila takrat moja mrtva hčerka v sobi za »nujne posege«. Hčerko smo smeli videti šele drugi dan, po »obdukciji«...

Zaradi vsega sem se pritožila na REPUBLIŠKO MINISTRSTVO za zdravstvo in po letu in pol vendarle dobila odgovor. V obširnem poročilu strokovne komisije pa je bilo zapisano vse, prav vse – razen RESNICE. Ugotovili so, da reševalci niso zamujali – torej »lažejo« vsi, ki so bili na kraju

nesreče (policija, gasilci, bližnji stanovalci). »Lažeta« tudi oba zdravnika, ki sta nam tisto nesrečno jutro povedala uro sprejema pokojne hčerke, ki se natančno ujema z vsemi neposrednimi očividci.

Nadalje »strokovna« komisija ugotavlja, da je hčerka »že« pol ure po nesreči dobila vso potrebno medicinsko pomoč in jo tudi časovno opredelila. Svojci smo po dobrih dveh urah (po nesreči) prihiteli v bolnišnico in tam na hodniku pred šok sobo dobili hčerko (z nami je bila tudi policija) BREZ infuzije, katetra, inspiratorja... Vse to je dobila, ko je bila odpeljana v šok sobo. Torej 2 uri in 20 min. potem, ko je policija o nesreči obvestila reševalce.

In izvedenci na strokovni ravni nadaljujejo:

»Če je vendarle obstajala majhna možnost za preživetje, je le pod pogojem, da bi bila poškodovanca dobila visoko koncentracijo kisika in zdravil na kraju nesreče...«

Pozneje, ko sem v bolnišnici iskala medicinsko dokumentacijo o pokojni hčerki, sem se lahko pogovarjala samo s predstojnico oddelka. Ona je bila edina, na katero sem se morala obrniti, četudi sem iskala drugega zdravnika.

Zdravniških dokumentov o zdravljenju hčerke nisem dobila. Gospa predstojnica je pojasnila, da takih dokumentov svojem umrlih ne dajejo, tudi kopije ne.

Izgubila sem svojo hčerko, najdražje, kar sem v življenju imela. Za njeno smrt ne krivim zdravnikov, ki so jo zdravili, saj sem prepričana, da bi ji pomagali, če bi jo pravočasno dobili v roke. Navkljub vsemu pa vendarle ostajajo

nepoštene, ker so s svojim kolegialnim molkom pomagali reševalcem in predstojnici oddelka – ponarediti čas sprejema, čas začetka zdravljenja pokojne hčerke, v katerem (o TEM SEM PREPRICANA) je skrit resnični vzrok njene smrti. Če to ne bi bilo tako,

zakaj je potem tako sistematično obdelan čas, ki ga je LAŽNO v »strokovno poročilo« zapisala celo REPUBLIŠKA komisija za zdravstvo.

Medicinske malomarnosti in napake so resnično hitro pod zemljo, če pa se jih kdaj le uspe obelodaniti, so zopet edini izvedenci – zdravniki. Poštene in nepošten – združeni v enega BOGA, do katerega ne more niti sam g. Bavčar z vso svojo varnostno službo.

To je tudi eden izmed mnogih razlogov, da zdravniki ne spoznajo sodišč – niti takrat ne, ko te sami tožijo, tako kot mene.

Najprej so mi javno zagrozili s tožbo, ker da sem s svojimi javnimi pritožbami sejala nezaupanje ljudi v zdravstvo in njihovo delo, in svojo grožnjo tudi uresničili. Po letu in pol so tožbo v CELOTI umaknili, vendar tokrat tega niso povedali javno.

In vendar, četudi je resnica (in hiša pravice) slepa, vidi v temi. Pravne poti do nje so brez pomena, kajti čeravno bi bile izvajane tako, kot so v naši pravni domovini zapisane, nam naših najdražjih ne more nihče več vrniti!

Mafija v zdravstvu pa deluje dalje in povsod. Ne izbira ne kraja ne časa ne žrtev. Ona si vzame vse in za vedno. Tudi zdravnikovo ženo.

Res gnusno!

Marijana Meglič
Goriška 23/a, Maribor

paj z ustreznimi razlikami se bodo pričela 30. 4. 1992.

Skupno sporočilo

Sestali sta se delegaciji LDS in SDP, ki sta ju vodila dr. Janez Drnovšek in dr. Ciril Ribičič, in se pogovarjali o razreševanju vladne krize, volilnem sistemu in sodelovanju strank. Poudarili sta skupni interes in pripravljenost za sodelovanje pri zamenjavi neuspešne vlade in doseganju soglasja glede volilnega sistema. Posebej sta poudarili tudi pomembnost čimprejšnjih volitev.

Informativna služba
SDP Slovenije

Socialistična stranka Slovenije

Izjavi štirih vladnih strank na rob

Izjava predsednika vlade in štirih strank, ki še podpirajo njegovo vlado (SKD, NDS, LS in SLS), dne 13. aprila 1992 je za politično javnost svojevrstno presenečenje.

Najprej zato, ker izvemo, da ena od teh strank, SLS, še naprej podpira g. Peterleta, čeravno je prav ta stranka vložila uradno konstruktivno nezaupnico zoper predsednika vlade. Kot vemo, je kandidat SLS g. Ludvik Toplak. Kako lahko neka stranka, če je seveda kolikor toliko resna, vlado obenem podpira in ruši?

V izjavi je nadalje zapisano, da štiri stranke »ugotavljajo«, da je bil zlorabljen institut konstruktivne nezaupnice. Ne glede na to, da je jasno, da stranke niso pristojne za »ugotavljanje zlorab« ustavnih institutov, pa znova zbode v oči dejstvo, da ena od strank (znova SLS) taisti institut uporablja.

Čisto na koncu štiri vladne stranke predlagajo rekonstrukcijo sedanje vlade. In sicer tako, da bi imela čim širšo podporo v skupščini. Če je v tem bistvo sporočila štirih provladnih strank, pa moramo ugotoviti naslednje:

– da gre za nov poskus že videnege, saj je znano, da je bil g. Peterle s ponudbo za širitev vlade pred meseci že zavrnjen;

– da je prva ovira za sestavo vlade s širšo podporo prav predsednik vlade sam, saj trmasto vztraja pri vodenju vlade iz razizto manjšinsko podporo.

Zato ni logično, da g. Peterle institut konstruktivne nezaupnice graja, saj se ima le njemu zahvaliti, da lahko še naprej vlada. Predsednik, ki ima v svojem kabinetu tako zmedo in razsulo in ki ga podpira tako malo poslancev, mora odstopiti. Socialisti pričakujemo, da bo g. Peterle zmogel toliko časti in morale in s tem radikalno posegel v stanje, nad katerim se sam tako zgraža.

Viktor Žakelj, predsednik

Odprta vrata v Evropo

Na krajšem obisku pri Svobodnih sindikatih Slovenije se je mudil generalni sekretar CISL Furlanije Julijske krajine **Vittorio Giustina**. V pogovoru s predsednikom ZSSS **Dušanom Semoličem** in člani predsedstva je predstavljal predlog izobraževalnega seminarja, ki ga CISL Furlanije Julijske krajine organizira za sindikalne zaupnike iz ZSSS, Neodvisnosti – KNSS in Konfederacije 90. Glavne teme izobraževalnega seminarja naj bi bile organiziranost sindikata in kolektivno pogajanje. Predsednik ZSSS Dušan Semolič je ponudbo sprejel in izrazil pripravljenost ZSSS Po tesnejšem sodelovanju.

Vittorio Giustina je povedal, da so o medsebojnem sodelovanju italijanskih sindikatov s slovenskimi sindikalnimi centralami razpravljali tudi na sestanku v Rimu in se dogovorili, da bodo sodelovali z vsemi slovenskimi demokratičnimi sindikalnimi organizacijami. Govor je bil tudi o vlogi Svobodnih sindikatov Slovenije za sprejem v Evropsko konfederacijo sindikatov, pri čemer je Vittorio Giustina poudaril, da se bo osebno zavzel in vplival, da bo vloga ZSSS za sprejem v EKS pozitivno rešena.

Pavle Vrhovec

Izjava ob podražitvah

Ni naključje, da je vlada g. Peterleta le nekaj ur po neuspelem glasovanju o konstruktivni nezaupnici objavila vest o podražitvi moke in kruha in napovedala podražitve elektrike in PTT storitev. Da bi kaj takega storila pred glasovanjem o kandidaturi g. Bavčarja, vladi seveda niti na misel ni prišlo. Zgodilo se je natanko tisto, na kar so opozarjali mnogi, ki so se 8. aprila v skupščini pridružili kritikam sedanje vlade.

Račun za neuspehe sedanje vlade se znova izstavlja najbolj ogroženim, ki jih je vedno več, in nič ne kaže, da bi imela ta vlada resno namero, da to prepreči. Veliko več ji je do ohranjanja oblasti. Skrajno mero slabega okusa pa presega sam ministrski predsednik, ki za povsem razglašeno delovanje vlade krivi ministre, torej svoje podrejene. Na delež lastne odgovornosti za tako stanje pa niti ne pomisli, kaj šele, da bi ponudil svoj odstop. Šamo to bi bilo normalno za parlamentarno demokracijo. Zato je za verženo vlaganje konstruktivnih nezaupnic kriv predvsem predsednik vlade sam. Z eno samo gesto, z njegovim odstopom, bo tudi v našem parlamentu naenkrat več resnosti, pa tudi možnosti, da prej pridemo do novih volitev.

Skrajno zaskrbljujoče pa je dejstvo, da ta vlada, s predsednikom na čelu, javno izraža prepričanje, da je »najboljša«, nezamenljiva in sila uspešna. Podatki, ki jih premorejo v tej vladi in smo jih slišali tudi na zadnjem zasedanju skupščine, nam kažejo na raj na zemlji. A v tem raji je kruh vsak dan dražji, nezaposlenih vedno več, še enkrat toliko je zaposlenih, ki prejema manj plače, kot znašajo podpore brezposelnim.

Vlada pa nič.

Mag. Viktor Žakelj, predsednik

X-25 JAVLJA

Od novopečenega socialdemokrata (SDSS) Janze Janše smo zvedeli, da je socialdemokracija stranka, ki se obnese v različnih kombinacijah. Ker smo to izvedeli od soavtorja dokumenta »Identiteta SDZ«, bo to zagotovo držalo. Da pa so te povezave lahko kaj zanimive, pričata naslednji izjavi:

1. Dr. Jože Pučnik:

»Ne delajmo si utvar, kajti tukaj ne gre za nacionalno, ampak za socialno vprašanje... Osebo nasprotujem avtomatskemu prevzemanju začetega stanja z dnem plebiscita. Če hočemo v Republiki Sloveniji zagotoviti trdno socialno strukturo, bomo namreč morali uvesti nekakšna merila pri dajanju državljanstva. Ne pojdimo v navidezno demokratičnost, s katero bi si ustvarili probleme, ki jih potem ne bi mogli reševati. Zavedati se moramo, kaj je v okviru Slovenije po socialni plati mogoče reševati in česa ne – nacionalna plat vprašanja je namreč drugotnega pomena. Tukaj si urejamo skupnost, ki si od vsega začetka mora zagotoviti življenjske pogoje, pripravljeni moramo biti, da dediščino jugoslovanske federacije morda tudi na neljub način, odpravimo... Potrebno bo izračunati – tudi demografsko – kakšni posledični problemi bi lahko nastali v petih ali desetih letih skupaj z zahtevami po kulturni avtonomiji. Osebo se bom z vsem vplivom, ki ga imam v socialdemokratski stranki, zavzemal za to, da v Sloveniji ne bodo nastali problemi, podobni kninskim. Knina v Sloveniji ne maramo in danes imamo možnost, da te stvari humano, socialno in pravno demokratično rešimo. Tu ne sme biti nobenih gnilih kompromisov in nobene mitingaške demokratičnosti...«

(Slovenija ne more več čakati, nabralo se je preveč slabega, DELO, 17. 12. 1990, str. 2.)

2. Zmago Jelinčič, poslanec v občinski skupščini Ljubljana Center, izvoljen na listi Pučnikove SDSS, in tudi predsednik Slovenske nacionalne stranke SNS v intervjuju Vinku Vasletu:

»Podoben odnos do tujcev je v svetu značilen za skrajno desnico, za fašiste...

Takšen odnos ne, ker se jih mi želimo znebiti s pravno-legalnimi sredstvi, ne pa z atentati, pretepanji in podobnim.

(Delo, 1. 4. 1992, str. 3)

PUČNIK in JELINČIČ torej ne zagovarjata KONČNE REŠITVE na podalpski način pred 50 leti. Nova podalpska (social)demokracija problema ne bo odpravila (Pučnik) in se ga znebila (Jelinčič) nasilno, ampak »humano, socialno in pravno legalno«. Jelinčič le uresničuje, kar je humanist in znanstvenik Pučnik napovedal pred poldrugim letom.

Boljševiki so trdili, da sta socialdemokracija in fašizem dvojčka, in tudi Pučnikovo o »gnilih kompromisih in mitingaški demokratičnosti« diši po tistih časih in ljudeh – kot tudi tisto o humanosti, pravno legalnih sredstvih...

Levo ni nujno levo in desno ni vselej desno, vam s stališča relativnostne teorije sporoča za VOS, KOS, VIS in Vas najmanj trojni agent. X – 25

PREDVOLILNA ARENA

Številke si lahko razlagamo tako ali drugače. Če pa vemo, da so uradnega, torej preverjenega izvora, potem naj bi bile eden najbolj pretehtanih argumentov za opozorila, da z vladanjem nad neko drželo ni vse tako, kot bi po splošnem mnenju moralo biti. Prav govorico uradnih statistik si je namesto politikantskih obtožb in praznih obetov izbral neodvisni poslanec Zdravko Zabukovec, da bi dokazal uspešnost Peterletove

Rdeče številke

vlade, ko je še jahala na valovih splošnega osamosvojitvenega soglasja (čeprav je bil sam Peterle v ključnih trenutkih nekako v ozadju), oziroma na njeno jalovost, ko je bilo treba bika zgrabiti za roke, ki se mu lahko reče tudi sorazmerno solidno življenje državljanov ali graditev (tudi) gospodarsko, ne le politično samostojne nove evropske države.

Našejtmo samo nekatere uradne številke, ki jih je navedel Zabukovec: padanje industrijske proizvodnje, ki se je začelo z Peterletovim vladanjem, se nadaljuje: od lanskega do letošnjega februarja za 13,4 %, število nezaposlenih državljanov je narastlo za skoraj 70 % v enem samem letu, teh je že skoraj sto tisoč, da o potencialno nezaposlenih, delavcih na čakanju, ali tistih, ki jim nezaposlenost neposredno preti, niti ne govorimo. Plače so realno padle za dobro tretjino, tako da zdaj povprečno znašajo nekaj čez tristo mark mesečno. Cene so porastle za skoraj 250 %, samo v času od januarja do aprila letos za 42,6 %. Za tretjino so se zmanjšale naložbe, manjši je promet, izvoz...

Podobne podatke smo slišali že na prvi predstavi v parlamentu, ko je v glavni vlogi nastopal magister Voljč, čutimo jih pravzaprav na vsakem koraku, še najbolj pa v družinskih proračunih. Čeprav je Peterletova vlada očitno naglušna, jo je treba nanje kar naprej opozarjati. Zato pa imamo poslance, mar ne!

Gledano moralistično, je precej neprijetno udarjati po človeku, po katerem že tako in tako (skoraj) vsi udrihajo. Toda v naši politiki, kjer se vaški zvonik vidi kot evropska katedrala (Seligo), tudi zdrava kmečka pamet ne velja veliko, sicer bi Lojze Peterle že pred

Zadnji korak

meseci potegnil zase častno, za mlado državo pa rešilno potezo in odstopil.

Kaj si od tega že obupnega oprijemanja oblasti, ki že meji na nelegitimnost, kajti znašel se je v dokazani manjšini, predsednik vlade obeta, ve le on sam. Ne glede na to, da si tudi parlament ne more po pilatovski umiti roke, je jasno, da je izvor in generator politične blokade prav Peterletovo vztrajanje na premierovem stolčku. Konec

koncev smo poslance v parlament izvolili na svobodnih in demokratičnih volitvah (čeprav prav krščanski demokrati zdaj sejejo dvome, češ da so bile volitve le napol svobodne, popolnoma svobodne bi najbrž bile šele takrat, ko bi na njih sami zmagali), Peterle pa je prej proizvod nekega ne preveč pretehtanega dogovora v koaliciji, ki je jurišala na oblast. Če je ta medtem iz različnih razlogov razpadla na posamezne dele, potem je tudi ta dogovor ničen. Parlamenta, kakršenkoli že je, ne moremo zamenjati, razen na novih volitvah, ni pa nobenega resnega razloga, da kaj tega ne storili s predsednikom vlade. Delovalo bi dobrodejno. Njegov odstop ali zamenjava bi odprla nove možnosti dogovarjanja med strankami na podlagi, ki je edina stvarna: realnem razmerju moči v parlamentu, ki je seveda zdaj drugačno, kot je bilo tisto, ki je Peterleta ustoličilo.

Zadnji čas je, da to uvidi, sicer se mu utegne zgoditi, da ga bo, če uporabim njegove besede, neusmiljena zgodovina obrila na suho.

Jože Poglajen

TAKTIKA ZAVLAČEVANJA

Polovica odraslih Slovencev, kakor kažejo novejšje raziskave javnega mnenja, ne ve, za koga bi volili, če bi bile volitve zdaj. S precejšnjo zanesljivostjo bi lahko trdili, da je večini ljudi čez glavo dovolj bolj ali manj jalovih medstrankarskih pregovarjanj, medtem ko se gospodarski in socialni položaj stalno poslabšuje. To ne pomeni, da so ljudje proti večstrankarstvu, pač pa na ta način protestirajo proti politični (strankarski) blokadi, ki vsakršen poskus začeti razvojni cikel pripelje v slepo ulico.

Na drugi strani to dokazuje, da stranke, čeprav nenehno zatrjujejo nasprotno, v resnici niso pripravljene na nove volitve, ki naj na novo razdelijo karte za odrešujočo igro. Pred dvema letoma zmagovita, letos pa razpadla Demosova koalicija svoje prelevitve v manjšino in s tem v opozicijo noče priznati, ker bi jo to stalo trenutne oblasti, zmanjšali pa bi se tudi obeti, da jo na volitvah (vsaj pretežno) spet pridobi. Opozicija, okrepljena z odpadniškimi strankami iz Demosa, je še vedno prešibka, predvsem pa preveč neenotna, da bi zmogla odločilni udarec, ki bi razmerje moči obrnil v njeno korist. Volitve so torej nujne v razmerah, ko je politika svoje delo pri vzpostavljanju države po evropskih merilih opravila le napol.

Iz te perspektive so bile prejšnje volitve relativno pre-

prosta stvar: volilci so se morali odločiti le, ali so za prenovljen star ali za nov sistem. Danes, ko jih vse stranke nagovarjajo z istim refrenom meglene politične sredine, je

izbira mnogo bolj zapletena. Pravzaprav se zdi, da je sploh ni. Tega se stranke dobro zavedajo, zato so se povečini oprijele taktike zavlačevanja. Priložnost so našle v ustavi, ki

zapoveduje, da morajo biti nove volitve še letos. Ne zato, ker bi takšno politično blokado predvidevala, pač pa zato, da sploh zares postane najvišji pravni akt. Za zdaj

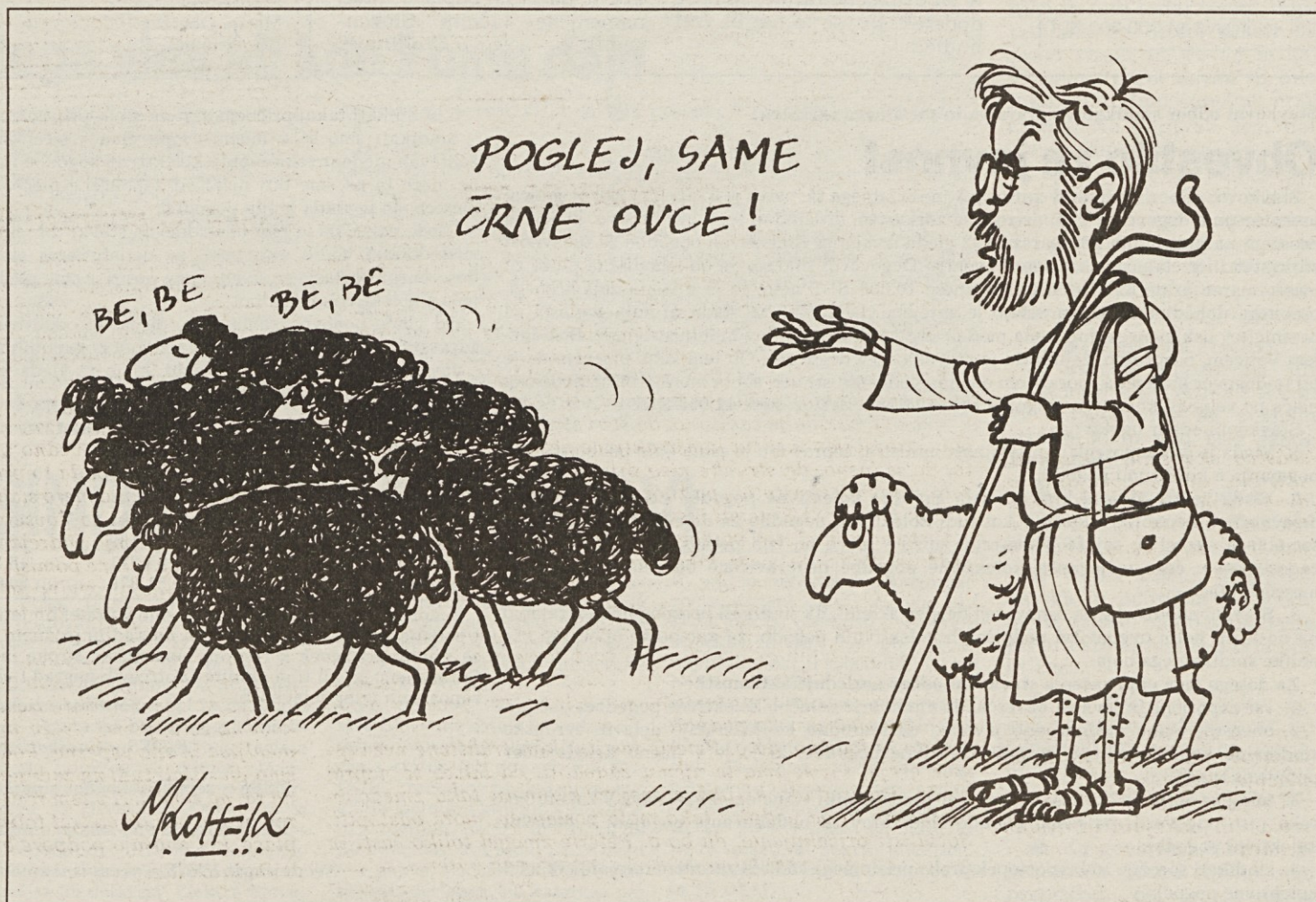
namreč veljajo samo (sicer pomembne) določbe o človekovih pravicah in svoboščinah, ne pa tudi del, ki določa državno (politično) ureditev (sestava in pristojnosti državnega zbora, državnega sveta, vrhovnega sodišča itd.), in iz tega izvirajoči novi zakoni.

Med njimi so tudi tisti trije, ki naj bi urejali volitve. Težava je v tem, da jih je treba sprejeti z dvetretjinsko večino

v parlamentu, kar res preprečuje, da bi si jih vsakokratna nova oblastna garnitura prikrojila le po svojih interesih. Toda po razkrojitvi Demosa nastalo precej nejasno razmerje politične moči v zdajšnjem trozorskem parlamentu tudi omogoča, da manjšinska skupina strank preprosto blokira sprejem te zakonodaje in s tem tudi razpis volitev, če jim to trenutno ustreza. To, da v ustavnem zakonu piše, da je treba v primeru, če nova volilna zakonodaja ne bo pravočasno sprejeta, da bi volitve lahko izvedli do konca leta, zanje smiselno uporabiti volilni zakon, po katerem smo izvolili zdajšnjih 240 poslancev, se je izkazalo za prazno grožnjo. Tega se namreč preprosto ne da izvesti, kajti nikogar ni, ki bi suvereno odločil, kaj je tisto, kar je v tem zakonu smiselno.

Strankarski vrhovi tega seveda za živo glavo ne priznajo, pač pa se, namesto da bi se čimprej dogovorili za kompromisne rešitve, sklicujejo na voljo ljudstva, ki da hoče točno tak volilni sistem, ki ga one zagovarjajo. Narodnjaki bodo celo poskusili z referendumom, ki naj bi potrdil, da je sistem, ki so ga do zdaj uporabljali v Nemčiji, tisto pravo. To, da je za pripravo in izvedbo referenduma potrebno kar nekaj časa, ki seveda odmika volitve v nedoločljivo prihodnost, ali to, da ne vedo, kako zastaviti referendumsko vprašanje, da bodo volilci zares vedeli, kaj jih sploh sprašujejo, to, da lahko odloči že polovica od polovice volilcev (po ustavi pa je potrebna dvetretjinska večina poslancev), jih očitno ne skrbi preveč.

J. P.

ZAROTA

KMEČKEGA LOBIJA

Lani je 8.078 krav v družbeni farmski reji doseglo lepo delovno zmago. Vsaka je dala 5.938 litrov mleka. V zasebnem sektorju je njihovih 2.300 tovarišic menda imelo nekaj splošnih opozorilnih stavk – vsaka je zmogla komaj nekaj več kot 2.000 litrov.

Potemtakem v zasebnstvu le ni vse tako krasno in odrešujoče. Vsaj krave niso na naj-novejši politični liniji.

So pa zato njihovi zasebni rejci. Pravzaprav se vedejo kot biki. Rdeča cunja zanje je

kot bi jo radi videli. Takšno ogledalo pa je najlažje razbiti.

»Nekaj tisoč delovnih mest? Kakovost mleka? Kolikor toliko znosna cena? Dajte no mir, kaj pa je to za revolucionarje novega kova?!

Vse je jasno

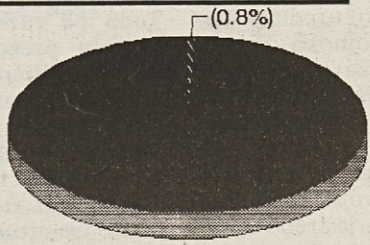
Podatki za občino Žalec
(kjer gotovo ne žive najrevnejši kmetje!)

1.700 zasebnih kmetij je dalo v proračun	114.225 dolarjev,
275 delavcev družbenega sektorja	28.000.000 dolarjev.
Iz proračuna je šlo nazaj v družbeni sektor	500.000 dolarjev,
v zasebni sektor pa	7.611.000 dolarjev.

PRISPEVKI OBČANOV IZ NASLOVA DOHODNINE V PRORAČUN

SO ŽALEC

Zasebni sektor kmetijstva 144.225 SLT

Delavci v družbenem sektorju kmetijstva 14.000.000 SLT

uspeh družbenega sektorja. Srečko Čater, predsednik ROS delavcev kmetijstva in živilske industrije, je v ponedeljek na tiskovni konferenci povedal, da je vsak uspeh vzrok za vse hujše napade kmečkega lobija:

»Družbene krave so tako produktivne, da dajo 33 odstotkov več mleka, kot ga lahko porabimo. Res smo ga doslej lahko prodajali na jugoslovanskem trgu, ki ga zdaj, jasno, ni več. Lahko bi ga sicer prodajali Grčiji, Portugalski, Italiji in še kakšni evropski državi, kjer mleka primanjkuje. Toda kulturniki in sociologi, ki jih mlada slovenska država namešča v svoja poslaništva, verjetno še lep čas ne bodo kos takšnemu trženju,« je skrbelo Srečka Čaterja. »Menda je bolj enostavna pot, ki jo oblast zdaj ubira – uničiti, dobesedno likvidirati družbene farme, pa bo!«

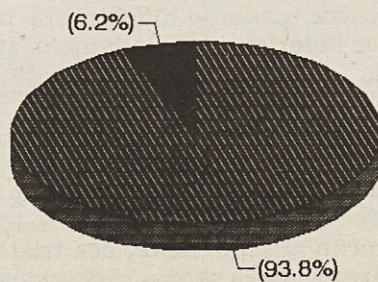
Družbeni sektor na tem področju tako očitno prekaša zasebnega, da izziva brezglavi bes kmetov in njim naklonjenega dela oblasti. Družbene farme so jim pač preostra konkurenca, neke vrste ogledalo, ki kaže drugačno sliko,

»Potem bi bil prekinjen biološki krog njiva – krava – njiva, crknila bi vzporedna proizvodnja, ki zdaj krije izgube, ki spremljajo proizvodnjo mleka, manj bi pridelali hmelja, pšenice, koruze... je pojasnil Srečko Čater. »Vse to bi bilo ogroženo brez nujne biološke mase. DOBER KMET GNOJA NE PRODAJA je star pregovor, mi pa bi vse to vrgli stran!«

Družbeni sektor premore zdaj borih 9,8 odstotka slovenskih obdelovalnih površin, proizvede pa 60 odstotkov tržnih preseškov. Likvidacija družbenih farm bi torej prekinila omenjeni biološki krog, razbila površine in grobo rečeno prinesla v deželo lakoto. Strokovnjake, ki dosegajo zavidanja vredne rezultate v svetovnem merilu in na vse to opozarjajo, polivajo s politično gnojnico. Slišali smo, da jim celo fizično groze. Revanšistična politika skupine ljudi, ki jih motijo izvrstni rezultati, si pač hoče ustvariti monopol – in kaj bi pomenil monopol enega sektorja, sploh na tako življenjsko pomembnem področju, je menda jasno. Vlada na opozorila sindikatov sploh ne odgovarja. Pravzaprav je

DELITEV SPREDSTEV ZA KMETIJSKO DEJAVNOST

KMETIJSKA PODJETJA 500.000 SLT

ZASEBNI SEKTOR V KMETIJSTVU 7.611.000 SLT

Šestkratna svinjarija

Da se kmečki lobi z zahtevo po ukinitvi farm predvsem maščuje, dokazujejo tudi tile podatki:

8078 krav na farmah daje 12 odstotkov slovenske tržne proizvodnje mleka. To je visoke kakovosti, saj predstavlja večino od 20 odstotkov vsega pri nas odkupljenega mleka, ki zadovoljuje evropske standarde. Ostalih 80 odstotkov je uporabnih le po naših predpisih, ki dovoljujejo kar šestkrat več svinjarije v mililitru kot pa v najzahtevnejših evropskih državah.

Že omenjena čreda je skupaj s 6.000 telicami po merilih EGS vredna 30 milijonov mark. Oprema, najsodobnejša tehnologija, ki je za zasebnike povsem neuporabna, najmanj sedemkrat prekaša vrednost črede.

Hlevi, seniki, silosi in drugi objekti, zaradi zmogljivosti in tehnologije uporabni le za družbene farme, so le še dodatek. In vse to naj bi vzel hudič?!

edini odgovor privijanje proračunske pipe za družbena podjetja. Nič ji ni mar 11.600 delovnih mest in prav toliko ljudi, ki bodo zaradi norega zakona o denacionalizaciji na cesti. Neposredno in takoj, koliko pa še potem za njimi, vlade očitno ne zanima. Spet »moli, delaj in pasi travo«. Menda je zato treba uničiti krave, da bi ne popasle trave, namenjene lačnim Slovencem?!

Ciril Brajer

Mnogo ve, kdor ve, kje najti, česar ne ve

Morda ste novoizvoljeni predsednik sindikata v podjetju ali pa član izvršnega odbora sindikata. Pa tudi če ste samo član in tudi, končno, če niste, bi morda radi kaj več vedeli o delu sindikata vaše panoge.

Tokrat objavljamo imena predsednikov in odgovornih za dejavnost na območnih odborih sindikata kmetijstva in živilske industrije.

Če ste pri delu sindikata kakorkoli v zadregi, vprašajte njih. Oni vam bodo gotovo znali svetovati.

Območna organizacija ZSSS Ljubljana in okolica

Predsednik
Gregor Breznik
ZITO Ljubljana

Odgovorni za dejavnost
Miro Podbevšek
Kopitarjeva 4, Ljubljana
061 116-225

Območna organizacija ZSSS Podravja

Predsednik
Franc Toš
TIMA, TALIS, Maribor

Odgovorni za dejavnost
Jože Korošec
Tomšičeva 45, Maribor
062 211-545

Območna organizacija ZSSS Celje

Predsednik
Rajko Čížek
PEKARNA Laško

Odgovorni za dejavnost
Forto Turk
I. Uranjek 2, Zalec
063 713-206

Območna organizacija ZSSS Posavje

Predsednik
Alojz Rupar
Mercator, Sevnica

Odgovorni za dejavnost
Jože Černoša
C. krških žrtev 15, Krško
0608 31-880

Območna organizacija ZSSS Dolenjske

Predsednik
Ernest Sitar
KZ Trebnje

Odgovorni za dejavnost
Bojana Kordiš
C. Gubčeve br. 16, Trebnje
068 44-073

Območna organizacija ZSSS Gorenjske

Predsednik
Dušan Čater
Mesoizdelki Škofja Loka

Odgovorni za dejavnost
Sandi Bartol
Kidričeva 1, Škofja Loka
064 622-291

Območna organizacija ZSSS za Posočje

Predsednik
Janez Beguš
KZ Goriška Brda, Dobrovo

Odgovorni za dejavnost
Adriano Devetak
Kidričeva 9, Nova Gorica
065 21-123

Občinski svet ZSSS Domžale

Predsednik
Franc Konjar
Farma, Vodice

Odgovorni za dejavnost
Justi Arnuš
Ljubljanska 70, Domžale
061 721-325

Območna organizacija ZSSS Ptuj

Predsednik
Edo Kupčič
Kmetijski kombinat, Ptuj

Odgovorni za dejavnost
Čučkova 1, Ptuj
062 771-671

Območna organizacija ZSSS ZA Pomurje

Predsednik
Ivan Sapač
Pomurka, M. Sobota

Odgovorni za dejavnost
Janez Kovač
Trg zmage 2, Murska Sobota
069 21-454

Območna organizacija ZSSS za Koroško

Predsednik
Andrej Kanduč
KZ Dravograd

Odgovorni za dejavnost
Franjo Miklavc
Prežihova 24, Ravne na Kor.
0602 21-905

Občinski svet ZSSS Grosuplje

Predsednik
Ana Pavčič
Mercator, Grosuplje

Odgovorni urednik za dejavnost
Miha Gumzej
Kolodvorska 2, Grosuplje
061 771-113

Območna organizacija ZSSS Vipavska dolina

Predsednik
Zdenka Cerkvenik
Fructal, Ajdovščina

Odgovorni za dejavnost
Bogdan Godnič
Goriška 17, Ajdovščina
065 61-116

Območna organizacija ZSSS Bela krajina

Predsednik
Marija Oberžan
KZ Črnomelj

Odgovorni za dejavnost
Jože Kočevar
Kolodvorska 34, Črnomelj
068 51-710

5. sindikati takoj pričnejo aktivnosti in priprave za nadaljevanje stavke.

Sindikati smo se v imenu svojih članov sicer pripravljeni v vlado pogajati o naših zahtevah glede uresničevanja kolektivne pogodbe in izhodiščne plače, ki za mesec marec ne more in ne sme biti nižja od zajamčene plače, istočasno pa zahtevamo proračun za mesec, ko je vlada kršila pogodbo.

Glede na to, da je bila devetdnevna stavka 18. oktobra 1991 začasno prekinjena, bomo v sindikatih vodili aktivnosti za nadaljevanje stavke v mesecu maju, kolikor ne bo doseženega soglasja za uveljavitev naših pravic glede cene našega dela, ki je že dogovorjena s kolektivno pogodbo.

Od vlade ponovno zahtevamo, da javno odgovori, kakšne so pristojnosti ministra za zdravstvo, družino in socialno varstvo v pogajanjih s sindikati.

Javnost obveščamo o ceni dela, ki jo je vlada enostransko brez soglasja sindikatov določila za posamezne poklice.

	VLADIN PREDLOG		KOLEKTIVNA POGODBA	
	SLT BOD	NETO	SLT BOD	NETO
– čistilka	14.411	9.100	17.489	11.056
– bolničar	18.734	11.842	22.735	14.371
– zdravstveni tehnik	31.304	19.014	38.475	22.830
– višja med. sestra	38.189	22.677	46.345	27.018
– dipl. farmacevt	44.771	26.180	55.345	31.519
– zdravnik	51.879	29.820	62.960	35.383

7. april – svetovni dan zdravja, smo v preteklih letih skromno pa vendarle obeležili tudi s podeljevanjem edinih državnih nagrad in priznanj, namenjenih zaposlenim v zdravstvu za njihov prispevek k razvoju medicinske stroke in skrbi za zdravje naših državljanov. Sprašujemo se, ali tiha ukinitve Potrčevih nagrad tudi na tak način odraža odnos vlade do zaposlenih v tej dejavnosti.

Sindikat zdravstva in socialnega skrbstva Slovenije,

predsednik dr. Igor Kodrič

FIDES – sindikat zdravstva in zobozdravnikov Slovenije,

predsednik dr. Andrej Šikovec

ZSSS – republiški odbor sindikata zdravstva in socialnega skrbstva,

predsednik Erih Šerbec

Konfederacija 90 – obalni sindikat zdravstva in socialnega skrbstva,

predsednica Vanda Zajc

Neodvisnost KNSS – neodvisni sindikat zdravstva in socialnega skrbstva,

predsednica Marjeta Gomboc

EMO SE SKUŠA REŠITI 67 DELAVCEV

Kje je deset milijonov za presežke

Pretežno starejši, bolni in invalidni delavci Energetske opreme EMO Šentjur so ostali na cedilu. Sedeminšestdeset delavcev, ki so ob reorganizaciji podjetja ostali na čakanju, ni dobilo ne februarskih plač ne nadomestil, bolni pa so ostali tudi brez boleznin. Tudi v bodoče ni veliko upanja, da jim bo v okviru svojega podjetja uspelo dobiti sedemdesetodstotne plače, ki jim pripadajo.

Mnoga podjetja razmišljajo, kako se znebiti presežnih delavcev. Zato se vse bolj uveljavlja preprost način, ki naj bi bil povrh vsega še zakonit.

Pravzaprav je enostavno. Podjetje, ki se znajde v krizi, skoraj vedno ugotovi, da ga obremenjuje znatno število presežnih delavcev. Namesto starega podjetja ustanovijo novo, ki se ukvarja z isto proizvodnjo, namoteno deluje naprej in zaposli določeno število starih delavcev, tisti, ki so odveč – in to praviloma starejši, ki se po učinkovitosti pač ne morejo meriti z mladimi – ostanejo v starem podjetju, ki ga pravzaprav ni več. Niso prijavljeni na zavodu za zaposlovanje, saj so na čakanju, reorganizirano

podjetje pa jih ne šteje več za svoje in jim ne zagotavlja niti 70-odstotnih plač, ki bi jim jih moralo. Takšnega reševanja presežnih delavcev se je poslužila tudi EMO Energetska oprema Šentjur, sedaj EMO Energetika Šentjur.

Direktor Energetske opreme Šentjur in sedaj novoustanovljene Energetike Šentjur Roman Vodeb trdi, da druge rešitve ni bilo. Kot pravi, so dosedaj v EMU reševali presežke na mehak način, z dokupom let, predčasnimi upokojitvami in prekvalifikacijami.

Vendar so zabredli tako globoko, da bi v Šentjurju potrebovali za plačilo kreditov in dolgov dobaviteljem kar 10 milijonov DEM, in končno se je treba soočiti z resnico, pa

naj bo ta še tako boleča.

»V podjetju smo imeli preveliko režijo, v proizvodnji je okoli 40 odstotkov delavcev, vsi ostali so opravljali režijska dela. Delavci, ki jih v reorganiziranem podjetju niso zaposlili, so predvsem iz spremljajočih dejavnosti, kot so projekcija, konstrukcija ter tehnologija, velika večina proizvodnih delavcev pa je ostala. Do tega je pripeljala sprememba struktura proizvodnje, ki zahteva tudi drugačne kadre,« trdi direktor Roman Vodeb.

Ravno tako pravi, da delavci na čakanju niso bili pripravljeni oditi v druga podjetja znotraj holdinga, in je, čeprav so vedeli, kaj se jim lahko zgodi, na prekvalifikacijo in na nižja delovna mesta odšlo le nekaj delavcev. »V celotnem holdingu EMO je bilo zaradi ustanavljanja tretje izmene v Posodi prostih 110 delovnih mest, in če bi bili delavci pravočasno pripravljeni oditi tja, bi bilo danes teh problemov precej manj,« zaključuje direktor.

Emovi sindikalisti trdijo drugače in pravijo, da gre

v primeru Energetike Šentjur za izigravanje obstoječe zakonodaje oziroma za kršenje zakona o delovnih razmerjih.

Danilo Matuš, vodja sindikata v Energetski opremi Šentjur, pravi, da je med presežki 15 delavcev, ki so v bolniškem staležu že več kot leto dni, trije invalidi, ostali pa so v veliki večini starejši delavci, ki jim manjka do upokojitve le še pet let ali manj. Dopolnil ga je Milan Ramšak, predsednik sindikata EMO Holding, ki pravi, da je sindikat na sestanku z vodilnimi, 21. 2. 1992, zahteval od treh vodilnih najbolj kritičnih podjetij znotraj holdinga EMO (Energetska oprema Šentjur, EMO INTE in EMO Vzdrževanje) izdelavo konkretnih programov reševanja presežnih delavcev. Tega pa vodstva treh firm niso pripravila.

Emovi sindikalisti se tudi sprašujejo, kam je šlo 10 milijonov tolarjev, ki jih je republika nakazala prav za reševanje presežnih delavcev. Zavračajo očitke, da delavci niso bili pripravljeni na prekvalifikacijo, in trdijo, da jim tega niso prav predstavili. Glede na to, da je v tem trenutku na čakanju kar 200 delavcev, in ker so iz vseh Emovih podjetij svoje presežke usmerjali na omenjenih 110 prostih delovnih mest, nikakor ne bi bilo dovolj delovnih mest za vse. Menijo tudi, da plače za 67 delavcev, za katere EMO naj ne bi imel denarja, tega kolektiva pač ne morejo rešiti.

(Sposojeno iz Nove dobe)

Še dva tedna za Anžurja

Proizvodnja v Adrii Caravan teče nemoteno, saj je vodstvo podjetja držalo obljubo in osebne dohodke izplačalo 15. aprila, tako kot so se dogovorili na pogajanjih s stavkovnim odborom.

Še naprej pa so v veljavi zahteve stavekajočih delavcev, na katere mora Marjan Anžur odgovoriti do 29. aprila. Gre zlasti za to, da bi proizvodnja prikolic imela sedež v Novem mestu, kjer naj bi ostal tudi razvoj in sedež prodaje. V tem času bo treba razjasniti tudi pogodbo z Evrofinancami, ki povzroča spore o stvarnem lastninjenju Adrie Internacional ter možnostih, da francoska posredniška firma prevzame glavno besedo v grupaciji proizvodnje počitniških prikolic.

Stavkovni odbor še naprej zahteva, da holding IMV prenese na Adrio Caravan del svojega premoženja, ki je vezano na prikoličarsko dejavnost.

F. K.

MOJE MNENJE O STAVKI

Kot predsednik stavkovnega odbora TE Šoštanj ugotavljam, da bo še dosti naplano, ali je bila stavka opravljena ali ne. Zato bi rad k temu mnenju dodal nekaj svojih pogledov. S pripombo, da nisem bil nikoli politično obreme-

pada standard, morala, odnos do dela, skratka ne vidimo izhoda.

● Delavci razumemo tudi druge težave v gospodarstvu, toda žal njihovi pritisk ni bil na pravi naslov (vlado in poslanke).

● Državlani države Slovenije so bili pravočasno seznanjeni o pričetku stavke, toda žal njihov pritisk ni bil na pravi naslov (vlado in poslanke).

● Ni še dolgo tega, ko je japonski minister za promet – železnice napravil samomor. Zakaj? To ste lahko prebrali v dnevnem časopisu. Toda vsaj javno naj bi vlada poiskala krivce za škodo, ne glede na to na kateri strani je.

● Želim si okroglo mizo na televiziji.

● V prihodnje zagovarjam stavko na ulici in brez izklopa. Tudi takšna stavka stane.

● Ne razmišljam in niti na pamet mi ne pride, da ne bi imel pravice »izklopiti« proizvodnje. Ker če te pravice nimamo, potem smo edini na svetu v razmerah Divjega zahoda.

● Če hočemo posnemati navade in pravice iz Evrope, so nujne organizacija dela, plače po delu, sociala in tudi pravica do stavke, če ni drugega izhoda. V tem vidim upanje za boljši jutri.

Na koncu bi gospodu Tonetu Škarji povedal, da sem njegov članek v »Našem stiku« prebral najmanj trikrat in se z njim strinjam polovično. Ko pa pove, da imamo napačne sindikate, je to groba žalitev za nas delavce. Rad bi vas vprašal samo nekaj. Ko delavec prejme plačo, in plača položnice, ki niso povezane s kakšnim luksuzom, mu ostane za življenje od 3000–5000 tolarjev za cel mesec, kar je daleč od sindikalne košarice. Ker delavcev in delavk samohranilk ni malo in uravnilovka ni več mogoča, mi povejte, kako naj se preživljajo. Po tem hudičevu razmišljam, da je nekaj hudo narobe z našo demokracijo. In ne glede na to, da še nisem osebno ogrožen in tudi ne bolno hrepenim po funkciji, bi vse naredil za malega človeka, za njegov obstoj. Zato se tudi borim in mi ni žal marsikaterih očitkov, ki letijo na sindikate.

Čas bo pokazal, kdo je bil v zmoti.

Ivan Ojsteršek – TE Šoštanj

REŠEVANJE SOCIALNIH RAZMER V TRBOVLJAH

V socialnem programu občine Trbovlje je ocena, da bo relativna brezposelnost ob koncu leta v občini 18,7% oz. 2.000 brezposelnih občanov. Od tega naj bi 1200 občanov prejelo nadomestilo za čas brezposelnosti, 450 iskalcev prve zaposlitve pa naj bi bilo brez sredstev za preživetje in bodo po kriterijih prejeli različne pomoči.

Gospodarski ukrepi predvidevajo, da je treba za razvojnimi usmeritvami občine pospeševati nastanek novih podjetij, spodbujati samozaposlovanje ter nove zaposlitve v podjetjih, pridobiti vsa možna razpoložljiva sredstva za tisoč novih delovnih mest ter preoblikovati pogostečasne in delne zaposlitve v trajne.

Predvideno je, da bo za 1049 upravičencev do časovnih denarnih pomoči za preživetje sredstva zagotovil občinski proračun.

Vse več občanov uresničuje socialnovarstvene pravice iz naslova nadomestil stanarin, družbene pomoči otrokom, rejnine,

oddatka za tujo nego in pomoč, oprostitev doplačila k cenam zdravstvenih storitev ter enkratne pomoči ogroženim družinam.

Izvršni svet Trbovlje je za realizacijo programa za reševanje socialnih razmer v občini namenil več kot 30 odstotkov vseh proračunskih sredstev za leto 1992, kar bo omogočilo blažitev materialnih in socialnih stisk delavcev in občanov.

Poslanci v občinskem parlamentu so socialni program sprejeli kot objektivno nujno, ki mora postopoma izgubiti pomen socialne pomoči in pridobiti razvojno komponento, kar pomeni odpiranje novih delovnih mest oziroma učinkovito in trajno odpravo socialne problematike.

S programom za reševanje socialnovarstvenih razmer v občini Trbovlje je realizirana tudi pomembna naloga, ki si jo je v svoji skrbi za materialni in socialni položaj delavcev postavil v ospredje območni svet ZSS Zasavje.

Ciril Urek

Nalijmo si čistega vina ali kdo komu daje

V zadnjem času je vse več gonje proti kmetijskim podjetjem in vse bolj očitno favoriziranje zasebnega sektorja. Nič nimam proti tistim, ki na svoji zemlji v potu svojega znoja pridelujejo kmetijske pridelke, vendar se mi upira način, kako hočejo posamezniki izničiti delo drugega, ki enako težko dela za bistveno manj denarja.

Ze desetletja in več se borimo za izenačitev pogojev gospodarjenja v obeh sektorjih. Želimo enake obremenitve in enake olajšave, vendar je iz leta v leto večji razkorak. Da je res tako, bom podkrepil s številkami, ki nazorno prikazujejo, kdo in koliko prispeva za to državo in občino in koliko dobi od te države in občine.

Delavci, zaposleni v kmetijskih podjetjih v naši občini, so v lanskem letu plačali 28.000.000 SLT iz naslova dohodnine. Od tega zneska je ostalo v občinski blagajni 50% ali 14.000.000 SLT. Vsi zasebni kmetovalci pa so iz naslova dohodka od kmetijske dejavnosti vplačali 114.225 SLT, kar je v celoti ostalo v občinski blagajni. To pomeni, če

zanemarimo sredstva, ki so bila poslana v Ljubljano, 99,2% proti 0,8%.

Iz tega in drugih naslovov zbranih sredstev je občina namenila kmetijstvu 8.111.000 SLT, ki pa jih je razdelila v obratnem sorazmerju z višino prispevka.

Zasebni sektor je prejel 7.611.000 SLT, kmetijska podjetja pa 500.000 SLT, ali od skupnih sredstev 93,8% proti 6,2%.

Takšno delitev posamezniki, ki se hvalijo s poštenjem in moralo, zagovarjajo enako kot nizke prispevke za skupne potrebe. Istočasno pa pljuvajo in zlivajo gnojnico na kmetijska podjetja.

Številke naj služijo neobremenjenemu bralec, ki pozna standard naših delavcev, kot sredstvo za presojo, kdo je izkoriščen in kdo je tisti, ki ima pravico očitati.

Komentar prepušчам bralcem!!!

Srečko Čater, predsednik ROS Kmetijstva in živilske industrije Slovenije

KAJ BO S SINDIKALNIMI DOMOVI

Usoda letošnjega obratovanja domov elektrogospodarstva v Portorožu, na Rabu, v Veliki Luki in Novem Vinodolu je še nejasna. V domu na Rabu so od konca lanskega novembra nastanjeni begunci iz okolice Zadra. V začetku jih je bilo 120, sedaj jih je ostalo še 50. Zanje skrbi osebje hotela Imperial. Domova v Novem Vinodolu in Veliki Luki pa sta prazna. Še največ možnosti za letošnji sprejem gostov ima portoroški dom, manj zanesljivo je obratovanje doma v Novem Vinodolu in na Rabu, medtem ko je za Velo Luko problematična že sama

pot do tja.

Poleg težav zaradi vojne so v poslovanju domov na Hrvaškem nastopile težave v plačilnem prometu s to državo. Plačila zastajajo tudi po več tednov. Da bi premostili te težave, je ELDOM odprl pri Privredni banki Zagreb nerezidenčni račun. Preko tega računa bodo poravnali tekoče obveznosti za domove elektrogospodarstva na Hrvaškem. Denar na ta račun pa jim bo nakazalo elektrogospodarstvo Hrvaške za plačilo oddiha, ki ga je ELDOM organiziral za 25 delavcev Elektra Slovenije sredi marca v domu na Kr-

vavcu. Ker ima težave s plačevanjem stroškov za svoje počitniške zmogljivosti tudi vrsta naših podjetij, bo ELDOM omogočil plačilo tovrstnih stroškov zainteresiranim kolektivom.

Pri domovih elektrogospodarstva Slovenije ostaja še vedno nerešeno vprašanje lastništva oziroma status teh domov. Pri ELDOMU računajo na dve možnosti: ali jih lastniki vključijo v ELDOM in je to njihov delež v družbi ali pa jih bodo dali kot sedaj ELDOM-u le v najem. Vodstvo ELDOM-a bo sklicalo sestanek, na katerega naj bi prišli solastniki s stališči podje-

tij, kaj nameravajo z domovi oziroma svojimi deleži v njih. ELDOM jim bo predložil dve verziji stroškov za vsak dom posebej, ki naj bi jih pokrili solastniki. V prvi bodo podani fiksni stroški, ki nastanejo, tudi če dom ne obratuje, drugi izračun pa bo narejen, kot da dom obratuje. Izračunali so že tudi ekonomsko ceno dnevnega penzionja za bivanje v kateremkoli od štirih domov. Odšteti bo potrebno protivrednost 20 mark, če pa bi solastniki pokrili investicijske stroške, bi bila ta cena med 14 in 15 DEM.

(Izposojeno iz glasila delavcev Elektrogospodarstva Slovenije)

Justi Arnuš: TU SEM SAMA, A VENDAR ZA VSE

Območna organizacija Svobodnih sindikatov v Domžalah ima približno 7.000 članov, ki so povezani v 48 organizacijah podjetij in zavodov. Justi Arnuš je sekretarka območnega sveta in njegova edina delavka, zato opravlja delo tudi za vse sindikate dejavnosti in pomaga sindikatom v podjetjih. Domžalsko območje je posebnost, ker se vanj povezujejo tudi člani sindikata vzgoje in izobraževanja in Pergama, torej vsi razen delavcev zdravstva, državne uprave in poslovnih bank. Justi Arnuš pravi, da so uspešni tudi zato, ker se število njihovih članov še vedno povečuje, saj Tomšič, ki je s pomočjo stranke skušal v nekaterih podjetjih organizirati Neodvisnost, dozdaj ni nikjer uspel.

Največji problem v Domžalah so nezaposleni delavci, ki jih je več kot 2.000 ob 9.300 zaposlenih. Nekatera podjetja iz tekstilne in usnjarske industrije pa poslujejo tako, da delavce pošiljajo začasno domov, kar kaže, da lahko delo izgubi še več sto delavcev. Nezaposlenost v Domžalah je velika tudi zaradi stečajev Melodije, Toka in Mlinostroja kot tudi zaradi odpuščaj v ljubljanskih podjetjih.

Arnuševa meni, da imajo domžalski sindikati večjo luknjo le pri organiziranju delavcev v zasebnem sektorju. V Domžalah je 1655 obrtnikov, 300 aktivnih zasebnih podjetij in v vseh teh je 2000 zaposlenih delavcev, ki več-

Domžalski sindikati imajo lastne počitniške kapacitete, v katerih je leta 1991 letovalo 5.000 članov. Letos bodo ponudbo povečali zlasti v Izoli in iščejo referenta, ki bi jim pri tem delu pomagal.

Justi Arnuš, sekretarka območnega sveta Svobodnih sindikatov v Domžalah že eno leto samostojno opravlja vse vrste del za svoje sindikate. Na začetku ji je bilo večkrat hudo, zlasti takrat, ko se niso mogli konstituirati in ko ni imela podpore v Ljubljani. Krizo je prebrodila, ker se je stabiliziral položaj sindikata v občini in ker se urejajo notranji odnosi v Zvezi in republiških odborih Svobodnih sindikatov. Vse to ji omogoča delovno zagnanost. Tudi odnos domžalskega župana Ervina Schwarzbartla do sindikata in njegove delovne metode jemlje kot sestavni del svojega sindikalnega dela in si zaradi njega več ne beli glave.

noma niso povezani v sindikat. Po njenem mnenju bi tu moral pomagati republiški odbor sindikata, saj ima ta sindikalna organizacija skupaj s skladiščem za izobraževanje delavcev tako poslovne prostore kot lastne počitniške zmogljivosti, kupljene iz sredstev članarine.

Sekretarka domžalskih sindikatov ugotavlja, da vodstva sindikatov nekaterih podjetij v imenu pripadnosti kolektivu še vedno raje potegnejo z direktorji, kot da bi vodila pravo sindikalno politiko. Ker imajo Termitovi peskopopi številne nerešene probleme, bi bilo prav, da predsedniku sindikata tega podjetja pomaga republiški odbor sindikata delavcev kemične in nekovinske industrije. Predsedniki sindikatov podjetij in zaupniki se zdaj večinoma volijo po kriterijih poštenosti, pripadnosti in pripravljenosti za delo. Svobodni sindikati bi morali čimprej organizirati različne oblike usposabljanja za sindikalno delo, saj ni moč čakati, da se bodo kadri usposobili le z reševanjem konkretnih problemov.

Justi Arnuš sem vprašal tudi o odnosih z vodstvom Zveze in republiških odborov sindikatov v Svobodnih sindikatih. Najprej je orisala razmere pred dvema letoma, ko

se Domžalčani zaradi razpoloženja v bazi oklevali glede sodelovanja v Svobodnih sindikatih. Po njenem mnenju sindikalisti takrat niso niti poslušali drug drugega in se torej niso mogli razumeti. Po spremembah v vodstvu Svobodnih sindikatov so se odnosi izboljšali, in zasluga za to gre novemu vodstvu. Arnuševa je ugotovila, da so sindikati v nekaterih podjetjih, zlasti boljših, na glas razmišljali tudi o zapiranju za tovarniške plotove, saj so dobili občutek samozadostnosti. Takšno razpoloženje sindikalistov se je v teh dveh letih spremenilo, čeprav v Heliosu še vedno razmišljajo na podoban način. Iz tega Arnuševa ugotavlja, da delavci še vedno ne kažejo dovolj občutka o medsebojni povezanosti, vzajemnosti in solidarnosti. To se kaže v razločevanju delavcev od uslužbencev in režijcev, pa tudi v odnosih med vzgojiteljicami in snailkami v vrtcih. Zaradi takšnega razpoloženja jo še posebej veseli množična udeležba v opozorilni stavki 18. marca in njen uspeh. Ob tej priložnosti so

Območni svet je pripravil ustanovitev lastnega konzuma. Ideja pa ni padla na plodna tla, saj večina sindikalistov v podjetjih redno posreduje pri nakupih hrane in drugega blaga za svoje članstvo.

domžalski delavci dokazali, da vedo, kdaj morajo stopiti skupaj.

Svobodni sindikati v Domžalah so v zadnjem obdobju vložili največ naporov za obrambo pravic delavcev ob stečajih in poskusih vodstev podjetij, da delavce prikrajšajo za pravice, ki jim gredo po zakonih in kolektivnih pogodbah. Spor s stečajnim upraviteljem Toka še vedno ni končan, saj jim ta priznava le 300.000 namesto 1.900.000 tolarjev, kolikor zahtevajo za premalo izplačane OD in druge pravice delavcev iz stečajne mase. Podobne izkušnje so imeli tudi v Mlinostroju, Melodiji in še kje. Vseposvo so s pridom uporabljali pomoč odvetece Jagode Cujnik, ki dela zadnje po pogodbi. Tudi Justi Arnuš misli, da je uspeh sindikata najbolj opaziti tam, kjer rešuje konkretne probleme, in prav zato sva o teh zadevah največ govorila. Ni pa pozabila, da sindikat uspešno dela tudi v urejenih podjetjih, kot so na primer LIP Radomlje, Filc Menges, Tamis, Avtoservis in še bi lahko naštevali.

Franček Kavčič

Tomšiča naj bi ukinili še v imeniku

Podravske sindikati so sindikati, kot se spodobi. Zatorej ni nič čudnega, da se je prav iz Maribora oglašil tako vnet sindikalni borec, da je DE skorajda prepovedal objavljati o šefu nekega sindikata, Francetu Tomšiču. V smislu pač, da je mož za slovensko sindikalno gibanje tako škodljiv, da si v delavskem časopisu niti kritike na zasluži.

Zato niti nismo ostrmeli, ko smo na enem od dopisov iz ZSSS, Območnega sveta Podravja, zagledali sporočilo: **PROSIMO, NE PARKIRAJTE V TOMŠIČEVEM DREVOREDU!**

Šele potem smo se spomnili, da so se sindikati v Mariboru preselili na Tomšičevo 45.

SEDEM DNI V SINDIKATIH

PRIROČNIKI ZA SINDIKALNE ZAUPNIKE, STROKOVNE SLUŽBE PODJETIJ IN POSAMEZNIKE

● več avtorjev:

KAKO UVELJAVITI SPLOŠNO KOLEKTIVNO POGODBO V PRAKSI

Navodila – Splošna kolektivna pogodba za gospodarstvo.

Cena 330,00 SLT

● Janez Kopač

DAVKI PO NOVM

Nove neposredne davkatve in socialni prispevki in nove davkatve ter sprejete novosti in predlogi za spremembo decembrskega davčnega svežnja.

Cena 150,00 SLT

● več avtorjev:

MOJE PRAVICE NA DELOVNEM MESTU

Delovno razmerje – Prenehanje potreb po delavcih – Posebno varstvo žensk, mater, delavcev z družinskimi obveznostmi, mladine, invalidov in starejših delavcev – varstvo pravic delavcev – Varstvo pri delu – Pravice iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja, za primer brezposelnosti, zdravstveno, socialno varstvo – Seznam služb pravne pomoči.

Cena 200,00 SLT

● Mira Bece

STANOVANJSKA RAZMERJA PO NOVM

Priročnik za lastnike stanovanj in za tiste, ki bi to radi postali... Stanovanjski zakon s komentarjem in primeri praktične uporabe njegovih določil

Cena 330,00 SLT

● Gregor Miklič

NOVA DELOVNA ZAKONODAJA

Prečiščeno besedilo Zakona o delovnih razmerjih in Zakona o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti s komentarjem.

Cena 330,00 SLT

● Bogdan Kavčič

DELAČI IN UPRAVLJANJE

Participacija – vzroki, cilji, vsebina in moč, organizacijske oblike, prednosti in kritike, evropski modeli participacije in kaj prinaša novi »Zakon o sodelovanju delavcev pri upravljanju podjetij«.

Cena 250,00 SLT

● več avtorjev:

KAKO POSTATI PODJETNIK – KAKO USPEŠNO POSLOVATI

Iz zbirke ABC PODJETNIŠTVA

Cena 590,00 SLT

● ROKOVNIK – PRIROČNIK 92

Vsebina: Koledarski vložek, zapisniški vložek, priročnik za sindikalne zaupnike.

Cena 450,00 SLT

● Aleksej Cvetko

ZAKON O POKOJNINSKEM IN INVALIDSKEM ZAVAROVANJU Z OBRAZLOŽITVIJO

Zakaj so bile potrebne spremembe v pokojninski in invalidski zakonodaji – Spremembe pogojev za upokojevanje – Nova definicija invalidnosti in ka to pomeni – Nov sistem odmere nadomestil plač invalidom II. in III. kategorije invalidnosti – Sprejemni postopki za uveljavljanje in varstvo pravic revizija, sodno varstvo – Organizacijske spremembe – Kako s pridobljenimi pravicami.

Cena 500,00 SLT

Vse informacije o knjigah – priročnikih objavljamo v časopisu »DE Časopis DE in knjige lahko naročite pri ČZP Enotnost, Ljubljana, Dalmatinova 4, telefoni (061) 321-255, 110-033, 313-942, 311-956. Fax. (061) 317-298

NAROČILNICA NA ČASOPIS »DE«

Pri ČZP Enotnost, Ljubljana, Dalmatinova 4, naročamo (do pisnega preklica:

..... izvod(ov) tednika »DE«. Pošljite nam ga na

naslov:

Ulica, poštna št., kraj:

Ime in priimek podpisnika:

Dne:..... Žig Podpis naročil

Naročnino bomo poravnali v zakonitem roku.

NAROČILNICA ZA KNJIGE – PRIROČNIKE

Pri ČZP Enotnost, Ljubljana, Dalmatinova 4, nepreklicno naročamo

..... izv. ● Kako uveljaviti izv. ● Davki po novem

..... izv. ● Moje pravice na izv. ● Stanov. razmerja

..... izv. ● Nova del. zakon. izv. ● Delavci in upr.

..... izv. ● Kako postati podj. izv. ● Rokovnik 92

..... izv. ● Zakon o pokojnin.

Od 1. 2. 1992 se za knjige zaračunava 5-odstotni prometni davek.

Naročeno mi pošljite na naš naslov:

Ulica, poštna št. in kraj:

Ime in priimek podpisnika:

1. Račun bomo plačali v zakonitem roku.

2. Kot ind. kupec bom plačal po povzetju.

Dne:..... Žig Podpis naročil

NISMO V MEHIŠKEM SAMOSTANU

Srečanje predsednika DGB Fritz Schösserja in ministrice za delo Jožice Puhar je bil pogovor med znančema, saj sta se pogovarjala že decembra lani, ko je bil predsednik DGB Svobodne dežele Bavarke prvič na obisku v Sloveniji. Schösserja so poleg cen in plač zanimali še drugi vzroki, ki so pripeljali do tako grozljivega padca življenjske ravni slovenskih državljanov. Ministrca Puharjeva je med drugimi vzroki omenila tudi posledice vojne, izgubo jugoslovanskih trgov, umetno vzdrževanje kurza dinarja nasproti tujim valutam v času Markovičeve vlade in nena zadnje tudi kar dve izredno slabi (zaradi znanih dogodkov) turistični sezoni.

Schösserja so zanimala tudi podrobnosti o socialnem paktu in to, na podlagi česa vlada RS misli, da bi predvsem z omejevanjem plač in cen dosegla večje premike v socialnem in materialnem položaju slovenskih državljanov. »Verjamem, da se vam bo posrečilo kontrolirati plače, ne vem pa, kako boste kontrolirali cene, saj to, kolikor poznate, ne zadeva, ni uspelo še nobeni državi,« je dejal Schösser. Ministrca Puharjeva je na to odgovorila, da tudi sama ne pozna teh primerov, vendar pa so ekonomski svetovalci vlade RS povedali, da se je nekaj podobnega zgodilo v Mehiki. »V Mehiki bi bilo to možno samo v kakšnem samostanu,« je zaključil predsednik DGB Svobodne dežele Bavarke.

Na koncu pogovorov je mi-

Jožica Puhar

nistrca Puharjeva povedala, da se bo spomladi ali jeseni srečala z bavarskim ministrom za delo. Fritz Schösser je dejal, da se bo z njim domnil, da bo ob tem obisku zdrav, hkrati pa predlagal, da naj Jožica Puhar kot člana delegacije vzame s seboj tudi predsednika ZSSS. »Potem bi morala vzeti s seboj najmanj pet predsednikov sindikatov,« je dejala Puharjeva, Fritz Schösser pa jo je zavrnil: »Na ministrici za delo je odgovornost, da spozna, katera sindikalna centrala je tista, s katero se lahko pogovarja in pogaja.«

Pavle Vrhovec

ATRIS

Borza sindikalnega turizma

BORZNO SPOROČILO ŠTEVILKA 14

ATRIS – BORZA SINDIKALNEGA TURIZMA sprejema ponudbe prostih počitniških možnosti, posreduje proste zmogljivosti, organizira zamenjavo, nakup ali prodajo počitniških objektov, stanovanj, bungalovov, prikolic in drugih možnosti. Uresničimo tudi vaš predlog za sindikalne izlete in strokovna potovanja.

Posebno pomoč nudimo tudi pri lastninjenju počitniških objektov sindikalnih organizacij.

Pišite nam ali telefonirajte na (061) 326-982 ali 322-975; naš telefaks je (061) 317-298.

A. POČITNIŠKE ZMOGLJIVOSTI, KI VAM JIH NUDIMO

Hribi

1. **Počitniška hišica v Bohinju**, Bohinjsko jezero – za 7 oseb v treh spalnicah, prijetnem dnevnem prostoru s kaminom, kuhinjo in kopalnico. Prijazna okolica v malce odmaknjenem idiličnem kotičku pod Komarčo. Termini od 5. maja dalje. Cena dnevnega najema 1.150 tolarjev.

2. **Počitniška hišica na Pokljuki** – omogoča prijetno bivanje 9 osebam. Hiška ima veliko dnevno sobo, opremljeno kuhinjo, tri spalnice, kopalnico z WC. Cena dnevnega najema je 1.400 tolarjev. Možen je obračun za manj gostov. Posamezni termini od 25. aprila.

3. **Apartmaja v Kranjski Gori** – za tri ali šest oseb; spalnica in opremljena kuhinja. Cena: mali apartma 550 tolarjev na dan, veliki 1030 tolarjev. Termini od 25. aprila.

4. **Bungalov na Rogli** – za 5 oseb: dnevni prostor s kuhinjo, spalnico, predprostor, TWC. Cena najema je 1.070 tolarjev dnevno. Termini do 25. aprila.

5. **Apartmaji na Pokljuki** – veliki apartma za 4 osebe: bivalni prostor s kuhinjsko nišo in jedilnim kotom, spalnica in kopalnica; velik balkon. Cena 950 tolarjev dnevno, mali apartma za dve osebi 500 tolarjev.

6. **Garsonjere na Rogli** – opremljene za 2 + 2 osebi. 7-dnevni termini od 20. do 27. aprila. Cena 635 tolarjev.

7. **Garsonjere na Kopah** – opremljene za 2 + 2 osebi. Termini: do 27. aprila. Cena 635 tolarjev.

8. **Brunarica na Veliki planini** – opremljena za 8 oseb, dnevni najem 1.000 tolarjev. Termini po dogovoru.

9. **Kaninska vas** – dvosobni oziroma enosobni apartmaji za 4 ali 5 oseb, možnost vikend paketa za velikonočne praznike in 1. maj. Cena najema 22 DEM oziroma 25 DEM na dan v tolarški protivrednosti.

Zdravilišča

1. **Dobrna** – zelene počitnice z dodatnim športno-rekreacijskim programom. Cena vikend programa od 27–46 DEM, tedenski program 91–154 DEM v tolarški protivrednosti.

Morje

1. **Počitniško stanovanje v Novigradu** – do 6 oseb – kuhinja, dve spalnici, kopalnica, WC, balkon. Termini od 30. marca dalje. Cena dnevnega najema v predsezoni 720 tolarjev.

2. **Hoteli v Rovinju** – posebno ugodna ponudba za Borzo sindikalnega turizma. Hotela Park in Eden – cena penziona od 12. aprila

do 15. julija ca. 28 DEM v tolarški protivrednosti – cene niso dokončne. Za dopustni čas bo v drugi polovici meseca aprila zagotovljena možnost obročnega odplačevanja z garancijo fiksne cene. Za hotel Montauro bo cena v času od 12. aprila do 15. julija 23 DEM, v naselju Villas Rubin po 22 DEM. Za uporabo teniških igrišč, kegljišča in najem motornega čolna imajo naši gostje 50% popusta. Brezplačna uporaba mini golfa, namiznega tenisa, trim kabineta in igrišča za igre z žogo.

3. Ponudbe **hotelov Mali Lošinj** – vikend programi petek-nedelja: polni penzion 1100 tolarjev, polpenzion 880 tolarjev, za skupino 1000 tolarjev oziroma 830 tolarjev. Hotel Jadranka in Borza sindikalnega turizma sta pripravila program celodnevnik aktivnosti.

INFORMACIJSKE PRIJAVE ZA LETNI ODDIH

Borza sindikalnega turizma bo v času dopustov razpolagala z večjim številom bungalovov in apartmajev za 3, 4 ali 5 oseb v Monseni pri Rovinju – slovensko naselje. Vsak apartma ima bivalni dnevni prostor z vgrajeno kuhinjo, kopalnico, predprostor in balkon. Cena apartmaja bo predvidoma 470 tolarjev na ležišče. Prijave bomo pričeli sprejemati po 1. maju. Možnost plačila v več obrokih. Termini bodo 10-dnevni.

B. POČITNIŠKE ZMOGLJIVOSTI, KI JIH POTREBUJEMO

Lastnike počitniških zmogljivosti, tudi vikend hišic na slovenski obali in v Istri, ki bi želeli ponuditi proste termine za prvomajske praznike, vabimo, da nam to sporočijo.

C. KUPIMO

1. **Počitniško stanovanje**: do 50 kvadratnih metrov na slovenski obali ali v Istri. Plačilo v celoti ob podpisu kupoprodajne pogodbe. Ponudbe sprejema Atris.

D. PRODAMO

1. **Rabljene počitniške prikolic**: dve prikolici IMV Adria 450 de lux, letnik 1975 s 4 ležišči z baldahinom. Cena 40.000 tolarjev; prikolica IMV Adria special 530/80 za 5 oseb z baldahinom, ena letnik 1980, druga 1981; cena vsake prikolic z opremo je 80.000 tolarjev.

2. **Rabljeno počitniško prikolico**: IMV Adria za 5 oseb s predprostorom in z vsem standardnim inventarjem za 1.000 DEM v tolarški protivrednosti. Prikolica je v AC Funtana Vrsar.

3. **Počitniško prikolico**: IMV Adria 450q, staro 14 let, baldahin star 3 leta. Cena po dogovoru. Prikolica je v AC Rapoza na Malem Lošinju.

4. **Počitniško prikolico**: IMV 500, letnik 1983. Cena po dogovoru.

5. **Počitniško stanovanje** v Barbarigi – dnevni prostor, spalnica, hodnik, kopalnica in pokrita loggia, zelo ugodno prodam. Velikost 29 m².

6. **Počitniško garsonjero** v Stinici – bivalni dnevni prostor z vgrajeno kuhinjo, predprostor, kopalnica in balkon. Skupaj 25,50 m². Informacije daje ATRIS.

Želimo vam prijetno bivanje, pa kjerkoli ste – Borza sindikalnega turizma.

Direktor borze

Metod Zalar

ZAPOSLENOST ŠE NAPREJ UPADA

Statistika je čudna. Ne la za- voljo znanega primera o jednih segedina (če statistika zabeleži, da ljudje jedo segedin, jih v resnici polovica je meso, ostali pa zelje). Tudi podatki, denimo o številu zaposlenih v gorenjskih občinah, ki nam jih redno pošilja kranjska enota Zavoda za zaposlovanje Slovenije, ne pripovedujejo tistega, kar se zdi. V nekaterih občinah naj bi se število zaposlenih začelo povečevati. Toda mag. Franc Belčič, v. d. vo- dje te enote že uvodoma po- jasni: v podatke so zajeta tudi privatna podjetja, zato gole šte- vilke ponekod kažejo, da zapo- slenost raste. Resnica pa je, žal, še vedno nasprotna: v vseh go- renjskih občinah se število zapo- slenih zmanjšuje, tako v gospo- darstvu kot v celoti. Februarja letos, novejših podatkov še ni- mamo, je bilo na gorenjskem ne- zaposlenih nekaj več kakor 10.000 delavcev. Skoraj polo-

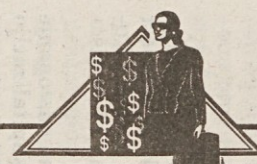
vica je žensk, tretjina je delo iz- gubila zaradi stečajev. Skoraj 500 je takih nezaposlenih, ki jim bo zelo težko najti novo delo. Polovica nezaposlenih nima no- benega ali samo osnovno zna- nje, srednje, višje in visoko izo- braženih pa je več kakor petina. Približno 5500 med njimi dobiva denarna nadomestila ali de- narno pomoč, to pa so tisti pre- jemki, ki so v letošnjem letu da- leč najbolj zaostali za rastjo živ- ljenjskih stroškov. Za malo lepši zaključek poglejmo, koliko je za- poslenih in kje delajo: v gospo- darstvu skoraj 56000, v nego- spodarstvu nekaj manj kakor 9700, pri zasebnikih skoraj 2400, tako imenovanih samoza- poslenih pa je bilo 7191. Vsi ti podatki veljajo za februar, ja- nuar, kamor pristaja tudi poda- tek o stopnji nezaposlenosti na Gorenjskem – 11,84 odstotka aktivnega prebivalstva.

B. R.

»VESELICE« JE KONEC

Finančna revija Taipan, ki svojo vse večjo »težo« v poslovnem svetu dolguje zelo dobrim nasvetom, kako obračati kapital, je za naslednje de- setletje pripravila nekakšno dolgo- ročno projekcijo političnih, socialnih, gospodarskih, tehnoloških in finan- nih dogodkov. Svetovne reवेže je razveselila s črno napovedjo o polo- žaju takoiimenovanega srednjega ra- zreda. Seveda razveselila le pod po- gojem, če se reवेže po svetu menijo o bogatejših tako, kot se Slovenec o svoji in sosedovi kozi. Revija na- mreč napoveduje, da bo srednji ra- zred doživel slabe čase. Recesija v gospodarstvu bo najbolj prizadela ravno srednji sloj, tako imenovane »bele ovratnike« (modri ovratniki so delavci v proizvodnji). Delo sred- njega sloja bodo v veliki meri prev- zeli računalniki, kar bo omogočilo

znižanje proizvodnih stroškov, po- sledica pa bo tudi odpusčanje pisar- niških delavcev. Zato se bo veliko družin, ki imajo sedaj dva dohodka ter visoke dolgove (v razvitem svetu je moč vse kupiti na obroke, delavec mora paziti samo to, da zasluži do- volj za izplačilo dolgov), visoke luk- suzne izdatke, šoloobvezne otroke in druga finančna bremena, kar na lepem znašlo v položaju družine s samo eno plačo. Internacionaliza- cija gospodarstva pa bo hkrati po- stavila delavce v razvitih državah ob bok delavcem z nizkimi dohodki (de- nimo Kitajcem, Indijcem itd.). Zato bodo realni dohodki delavcev začeli najprej stagnirati, nato pa upadati. V želji po zniževanju življenjskih stroškov bo srednji razred začel pro- dajati svojo glavno nepremičnino, domove.

POT DO BOGASTVA

DELAVSKA HRANILNICA, d.o.o.

Ljubljana, Dalmatinova 4 nudi od 1. 4. 1992 naprej sindikatom, društvom, družbenim organizacijam, krajevnim skupnostim, dobrodelnim organizacijam, obrtnikom, majhnim pravnim osebam in pri- vatnim osebam

novе obrestne mere na revalorizirano osnovo.

Revalorizacijska stopnja za april 1992 znaša 11,5% mesečno, pre- računano na letno raven 277%.

Obrestne mere za tolarске depozite so:

		MESEČNE	LETNE
– vezava sredstev na odpoklic	60%–75%R	6,9%–8,6%	126%–174%
– vezava sredstev nad 1 mesec	R + 1%	11,59%–11,76%	281%–288%
– vezava sredstev nad 2 meseca	R + 2%	11,76%–11,85%	288%–292%
– vezava sredstev nad 3 mesece	R + 4%–5%	11,85%–11,94%	292%–296%

Posebna ugodnost za privatne osebe:

obrestna mera do 10 dni	R	11,5%	277%
obrestna mera do 30 dni	R + 5%	11,94%	296%

Če bi varčevali 100.000,00 SLT 30 dni, bi pod temi pogoji dobili vrnjeno glavnico z obrestmi v višini 111.942,00 SLT.

Za vezavo sredstev od 30 do 90 dni:

– do 50.000,00 SLT	R + 6%	12,03%	300%
– od 50.001,00 SLT do 100.000,00 SLT	R + 7%	12,11%	303%
– nad 100.001,00 SLT	R + 8%	12,20%	307%

KREDITNA PONUDBA

– Kratkoročni krediti pravnim osebam	R + 15%	12,78%	333%
– kratkoročni krediti pravnim osebam v višini 400% od vezanih sredstev	R + 10%	12,37%	315%
– polog se obrestuje z pravnim in drugim osebam od	R	11,5%	277%
– kratkoročni krediti pravnim in drugim osebam od	R + 20%–R + 30%	13,18%–13,91%	352%–390%

– komisijski krediti pod pogoji, ki jih določi naročnik

POHITITE TER VARNO IN EKONOMIČNO NALOŽITE SVOJ PRI- HRANEK ALI PA REŠITE SVOJO POTREBO PO KREDITIH. NAŠE GESLO JE KAKOVOST SO LJUDJE!

Dodatna pojasnila lahko dobite na sedežu Hranilnice tel. 061 312-098, 316-881 ali na Agenciji v Trbovljah, tel. 0601 21-092, 22-213.

SVEŽE S TRGA

Osrednja ljubljanska tržnica od 13. do 17. aprila 1992.

Mlevski izdelki			
ajdova moka	160	solata endivija	160–200
koruzna moka	70	solata mehka	180–200
pšenična moka	35	špinača	100–130
		hren	250–300
Zelenjava		Sadje	
čebula	50–250	hruške	120
česen	280–350	jabolka	50–100
fižol v zrnju	80–140	orehova jedrca	700–800
krompir	30–50	suhe slive	200
kislo zelje	80		
motovilec	320	Jajca	8–14
ohrovt	120		
radič	200–400	Med	250–350

Preberite ta teden v slovenskem tedniku

NOVA DOBA

ZAKAJ IMA SLOVENIJA SLABO

VLADO

PREVARANI VARČEVALCI

CONCORDIE

LJUBICA TOŽI PREŠUŠTNIKA

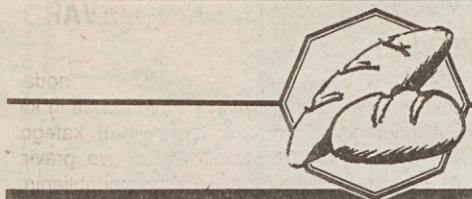
SARAJEVO POSTAJA MESTO DUHOV

UKRADEL 20 MILIJONOV MARK

TRŽIČ: SVINJARIJA NIKA AHAČIČA JE

BREZ PRIMERE

NOVA DOBA JE NAJBOLJŠI ČASOPIS ZA SLABE ČASE. NAJCE- NEJŠI, NAJHITREJŠI IN NEUSMILJEN DO GRABEŽLJIVIH NO- VOPEČENIH OBLASTNIKOV.

KONZUMI

KONZUM, d.o.o.

Dalmatinova 4, LJUBLJANA NUDI SINDIKATOM PODJETIJ NASLED- NJE ARTIKLE PO UGODNIH CENAH:

1. olje HELIOS – RASTLINSKO 1/1 steklenica 18 SLT	109,00 SLT
2. prašek LIND 3/1 brez fosfatov	399,90 SLT
3. sladkor 2/1	58,00 SLT/1 kg
4. sir EDAMSKA TEHLA	460,00 SLT/1 kg
5. BEN COLA 1,5 L	57,90 SLT
6. MEHČALEC JOLY 4/1	455,90 SLT
7. MEHČALEC JOLY 1/1	179,90 SLT
8. EFEKT PLUS 500 gr. (dodatek k pranju)	141,90 SLT
9. FOSKO 500 gr. (mehčalec vode)	124,90 SLT
10. BRAVO – sredstvo za pomivanje posode 1,2 L	171,90 SLT
11. BLU BLU BELKO (800 ml) (belilo)	130,90 SLT
12. BLU BLU CEVOSAN (750 ml)	179,90 SLT
13. UNISAN (dezinfekcijsko sredstvo za sanitarije (750 ml)	192,90 SLT
14. TOALETNI PAPIR V ROLICAH (10/1) (dvojni, ekstra kvaliteta iz Italije)	239,90 SLT

Naročila sprejemamo pisno ali po telefaksu: (061) 110-338 oziroma telefo- nično: (061) 320-963.

Rok plačila je 20 dni po dobavi na ŽR 50101-601-89795, KONZUM, d.o.o.. Če naročite večje količine blaga, se lahko dogovorimo, da vam ga dosta- vimo brezplačno.

POSEBNA PONUDBA:

Če naročite več kot 1200 l olja, je možno račun poravnati v dveh obrokih, in sicer:

- polovico zneska v 15 dneh,
- polovico zneska pa v 30 dneh po dostavi.

Vsi člani Svobodnih sindikatov Slovenije, člani Pergama, SINDIKATA DE- LAVCEV ZDRAVSTVA IN SOCIALNEGA SKRBSTVA ter SINDIKATA DE- LAVCEV VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA imajo s člansko izkaznico v naših trgovinah na Vošnjakovih 5 in v Srednjih Gamelnjah 23 pri nakupu 5% po- pust.

Trgovina na Vošnjakovih 5 (telefon: 061-310-043) je odprta vsak dan od 7. ure do 21. ure, ob nedeljah in praznikih pa od 9. do 13. ure.

Trgovina v Srednjih Gamelnjah 23 (telefon: 061-59-577) je odprta vsak dan od 8. do 20. ure, ob sobotah od 7. do 20. ure, ob nedeljah in praznikih pa od 9. ure do 13. ure.

Vse sindikate podjetij obveščamo, da jim lahko naše ponudbe pošiljamo tudi direktno za objavo v internih glasilih. Če želite, da vam ponudbe pošiljamo direktno, vas prosimo, da se nam oglasite oz. nam sporočite ime in naslov osebe, ki naj ji te ponudbe pošiljamo.

KAJ DELAJO

v republiških odborih

skei Sindikat kovinske in elektroindustrije

- **Avtomchanika Škofja Loka**
Končana so uspešna pogajanja z vodstvom: delavci so prejeli pogodbe o zaposlitvi z vsemi zakonsko določenimi elementi. Osebnih dohodkov bodo izplačali v višini najmanj 80 odstotkov izhodišč v tarifnem delu splošne kolektivne pogodbe. Sprejeto je bilo priporočilo sindikata o nekaterih lastninskih-organizacijskih spremembah podjetja.
- Delavci tovarne **Plamen v Kopru** se pripravljajo na stavko, ki jo nameravajo organizirati 20. aprila. Zahtevali jasno strategijo razvoja podjetja.
- V **Iskrji Olince** so pred podpisom kolektivne pogodbe, zataknilo pa se je pri odčitavi upniškega odbora podjetja, ki pogodbu sklenitev pogodb o pozitivnim poslovnim rezultatom in normalnim potaevanjem obveznosti. Na te pogoje pa sindikat ne privaja.
- V **Verrigi Lesce** gredo pogajanja h koncu, dogovarjajo se še o strategiji doseganja izhodiščnih plač po kolektivni pogodbi, ki jo bodo podpisali 1. maja.
- **IKO-OP** Mojstrana že nekaj časa preživlja agonijo. Pred vrati je registracija v zaporedu podjetja, katerega nosilec bo Kramar, če ne bo izšel iz sode delavcev je še neznan.
- **Gidlo** Gornji Grad je bil članek, na katerem so ugotovili vsi pomembni osti podjetja delavcev iz delovnega razmerja in zakona o postopni pravi. Vodstvo je bila postavljena vrsta upravljenih zahtev:
 - izdelava podjemniške kolektivne pogodbe,
 - izdaja pogodb o zaposlitvi
 - zamrznilitev reorganizacije podjetja oz. registracije vzporednega podjetja.Vodstvo je na te zahteve odnehalo tako, da je odstopilo!

Sindikat delavcev prometa in zvez

V zadnji številki nam je tiskarški škrat nekaj števil napisal napako, zato tokrat ponovno objavljamo celotno listo. **Izhodiščni bruto osebni dohodek za mesec april 1992 po kolektivni pogodbi za cestno gospodarstvo**
Življenjski stroški so se v marcu povečali za 10,70%.

Uporabljena rast po eskalacijski lestvici je 10,06 %.		Izhodiščni	
Tarifni	bruto OD	Tarifni	bruto OD
I.	27.306	VI.	50.510
II.	30.032	VII.	57.339
III.	33.579	VIII.	68.258
IV.	37.406	IX.	81.907
V.	42.320		

Izhodiščni bruto osebni dohodki in drugi prejemki za mesec april 1992 po kolektivni pogodbi za prevoz blaga v cestnem prometu
Življenjski stroški so se v marcu povečali za 10,70%.

Tarifni razred	Izhodiščni bruto OD
I.	27.710
II.	32.630
III.	38.160
IV.	42.430
V.	46.680
VI.	53.380
VII.	67.640
	86.100

Upoštevna rast po eskalacijski lestvici je 10,56%.

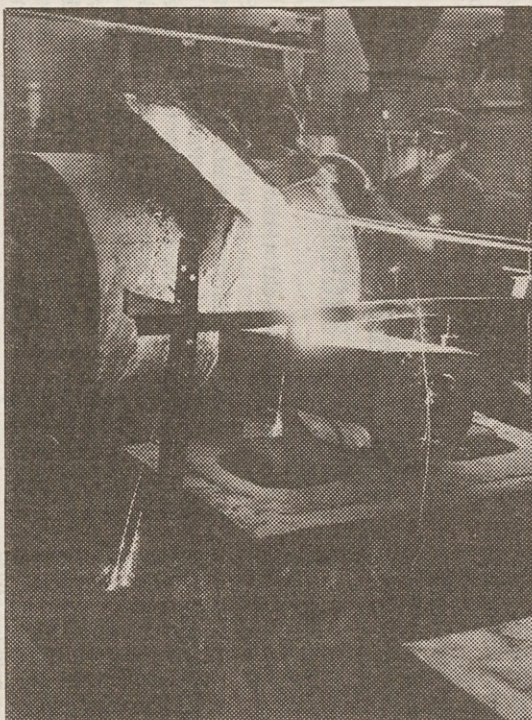
Izločeni voznik za prevozniki pripada vozniku za

ALI DRŽAVA NE MARA MILIJARDE MARK

Lani jeseni je slovenska vlada podprala slovenske železarne, toda kot ji očita – tako povzemamo po dnevnoinformativnih medijih – direktor krovnega podjetja Slovenskih železarn Andrej Aplenc, še zdaj ni povsem prepričana, katero pot naj ubere. Ali naj železarne sanira – načrt za sanacijo je že pred dvema letoma napravilo mednarodno svetovalsko podjetje McKinsey – ali pa naj železarne pogasijo peči in ustavijo obdelovalne trake. Toda ob zaprtju, trdi direktor Aplenc, bi bila škoda neprimerno večja, kot je zdaj, ko železarne ustvarjajo izgubo.

Aplenc se je pri tem opiral na studijo »Narodnogospodarsko oceno železarstva v Sloveniji«, ki dokazuje, da je ohranjanje obratovanja železarn za slovensko državo rentabilno celo takrat, kadar pridelujejo tolikšno izgubo, kot so jo lani (4 milijarde tolarjev). Čeprav znaša gospodarska korist v takem primeru komaj desetino tiste koristi, ki bi jo železarna dala v normalnih pogojih poslovanja, je to še vedno korist, menijo železarji. Aplenc trdi, da za razliko od vlade, ki je glede usode železarn razcepjena (proti železarnam naj bi bila nastrojena energetska minister dr. Miha Tomšič ter podpredsednik vlade dr. Leo Šešerko, banke sanacijo podpirajo). Železarji menijo, da bi se v nekaj letih lahko izvili iz težav, če bi upniki dolgove železarn delno odpisali, delno pa dokapitalizirali, pomagala pa naj bi tudi država. Letos pa bi celo lahko poslovali brez izgub, če bi na področju bivše Jugoslavije lahko prodali vsaj 15 odstotkov proizvodnje (od predvidenih 450.000 ton jekla na leto) in bi jih dobili tudi plačane ter če bi bile cene jekla na svetovnem trgu stabilne.

Bankrot železarn, ki se utesneje zgoditi, če se vlada v kratkem ne bo odločnejše zganila v prid železarstvu, bi državo stal okoli 1,2 milijarde mark, medtem ko bi sanacija veljala le okoli 200 milijonov. V železarnah sodijo, da bi država z razprodajo železarn ob stečaju ohranila le okoli 300 milijonov mark vrednosti izgubila pa bi skoraj dvakrat toliko. Ob tem bi bilo treba odpreti nova delovna mesta za 10 tisoč železarjev, kar bi stalo nadaljnjega pol milijona mark. Razliko do 1,2 milijarde pa predstavlja minimalni osebni dohodek železarjev za čas, ko bi trajala akcija prežeposlovanja. Ta bi se vlekla skozi tri leta,

so izračunali v železarnah. Ob tem pa bi tudi druge dejavnosti izgubile precej dohodka. Železnica, na primer bi bila ob milijon ton tovora letno, povečali bi se fiksni stroški za porabnike plina, saj bi poraba močno padla. In tudi njihova poraba električne energije (redno tudi takrat, ko je najmanj drugih porabnikov priključenih) ima zelo dobrodojen narodnogospodarski učinek. Skratka, brez železarn Slovenija ne bi bila več to, kar je.

Povzel R. B.

RAZUM NA PREIZKUŠNJI

Osnutek zakona o igrah na srečo še vedno buri duhove in neti domišljijo. V precejšnji meri tudi zato, ker želijo nekateri za vsako ceno pristaviti svoj lonček in od slovenskega hazarderstva tudi nekaj imeti. Bolje povedano: veliko imeti. Med drugimi se je oglašil tudi odbor za varstvo potrošnikov in predlagal novi osnutek zakona. Tak, ki bo preprečeval zavajanje potrošnikov, obenem pa poskrbel tudi za to, da bi igre na srečo prinašale nekaj potrebnega cvenka za zaščito potrošnikov.

Sicer pa ostajata poglavitni vprašanji v že dokaj obledelom osnutku zakona o igrah na srečo: lastninjenje in igralni avtomati. Še posebej lastninjenje, saj bi se Republika Slovenija rada dokopala do 80-odstotnega kapitala naših igralnic. Ta korak pa je za večino poznavalcev te, zaenkrat izjemno donosne dejavnosti več kot sporen, saj bi podpravljanje, kot pravijo, uničilo igralništvo. V tem primeru bi se torej morali vsi skupaj, tudi država, odpovedati zavidljivemu kupu denarja, ki ga prinašajo igre na srečo. In če bodo delavci, ki sedaj tako uspešno vodijo naše igralnice, postali državni uslužbenci, bo šlo vse skupaj zagotovo rakovo pot. O tem ni nobenega dvoma. Kjer ni pravega interesa, kjer delavci vnaprej vedo, da garajo predvsem za druge, se jim zagotovo ne da kaj dosti. Kaj šele, da bi vlagali v razvoj.

Seveda so, kot že rečeno, problem tudi igralni avtomati. Doslej so z njihovo pomočjo bogateli (in goljufali) predvsem za-

sebniki, v prihodnje pa naj bi bilo na tem področju več reda. V tem smislu, da bi šlo tudi pri teh igrah na srečo za fer-plej in da bi šel glavni del dohodka za naložbe v turizem, infrastrukturo in vse tisto, kar okolje najbolj potrebuje. Tudi Janez Kopac, predsednik skupščinskega odbora za proračun in javne finance, meni, naj avtomatov ne bi imela sleherna oštarija. Ogrevi se za takoimenovane igralne salone, kot jih imajo, denimo, na Dunaju. Salon naj bi bil poseben del restavracije, s tovrstnim igralništvom pa naj bi se ukvarjala podjetja, ki imajo več igralnih avtomatov. Nadzor nad avtomati sicer ne bi bil poceni, bil pa bi – popoln. Tako bi preprečili goljufijo in obenem poskrbeli za zanimiv dohodek. No, podobno kot igralnicam se tudi igralnim avtomatom ne kaže odpovedati. Velja pa se pošteno potruditi, da bo dohodka od iger na srečo še več in da se bo izkupiček stekal tja, kjer denar najbolj potrebujemo.

Eno z drugim: če bo prevladal zdrav razum in bomo znali obr-

niti kolo sreče v svoj prid, za kar imamo lepo priložnost, potlej si lahko obetamo že v razmeroma kratkem času, to je v nekaj letih, zelo velik dohodek od igralništva. Kar nekajkrat večjega od sedanjega, ki je vse prej kot zanemarljiv. Imamo pa tudi priložnost, da z novim zakonom povsem določimo redko donosno dejavnost.

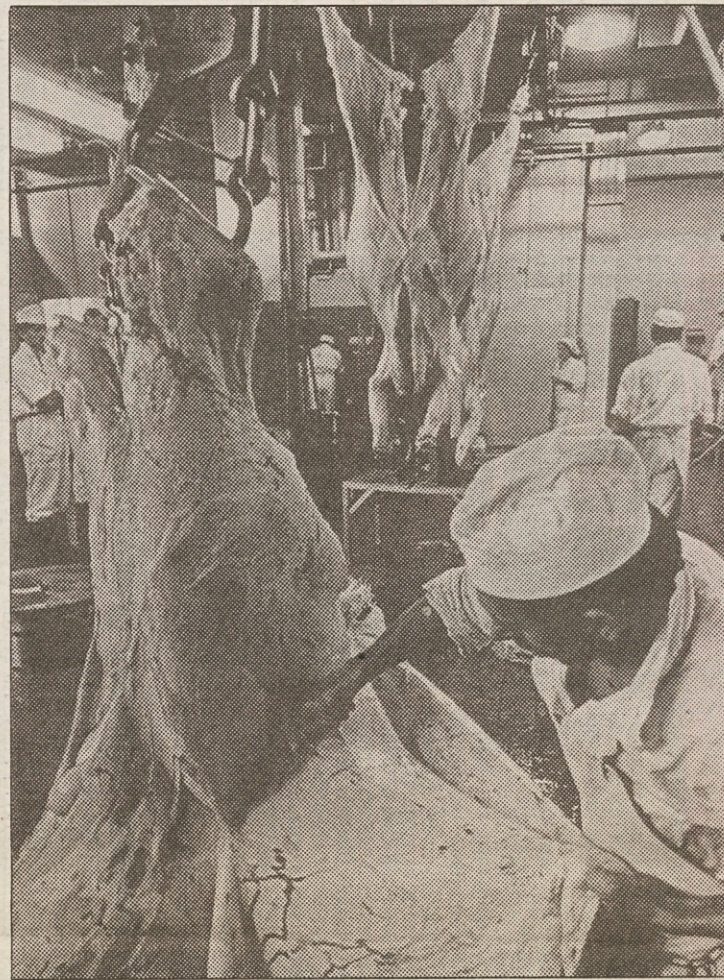
Andrej Ulaga

NE, ljudje, čas ni dobro izbran

Sindikat in delavski svet sta opravila zamenjavo v vodstvu Pomurke, Mesne industrije v Murski Soboti. Vendar pa za Pomurke mesarje navsezadnje sploh ni pomembno, kako se piše direktor, kako drugi vodilni v podjetju, ampak ali so v kriznih časih sposobni voditi firmo. Delavski svet Pomurke, Mesne industrije je na svoji seji dne 28. februarja 1992 sprejel sklep, da razreši s funkcije generalnega direktorja Dragana Salavca in na njegovo mesto za vršilca dolžnosti imenuje Jožeta Bertalanica. Ta pa je že čez dva dni istemu delavskemu svetu ponudil odstop. Praktično je vrnil mandat.

»Vikend sem izkoristil za pogo-vore z managementom, da bi preve- ril, ali so pripravljeni še naprej sode-

prodaja, predelava mesa, izvoz, 'klapal' ob nesodelovanju celotne vodilne ekipe.«

Tudi slovenska klavniška industrija se srečuje s premajhnim trgom

lovati v firmi pod novim vodstvom. Vsi po vrsti so zavrnili sodelovanje in ne morem si zamišljati, da bi tako zapleten sistem, kot je nabava in

Česar si stari maček Bertalanec ni mogel predstavljati, ni bila ovira za alternativnega kandidata, mladega diplomiranega inženirja strojništva Dušana Šiftarja.

Mladenica v poslovnih krogih doslej niso poznali, kar pa je bilo do imenovanja slišati njegovih idej, kako bo vodil firmo, so se mi zdele neverjetne in neuresničljive.

Milena Tubolj

PO KRAJŠI POTI IZ KRIZE

V Mednarodnem centru za dežele v razvoju bodo od 22. do 24. aprila letos že sedmič REFA dnevi, ki jih organizirata REFA zveza Slovenije in REFA center pri Delavski univerzi – Andragoškem zavodu Maribor. Gre za vsakoletno srečanje strokovnjakov, ki se ukvarjajo z razvojem in uporabo metod za dvig produktivnosti in humanizacijo dela na vseh področjih gospodarstva in negospodarstva. Na letošnjih REFA dnevih bodo prvič predstavili splošne organizacijske koncepte za strategijo proizvodnje in upravljanja s skupnim nazivom CIMAS-2000.

Sicer pa bo letošnje srečanje pomembno še po dveh stvareh. Prva je srečanje REFA strokovnjakov s predstavniki Gospodarske zbornice Slovenije in vodstvi nekaterih slovenskih sindikalnih organizacij. REFA zveza in Gospodarska zbornica že nekaj časa sodelujeta, sedaj pa bi želeli k tesnejšemu sodelovanju povabiti še sindikate, kajti REFA je neke vrste forum za delodajalce in delojemalce, posrednik informacij med univerzo in industrijo, spodbujevalec produktivnosti in humanizacije, institut za razvoj metod organizacije dela... Iz Nemčije, iz matične REFA zveze bodo tako prišli na REFA dneve v Ljubljano predstavniki delodajalcev in nemških sindikatov, ki že vrsto let aktivno sodelujejo in skupno rešujejo tudi najtrše probleme. Na slovenski strani bodo sogovorniki predstavniki Gospodarske zbornice Slovenije, ministrica za delo Jožica Puhar in predstavniki sindikatov Dušan Pehlić, France Tomšič, Rastko Plohl in morda še kdo. REFA strokovnjaki menijo, da bi tudi pri nas, kljub pisanosti sindikalnega delovanja, utegnili z REFA metodami pripeljati do sklenitve sindikalnega pakta.

Druga, morda še pomembnejša

Ne gre zgolj za usodo 1300 zaposlenih, gre za koncept razvoja pomurskega kmetijstva; posebej živinoreje in prašičereje. Gre za razvoj Pomurja nasploh. Uničiti Mesno industrijo bi pomenilo najmanj to, da Pomurci zavestno pristajajo, da bodo redili kravje in prašičje repe, da jih bodo velike mesarije v Mariboru, Ljubljani, Novi Gorici nalagale na svoje tovarnjake, jih predelovale, izvažale, prodajale doma, tudi pomurskim butalcem. Pomurcem torej črnsko in slabo plačano delo, njim za-služek! Verjamem, da so se pri vsem, kar je v zadnjih mesecih prihajalo v javnost iz Pomurke, ponekod veselo hahljali in držali figo, da bi se Prekmurci zgrizli med seboj. Močan, velik, dobro organiziran konkurent na trgu manj – pomeni za vse druge slovenske mesarje bistveno več dela in lažjega dela.

Pa ne napovedujem, da bi se to zgodilo, ker je ravno Dušan Šiftar prevzel firmo. Problem je, da je ostal povsem osamljen, saj je – logično – tudi njemu trinajstera »odstavljenih« obrnila hrbet. Šiftar zdaj vsake toliko časa prihaja na soboški radio in prek njega prebivalstvo obvešča, kako mu gre na novi funkciji. V glavnem ni nobenih problemov. Po njegovem! Malo ga sicer motijo upniki, ki so s svojimi terjatvami tretjinski lastnik podjetja. Zadolženost Pomurke znaša 1,2 milijarde tolarjev. Upniki pa so od začetka soglasno podprli staro, Salavčevo ekipo. In zavrnili Šiftarja in njegov program.

Trdi se, da gre v poslovanju Pomurki pod novim šefom slabše, kot je šlo pred zamenjavo. Staro vodstvo je imelo pred dnevi tiskovno konferenco, na kateri so sporočili, da so izdelali prodajno bilanco na dan odstavitve. Ko so seštevili vse pluse in minuse, ovrednotili nepremičnine in opremo, so izračunali, da je bilanca pozitivna. Za skoraj 300 milijonov tolarjev.

Delavcem je, vsaj po kričanju tistih, ki so se udeleževali februarjskih maratonov delavskega sveta, veliko do tega, da bi se rešili stare ekipe. Morda jim je odleglo, ko se je to res zgodilo. Vendar zdaj pričakujejo uresničitev obljub, ki so bile v evforiji pogosto lahkomišno navržene. Po predlogu Salavca bi bilo treba zaradi izgube trga in surovinske baze v nekdanji Jugoslaviji število zaposlenih zmanjšati za dvesto. Šiftar obljublja, da bodo vsi ostali v firmi, da bo povečal izvoz, izkoriščenost zmogljivosti, dosegel ugodnejše cene, vzel delo številnim posrednikom, kot so Pomurkina Zunanja trgovina, Vigros, mešana Pomurkina firma v Avstriji in drugi, da bodo provizije ostale mesarjem... Prelepo, da bi bilo vse skupaj res, pravijo pesimisti. Pustimo, naj se človek dokaže pri delu, pravijo drugi. Čas pa je neusmiljen. Razmere v gospodarstvu so vse prej kot rožnate. Zato bodo rezultati morali kmalu priti, sicer je potek dogodkov moč predvideti.

pravkar izšlo

mag. Aleksej Cvetko

NOVA UREDITEV POKOJNINSKEGA IN INVALIDSKEGA ZAVAROVANJA

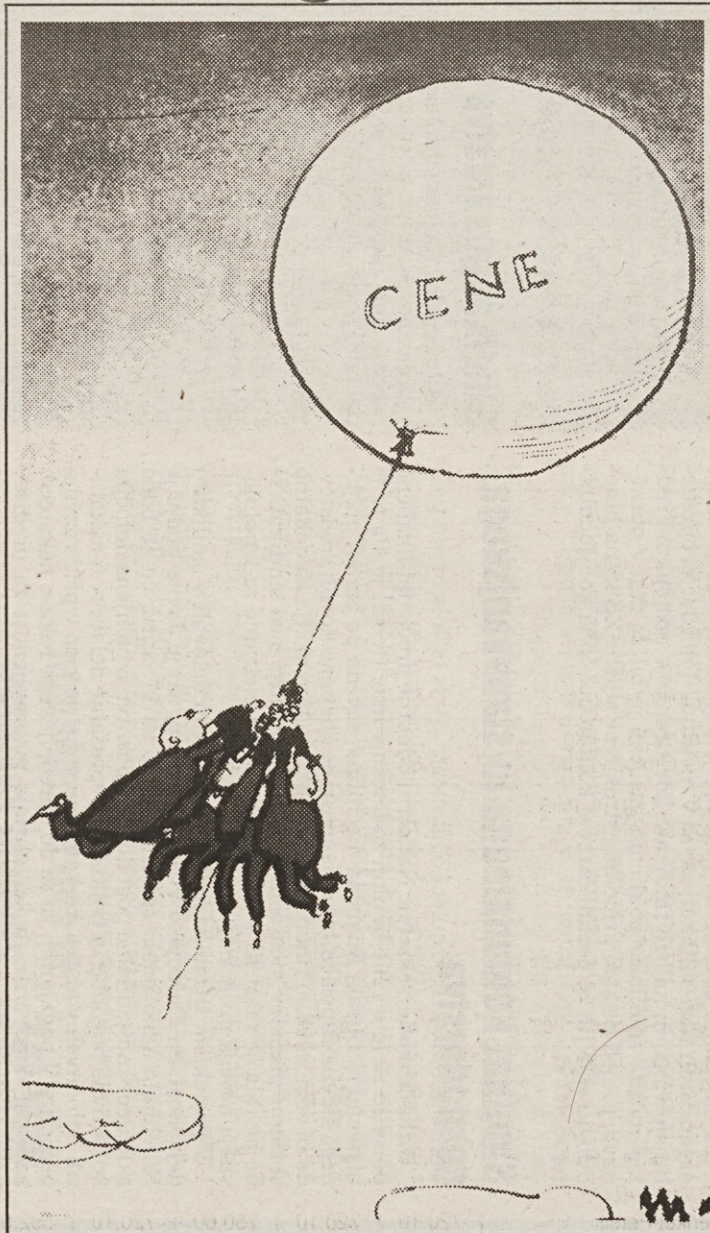
Brošura je izšla v založbi ČZP Enotnost, Dalmatinova 4, Ljubljana

Naročite jo lahko na naslov:

Dalmatinova 4, Ljubljana, tel. 061/321-255 ali 110-033, fax. 061/317-298

Kdo koga drži

B. G.

Mnogi se čudijo, kako je mogoče, da se Peterletova vlada po mnogih škandalih in aferah ter po zastrašujočih številkah, ki so neposlušno zrcalo (tudi) njenega vladanja, še tako trdno drži v sedlu. Še posebej se jim to zdi čudno, ker gre za manjšinsko vlado, ki je povrh vsega vse prej kot vzor notranje enotnosti in uglašenosti med ministri, s čimer bi denimo lahko odbijala vse bolj pogoste kritike in zahteve po zamenjavi.

Na prvi pogled je to res nerazumljivo, toda če bolj natančno pogledamo **pravno podlago** njene navidezne nezamenljivosti, dasiravno v zadnjih časih ne slovimo po prevelikem spoštovanju zakonitosti, vidimo, da ji to omogoča ravno njena luknjičavost. Ta je seveda vsaj deloma opravičljiva z naglim prehodom na večstrankarski parlamentarni sistem, ki v temelju spreminja tudi položaj in samo naravo vladinega dela. Toda če v celoti pristanemo na to tezo, potem moramo priznati, da s(m)o namenoma ali v imenu višjih (?) ciljev dopustili možnosti ribarjenja v kalnem in da so bila zaklinjanja na pravno državo le predvolilni trik. Pripisemo jo lahko tudi nesposobnosti ministrov, ki bi morali ustrezne zakonske predloge pripraviti pravočasno. Toda tudi ti ministri so proizvod nastalih političnih razmerij in so naša realnost.

Kakor koli že, vlada se je znašla v položaju, ko ni nikogar, ki bi ji lahko predpisal, kako mora delovati. To, da je vlada vlada, ne pa več izvršni svet, je nova ustava določila le na

MESARJI SO VSE PRIJAZNEJŠI

Čeprav je oblast spustila plače »z vajeti«, se ne bojimo, da bi gornja karikatura izgubila kaj dosti aktualnosti. Vsekakor nestrno čakamo na statistično obdelavo marčevskih in aprilskih plač, ki bo pokazala – upamo, da enkrat za vselej – ali je tako rigorozno poseganje vlade v plačilni sistem smotno ali ne. Nekaj na ta račun je namignila sdkajevska obdelava plač za letošnji januar in februar. Takrat je še veljal »slavni« interventni zakon o omejevanju nadpovprečnih plač, pa so bila kljub temu izplačila v globalu za 27 odstotkov nižja od zakonsko dovolje-

nih. V primerjavi z rastjo življenjskih stroškov, ki vse od lanske junijsko-juljske vojne za samostojno Slovenijo strmo naraščajo, so po novem letu v zelo slabem položaju prejemniki socialnih pomoči. Potem ko so le-ta konec lanskega leta skoraj ujele rast življenjskih stroškov (v rasti so se približale bolj kakor čisti osebni dohodki), pa so v letošnjem letu začele rakavo pot. Razlika je zdaj že kar občutna.

V to temo pa vendarle sveti vsaj en žarek: mesarji so vse bolj prijazni.

B. R.

Vlada

Jože Poglajen

splošno in se sklicevala na zakon, ki naj uredi pomembne podrobnosti, ustrezne našim podnebnim razmeram. Katera vlada pa bi sama sebi omejevala prostor delovanja? Zato se tudi Peterletovi ni mudilo z zakoni, ki bi urejevali njena tako notranja razmerja kot tista do parlamenta, sodne oblasti in nenazadnje do predsednika države. Parlament pa jo zaradi podedovane sestave k čemu takemu ni mogel prisiliti. Zato tudi ni naključje, da je predlog za izdajo zakona o vladi priromal v skupščino šele, ko se je Peterletu in njegovemu pravosodnemu ministru dr. Pirnatu zdelo primerno. Se pravi takrat, ko so se ji tja že pošteno majala in je njen ugled v javnosti padel na najnižjo raven.

Prav zaradi tega, ker ni vmesnih vzvodov, s katerimi bi od vlade ali posameznega ministra izterjali odgovornost, se poslanci v parlamentu tako pogosto oprijemajo zadnje možne rešitve: **konstruktivne nezaupnice**. Interpelacije so se namreč pokazale kot bob ob steno, razprave in neprijetna poslanska vprašanja pa so v glavnem izzvenela v prazno.

Kot že rečeno, predlagani zakon nakazuje nekoliko več reda in predvsem več čistih odnosov pri upravljanju države. Toda še vedno je kot rešeto v delih, ki naj bi določali razmerje vlade do drugih vej oblasti, zlasti do parlamenta. Hkrati pa vsaj v osnutku krepki položaj vlade, še posebej njenega predsednika. V bodoče bi ta lahko imel svoj kabinet, nekakšen predsednikov kolegij izbranih ministrov, v katerem se bodo dogovarjali (odločali?) o bistvenih odločitvah. Komu bo kabinet odgovoren, iz osnutka ni jasno. Vlada tudi ne bi imela več podpredsednikov; kadar bo premier odsoten, ga bo zamenjeval minister, ki ga bo ta določil. Po novem bo predsednik vlade lahko tudi posameznega ministra od predvidenih sedemnajstih zamenjal, če ta ne bi deloval v skladu s sprejetimi vladnimi stališči, kar mora parlament potrditi. To možnost je imel Peterle po ustavi že zdaj, pa je iz (ne)znanih razlogov ni uveljavil. Podobno ima veliko lukenj tudi zakon, ki naj bi državnim funkcionarjem prepovedoval pridobitniško dejavnost, oziroma natančno popisal njihovo premoženje pred nastopom in po odhodu s funkcije. Samo upamo lahko, da parlament v obravnavi obeh zakonov ne bo spet kupčkal, kot se je zgodilo z zakonom o proračunu.

OBRATNA AMBULANTA

Prim. doc.
dr. Anton Prijatelj

Poklicne bolezni (3)

Pogoji, da se bolezen prizna za poklicno. Nekateri moji kolegi se gotovo že jezijo, ker sem se lotil tega pisanja. Nekateri bodo zopet iskali vse mogoče in nemogoče pravice. Vem, da bodo nekateri, ki so prejšnji

teden prebrali seznam poklicnih bolezni in bolehalo za podobno boleznijo, iskali svojo upravičeno ali neupravičeno pravico, da se jim bolezen prizna za poklicno. Ene in druge prosim, da pazljivo preberejo tudi moj današnji prispevek, v katerem želim objasniti pogoje, da se bolezen prizna za poklicno. Pri veliki večini poklicnih bolezni je zapisano:

»Pozitivna delovna anamneza, klinična slika s pojavom splošne okvare organizma ali življenjsko pomembnih organov oziroma organskih sistemov ter pozitivni laboratorijski izvidi.«

Pri poklicnih boleznih, ki jih povzročajo prašni delci (SiO₂, azbest, aluminij in njegove spojine, talk, premogov prah v rudnikih črnega premoga, prah trdih kovin pri njihovem obdelovanju, bombažni, konopljen in lanen prah) pa piše:

»Pozitivna delovna anamneza, jasno izražen rentgenski izvid in objektivno dokazane klinično-funkcijske motnje; ali pozitivna delovna anamneza, jasno izražen rentgenski izvid brez posebnih funkcijskih motenj, zaradi katerih pa bi nadaljnje delo v enakih pogojih še bolj ogrožalo zdravje in delovne zmožnosti.«

Pojasniti moram tudi besedo anamneza, čeprav je mnogim znana. To pomeni izpraševanje, podatki. V tem primeru pomeni, da je moral biti delavec pri svojem delu izpostavljen tem škodljivostim, in to ne nekaj dni, pač pa več časa. Kaj pa pomeni več časa, je odvisno od bolezni.

Nekoč smo mnogo govorili o **prijavljenju poklicnih bolezni**. Imeli smo prijave, pošiljali smo jih v Ljubljano, kjer so jih analizirali in statistično obdelovali. Potem pa je vse zamrlo. Nikogar niso zanimale poklicne bolezni. Kot da bi jih bilo premalo. Imamo nekaj podatkov izpred deset in več let. Upajmo, da se bodo zakonodajalci spomnili in ponovno predpisali, da moramo poklicne bolezni prijavljati.

Seveda pa je marsikaj odvisno od tega, kdo poklicno bolezen prijavlja. Če jo prijavlja, kdor ima izkušnje in zna uporabljati moderne metode, je bolj verjetno, da gre za poklicno bolezen. Če pa jo prijavlja, komur se samo zdi, da bi to lahko bila poklicna bolezen, je pa morda samo bolezen v zvezi z delom, potem so težave večje. Zato je nujno, da imamo vsi, ki te bolezni prijavljamo, enotno **doktrino**. To pomeni, da vsaj kolikor toliko enako mislimo in bolezen imenujemo za poklicno, kadar so res izpolnjeni vsi pogoji.

Zato tudi menimo, da bi morala obstajati tako imenovana **verifikacija** – preverjanje. Imenovati bi morali institucijo, ki bi preverjala, ali res ta poklicna bolezen obstaja in ali bo imel delavec ustrezne pravice. Seveda pa bi to morala biti primerna ustanova, ki bi imela tudi ustrezne vrhunske strokovnjake in primerne laboratorijske in druge aparate.

Le tako bomo vedeli, koliko je poklicnih bolezni. Ko pa bomo vedeli, koliko jih je, bomo morali načrtovati, kako te bolezni čimbolj zmanjšati ali pa jih celo preprečiti.

ŽIVLJENJE TEČE...

Piše:
Mag. Aleksej Cvetko

Denarna nadomestila

Delovni invalid II. ali III. kategorije invalidnosti, ki mu je bila priznana pravica do razporeditve na drugo ustrezno delo oziroma do zaposlitve na drugem ustreznem delu ali pravico do dela s skrajšanim delovnim časom, ima pravico do nadomestila plače:

- za čas čakanja na razporeditev oziroma zaposlitev na drugem ustreznem delu,
- zaradi dela s skrajšanim delovnim časom,
- zaradi manjše plače na drugem ustreznem delu.

Ta nadomestila v zvezi z zaposlitvijo novi zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju taksativno našteva v 122. členu. Pri diktaciji tega člena pa zakonodajalec, enako kot v mnogih drugih primerih, ni bil natančen, saj besedilo tega člena ni usklajeno z besedilom 94. člena in 123. člena zakona. Uporablja se namreč termin »razporeditev ali zaposlitev« namesto pravilno »razporeditev oziroma zaposlitev« na drugem ustreznem delu. Ta neusklajenost sama po sebi ne bo predstavljala večjega problema v praksi in nanjo opozarjamo bolj zaradi stilističnega kot zaradi vsebinskega problema.

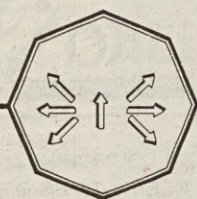
Delovni invalid, ki mu je bila priznana pravica do poklicne rehabilitacije, ima pravico do nadomestila plače:

- za čas čakanja na poklicno rehabilitacijo,
- za čas poklicne rehabilitacije.

Denarna nadomestila, ki jih zakon taksativno našteva, so vsebinsko enaka, kot so bila po starih predpisih. Bistvena novost novega zakona in pomembna izboljšava pa je pri odmeri nadomestil, in to kljub pomanjkljivosti, na katere bomo opozorili kasneje. Osnova za odmero denarnih nadomestil ni več osebni dohodek oziroma plača, prejeta v letu pred nastankom invalidnosti ali valoriziran osebni dohodek (plača), prejet v preteklem letu, pač pa je podlaga za odmero vseh denarnih nadomestil pokojninska osnova. Odmera nadomestil je določena ali v določenih odstotkih od pokojninske osnove ali pa v višini med pokojninsko osnovo in plačo, ki je določena za delo na drugem ustreznem delu. Tako odmerjena nadomestila se bodo priznala samo enkrat, ob uresničevanju pravice, ki jo je zavarovanec uveljavil, nato pa se bodo usklajevala na način, določen za usklajevanje pokojnin.

Čeprav tudi ta način odmere denarnih nadomestil še vedno ni popoln, saj bi bilo potrebno spremeniti tudi kategoriziranje invalidov, z njim veliko pridobimo. Izognemo se tako obširnemu administriranju, do katerega je prihajalo pri vsakoletnih in sprotnih usklajevanjih nadomestil zaradi povečanja osebnih dohodkov, kot tudi stalnim očitkom, da so delovni invalidi zaradi zdravstvenih razlogov v zadnjem letu pred nastankom invalidnosti dosegali slabše delovne rezultate, kar je vplivalo na višino denarnih nadomestil. Odpade tudi določanje fiktivnega osebnega dohodka, ki bi ga delovni invalid imel, če bi se naprej opravljal svoje delo, kar je postajalo zaradi reorganizacij, stečajev, ukinitve delovnih mest in podobnega povsem nemogoče, poleg tega pa še vrsta drugih problemov, ki so se pojavljali pri priznavanju pravic in pri odmeri denarnih nadomestil.

(Se nadaljuje)

KAZIPOT CEN

Po dolgem času sva si ta teden spet privoščili spremembi pri izbiri artiklov. Namesto Fructalovega jabolčnega sadnega sirupa sva izbrali pomarančnega, namesto dvokilogramskega Mlinotestove moke tipa 500 pa le kilogramsko. Tadvda izdelka je namreč veliko lažje dobiti na policah naših trgovin.

Ta teden cene ostajajo enake, razen sladkorja, ki se je v nekaterih trgovinah podražil. Po olje pojdite v Mercator na Slovenčevi, po kis in sladkor v Forum na Dunajski, salama pa je v nekaterih trgovinah še vedno po stari ceni, in če se boste odpravili tja, boste prihranili skoraj 40 tolarjev. Pralni prašek pa povsod stane več kot 700 tolarjev, razen v Mercatorju na Slovenčevi, kjer je še vedno po 592,90 tolarja. Razlike v cenah drugih izdelkov niso tako velike, če pa boste čisto za vsak artikel sledili najinemu kažipotu in ga kupili tam, kjer je najcenejši, boste privarčevali natanko 350 tolarjev. To pa je že nekaj, kajne?

Verjetno nimate toliko časa, da bi za en sam artikel odšli nakupovat v oddaljene trgovine. Vsekakor pa se izplača upoštevati najin nasvet v soboto ali pa tisti dan, ko se boste odločili za večje nakupe.

	Maxi-market Lj.	Super-market Lj.	Nama Dunajska	Blagov. Bežigrad	Mercator Slovenč.	Emona Cigalet.	Delikatesa Dunajska	Emona Hubad.	Kašča Vojkova	Sončnica Maroltova	Fortis Vojkova	Forum Dunajska
BLAGO/TRGOVINA												
OLJE – 1 l, steklenica Cekin-rastlinsko	127,80	–	–	138,80	108,80	127,80	141,40	127,80	–	136,40	–	119,90
KIS – 1 l, PVC Šampionka-vinski	162,80	–	–	127,50	126,00	131,10	–	131,10	131,00	131,00	–	124,90
SLADKOR – 1 kg TSO Ormož-kristal	70,60	70,60	76,30	75,60	74,80	75,60	70,00	75,40	68,60	75,50	69,30	65,90
SOL – 1 kg, morska Droga-mleta	44,70	44,70	51,00	55,90	44,90	50,60	43,20	44,70	45,00	49,40	44,60	44,90
MOKA – 1 kg Mlinotest-tip 500	–	27,70	–	–	27,80	–	–	–	35,00	–	31,30	27,70
SALAMA – 1 kg MIZ Emona-posebna	407,50	407,50	427,10	436,50	–	407,50	–	445,30	–	–	–	–
SADNI, SIRUP – 1 l Fructal – pomaranča	187,10	195,60	–	–	214,40	–	–	195,60	–	197,60	192,00	–
MLEKO – 1 l, PVC LM-3,2%	40,50	40,40	–	40,40	40,40	40,40	40,40	40,40	40,40	40,50	40,40	–
ŠPAGETI – 0,5 kg Mlinotest – Ceres	66,80	69,60	70,10	–	66,88	69,60	66,80	66,80	–	72,30	–	–
PRALNI PRAŠEK – 3 kg Henkel-Persil	720,10	720,10	750,60	720,10	592,90	720,10	–	720,10	–	732,20	–	771,90

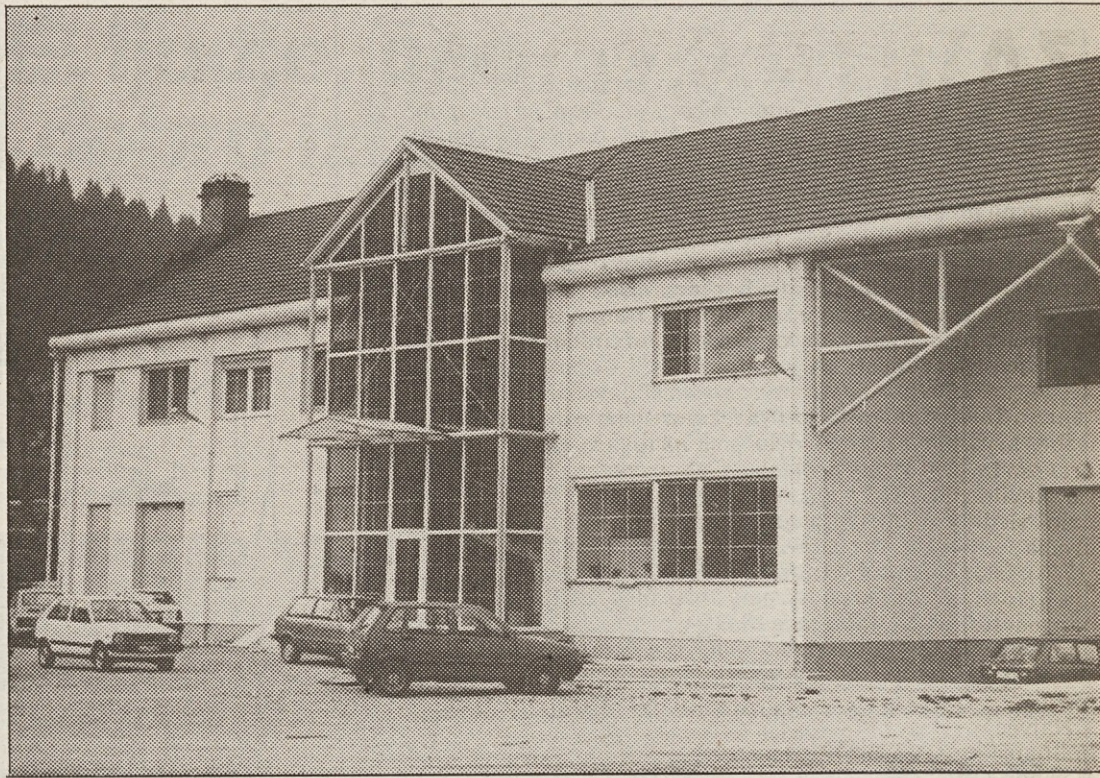
Za sodobno tehnologijo, kamor spada tudi računalništvo, je značilno, da podjetja rastejo kot gobe po dežju, hkrati pa jih tudi veliko preneha delovati, saj je konkurenca ravno na tem področju najmočnejša. Zato so le redka podjetja, ki jim je uspelo obstati na tem negotovem tržišču, kar je zagotovo znak kakovosti njihovih izdelkov. Eno takih podjetij, ki se je uspelo uveljaviti tako pri nas kot tudi na tujem, je LIKO PRIS iz Verda pri Vrhniki.

Vsak začetek je težak

Direktor podjetja **Stane Moškon** je takole v nekaj stavkih predstavil podjetje in njihovo zgodovino: »Leta 1979 smo se v LIKU, ki je bilo takrat dokaj veliko lesno podjetje in uspešen izvoznik, odločili za sodelovanje s takrat že vodečim velikanom na računalniškem področju v Sloveniji, z Iskro Delto. Za njihove potrebe smo proizvajali diskovne sklope, ki so bili del velikih računalniških sistemov. Vedeli pa smo, da nam takšno pokroviteljstvo ne bo prineslo željenega, zato smo že takrat razmišljali o dodatnih proizvodnih programih, ki bi nam omogočili samostojno preživetje. Ob likvidaciji Iskre Delte nam je to prišlo še kako prav, saj smo se lahko začeli samostojno pojavljati na slovenskem in nekdanjem jugoslovanskem trgu kot ponudnik celovitih rešitev na področju računalniških sistemov.«

slabo. Njihove izkušnje so dosedaj zelo dobre, saj s kakovostjo doslej ni bilo težav. Kupcu lahko ponudijo kompletno paleto osebni računalnikov od prenosnih, tako imenovanih »notebook«, do PC 486. Osebnne računalnike prodajajo izključno z originalnim operacijskim sistemom MS-DOS, ki ga nabavljajo pri Microsoftu, s katerim imajo kot sistemski integrator sklenjeno pogodbo.

Svojo ponudbo računalniških sistemov je LIKO PRIS obogatil, ko je začel sodelovati s podjetjem Silicon Graphics. Tako sedaj dobavljajo visoko zmogljive grafične delovne postaje, ki omogočajo tudi štiridimenzionalno predstavitev predmetov. Poleg tega so distributerji za programsko opremo firme Parametric Technology, ki omogoča računalniško načrtovanje v vseh vejah industrije. Konkretno v LIKU PRIS ta sistem uporabljajo za grafično oblikovanje in obdelovanje v lesni industriji

Skupno do rešitve

Hkrati z razvojem strojne opreme so velik poudarek dali tudi programski opremi, saj je bil to potreben pogoj, da se lahko danes predstavljajo kot »sistemski integrator«, kar pomeni, da v svoje računalniške sisteme vključujejo sestavne dele svetovno znanih proizvajalcev in tako svojemu kupcu ponudijo cenovno in željam prilagojeno najboljše rešitev. Ali če poenostavimo: kupec pride v LIKO PRIS z določeno željo oziroma zahtevo, ki je sam ne more ali ne zna rešiti, le-to pa zaposleni v LIKO PRIS, sami ali s pomočjo drugih podjetij, uspešno rešijo.

Ravno to povezovanje (kajti v podjetju priznavajo, da vsega sami ne morejo rešiti, saj nimajo dovolj kadra) pa jim omogoča, da rešijo skorajda vsako zahtevo oziroma željo.

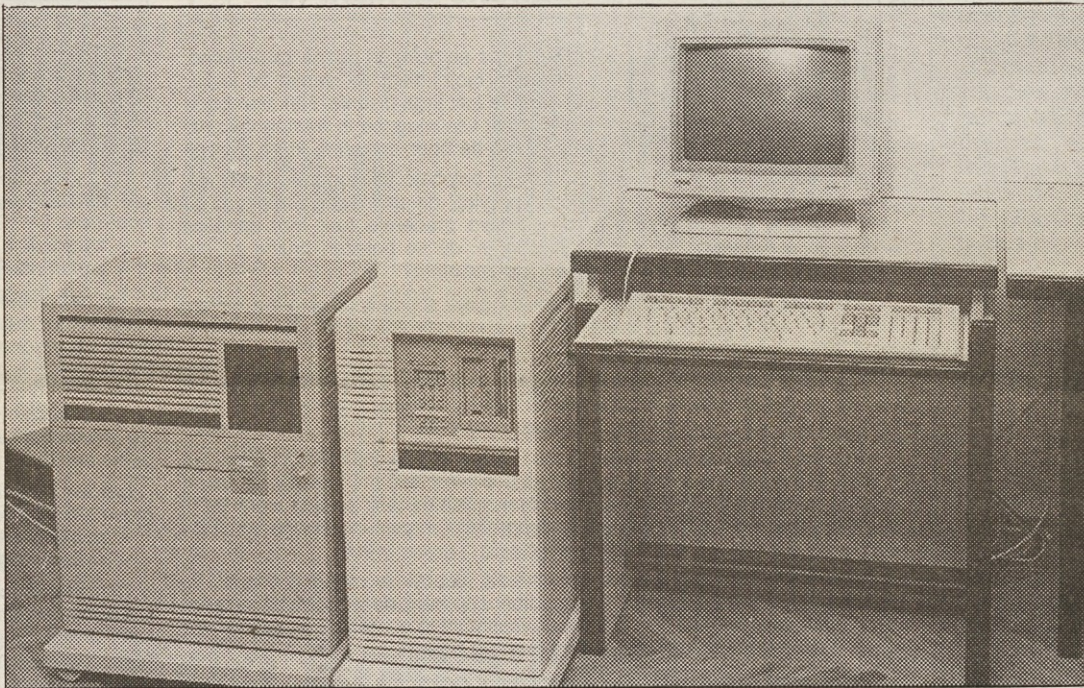
»Morda smo povsem na začetku pozabili omeniti, da je že od leta 1989 naprej LIKO PRIS mešano podjetje, saj ima 4,9 odstotka kapitala v lasti nemško podjetje Leukhardt Systemelektronik, s katerim sodelujemo pri projektu avtomatizacije numerično krmiljenega stroja za izdelavo sedežev. Prav tako smo eno od desetih podjetij v sistemu LIKO. Razlog, da smo v LIKU ustanovili podjetje z računalniškim proizvodnim programom in da tako podjetje v tem sistemu še naprej obstaja, je predvsem na tem, da je LIKO mednarodno podjetje z močno prisotnostjo na svetovnih trgih kot ponudnik in kupec. Obenem pa nam povezava v sistemu LIKO daje finančni potencial za izpeljavo večjih poslov doma in v tujini. Vsekakor pa ne smemo zanemariti tudi tega, da velik holdinški sistem daje pri poslovnih partnerjih vtis jamstva za dogovorjene posle, kar v današnjih časih, ko podjetja na hitro odhajajo v stečaj, tudi nekaj pomeni. Zato bomo še naprej ostali del sistema LIKO.«

Računalniški sistemi

Podjetja in ustanove poznajo LIKO PRIS tudi po velikih več uporabnih računalniških sistemih, imenovanih VAX, za avtomatsko obdelavo podatkov. Pri proizvodnji teh sistemov sodelujejo posredno z Digital Equipment in tudi z drugimi znanimi podjetji (DATARAM, CHIPPER, WANGDAT, EMULEX...). Seveda je skoraj odveč pripomniti, da imajo za vse prodane računalniške sisteme urejene licence. Velik poudarek posvečajo razvoju programske opreme za te računalniške sisteme, kajti kupci največkrat želijo kompletno rešitev.

LIKO PRIS je med prvimi v Sloveniji začel proizvajati osebne računalnike (PC-je). Glavni poudarek pri proizvodnji je na kakovosti, saj se na trgu pojavlja precej manj kakovostnih sestavnih delov za osebne računalnike. Več let uspešno sodelujejo s tajvanskim proizvajalcem ATEN, ki ima lasten razvoj v ZDA ter v Nemčiji. Seveda pa v osebne računalnike vgrajujejo sestavne dele tudi drugih svetovno znanih proizvajalcev.

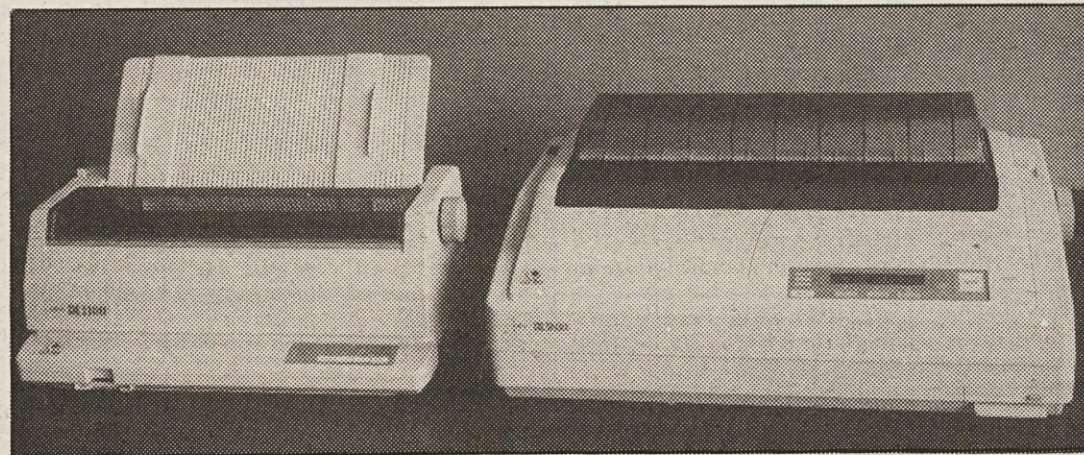
Čeprav je bil včasih Tajvan sinonim za sumljivo in ceneno kakovostno blago, pa to ne pomeni, da je vse, kar pride od tam, tudi

Najbolj znani računalniški sistemi so zagotovo VAX sistemi, ki jih v LIKO PRIS izdelujejo v sodelovanju z Digital Equipment

Industrijski krmilniki so v celoti plod domačega znanja

To je le del bogate ponudbe Fujitsu tiskalnikov

(izdelava stolov in miz). Ta programska oprema omogoča tudi risanje načrtov, slik in projektov ter izdelovanje programov za krmiljenje NC strojev.

Računalniška periferija

Že več kot deset let uspešno sodelujejo z japonskim proizvajalcem Fujitsu, čeprav so šele zadnja leta tudi njihov pooblaščen distributer. V Sloveniji je veliko število prodajalcev Fujitsu računalniške opreme, ki pa nimajo zagotovljenega servisa in ustrezne tehnične podpore. Njihova želja je, da bi ti »neuradni« prodajalci postali del njihove prodajne mreže, kajti potem bi imeli vsi kupci zagotovljeno kakovostno tehnično podporo in servis. S področja Fujitsu periferije nudijo kupcem trde diske, tiskalnike (matrice, ink jet, laserske in linijske) in scannerje. V informacijo povejmo vsem tistim, ki ste že ali pa še boste kupili 24-iglične tiskalnike pri LIKO PRIS, da imajo ti tiskalniki (kar je novost pri nas!) slovenske znake tudi pod kodno stranjo 852 (standard za operacijski sistem MS DOS 5.0).

V svojem prodajnem programu imajo tudi EMULEX-ove proizvode za VAX sisteme (krmilniki, multiplekserji, ethernet proizvodi) in osebne računalnike. Upajo, da bodo v kratkem postali uradni distributer za EMULEX za vse države nekdanje Jugoslavije.

Industrijska avtomatizacija

Že pred nekaj leti je bila ena glavnih usmeritev vodilnih ljudi v LIKO PRIS usmeritev v industrijsko avtomatizacijo, saj so predvidevali, da se bo morala proizvodnja v slovenskem gospodarstvu posodobiti, če bo želela priti v Evropo. Taka dolgoročna usmeritev se je že pokazala za upravičeno, saj čedalje več podjetij skuša posodobiti svojo proizvodnjo, ker bodo edino tako uspeli na zahtevnih tujih trgih. Poleg programabilnih izdelujejo tudi numerično pozicijske krmilnike, hkrati z njihovim razvojem pa so skrbeli tudi za ustrezno programsko opremo, ki je sedaj na zavidljivi ravni. Uporaba krmilnikov je sedaj veliko širša kot nekdanj, saj jih lahko uporabljajo prav v vsaki obdelovalni in predelovalni industriji.

Prednost domačega znanja na tem področju je tudi v tem, da se zlahka prilagodijo potrebam posameznega kupca, saj gre tudi svetovni trend v smeri, da mora biti izdelek kot pisan na kožo posameznemu kupcu.

Ohraniti dobro ime

V LIKO PRIS imajo za prihodnost realne načrte. Vedo, da v težkih razmerah, v katerih smo, ne smejo zahtevati preveč, zato je njihov kratkoročni cilj vzpostaviti prodajno mrežo in stike tudi še z drugimi podjetji. Seveda pri tem ne bodo pozabili na kakovost svojih izdelkov, ohranjali pa bodo tudi prisotnost na našem trgu. Sem spada pokroviteljstvo nad določenimi tekmovanji, stalno sodelovanje na sejnih, skratka LIKO PRIS želi ostati na vrhu, kamor je prišel s svojo kakovostjo. In pri tem so jim sodobne metode, ki jim omogočajo dosegati visoko učinkovitost, kljub majhni ekipi, v veliko pomoč.

ZAVITE STOPNICE DO PRAVICE

Marsikdo, ki s svojo nerešeno težavo ne ve več ne kod ne kam, se končno pritoži na komisijo za vloge in pritožbe pri republiški skupščini. Lani je bilo 444 takšnih pritožb, kar je več kot 200 manj kot leto poprej. In tudi veliko manj v primerjavi z zadnjimi štirimi leti, ko je bilo pritožb vedno prek 600. Vendar, kot ocenjujejo v komisiji sami, so pritožbe zdaj zahtevnejše. Lotevajo se širših medsebojnih odnosov v določenih okoljih in kažejo na večje nepravilnosti.

Lani so bile najpogostejše pritožbe, ki se nanašajo na delo pravosodnih organov (19%). Po številu obravnavanih pritožb sledijo pritožbe s področja socialne varnosti (17%), stanovanjska vprašanja (15%), gospodarsko-financijske težave (11%), delovne in premoženjske zadeve (10,6%) in premoženjskopravne (5,4%) pritožbe.

Največ pritožb je s področja ljubljanskih občin, sledijo Maribor, Celje, Domžale, Grosuplje, Kranj, Ptuj, Žalec. S področja občine Mozirje, Ormož, Ribnica in Sežana ni bilo nobene vloge, iz preostalih občin pa le po nekaj.

S pomočjo komisije so uspeli rešiti približno četrtino pritožbe, četrtina jih je ostala nerešenih, za polovico pritožb pa so ugotovili, da so neupravičene.

Slovenci si gledamo v lonce

Slovenci se radi tožarimo in gledamo v lonec. Pogosti so sosedski spori na področju posegov v prostor, ki nimajo ne

konca ne kraja. Lani so porasle pritožbe, ki jih je sprožila denacionalizacija. Zaenkrat gre predvsem za postopke komasacij, v katere je bilo vključenih tudi nekaj takšnih lastnikov zemljišč, ki so posegu nasprotovali že od samega za-

cev, ki zahtevajo zvišanje pokojnine, ker jim zdajšnja ne zadošča za preživetje.

Kljub vedno večji brezposelnosti ter kopici nerešenih vprašanj na delovnopravnem področju je v zadnjem letu vse manj pritožb s tega področja. Vse to kaže na določeno ravnodušnost ljudi, saj so spoznali, da jim kakršnokoli obrščanje na republiške organe, ki so sicer že po naravi svojega dela dolžni razreševati ta vprašanja, ne more prav nič pomagati. Delavci se čutijo ogrožene, nezaščitene, saj mo-

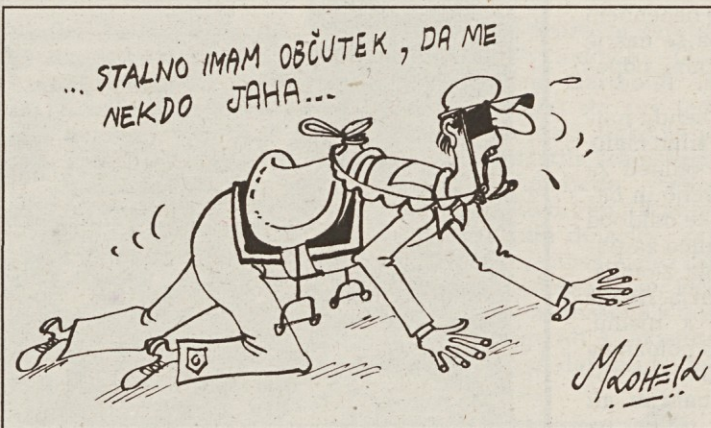
Vloge in pritožbe, naslovljene na republiško skupščino v zadnjih petih letih:

	1987	1988	1989	1990	1991
premoženjskopravne in upravno gospodarske zadeve	11,9	11,9	13,0	20,0	16,0
socialna varnost	8,8	9,8	11,6	9,0	17,1
stanovanjske zadeve	23,2	24,7	20,7	14,0	14,6
delovnopravne zadeve	12,1	10,6	11,7	11,0	10,6
sodstvo	20,2	20,3	20,9	22,0	19,4
skupaj	76,2%	77,7%	77,9%	70,0%	79,7%

četka. Še več pa je takih, ki so prepričani, da so bili oškodovani ob novi razdelitvi zemljišč.

Pri pritožbah s socialno varstvenega področja gre predvsem za socialno ogrožene družine ali posameznike, ki bi si radi izboljšali gnotni položaj. Veliko je upokojen-

Zanimiv je tudi socialni sestav piscev vlog in pritožb. Med pritožniki na republiško komisijo je bilo lani manj delavcev v gospodarstvu in manj upokojencev, rahlo pa se je zvišalo število obtnikov. Lani se je tako pritožilo 27,7 odstotka delavcev iz gospodarstva, leta 1990 pa 30,6 odstotka. Kmetov je bilo lani 8,7 odstotka, leto poprej pa malo manj – 8,6 odstotka. Upokojenec je bilo 26,3 (27,3), delavcev izven gospodarstva pa 2,2 odstotka in leto poprej 3,6 odstotka.

rajo pogosto prenašati oblastniško samovoljo vodilnih delavcev, ki radi prekoračijo pooblastila.

Kot vsa leta doslej, se je tudi lani nabrala kopica prošelj za dodelitev ustreznega stanovanja. Nova stanovanjska zakonodaja prinaša ustrezne rezultate le na področju lastnjenja stanovanj, ne daje pa možnosti tistim, ki so brez

stanovanj. Za dodeljevanje socialnih stanovanj lani še niso bili izdelani kriteriji, kdo sploh lahko dobi tako stanovanje. Začasni kriteriji so bili sprejeti šele v začetku marca. Ob koncu aprila pa naj bi začela veljati nova merila za upravičenost do najema socialnega stanovanja. Znano pa je, da je teh stanovanj bolj malo, prošelj pa veliko.

Veliko je tudi vlog, ki izrecno nasprotujejo sodni odločitvi oziroma izražajo dvom o njeni pravilnosti. Pogosto so take vloge odraz čustvene prizadetosti, saj sodišča niso razrešila spora tako, kot bi si posameznik želel. V takih primerih jih služba ustrezno poduči, kaj lahko naredijo. Ljudje se pritožujejo tudi na dol-

gotrajnost sodnih postopkov. Zal je najpogostejši vzrok za dolgotrajnost postopkov pravdarska strast sprtih strank, ki s svojim vedenjem same podaljšujejo postopek.

Največ težav s stanovanji

Zanimivo pa je, da so se lani občani pogostejše kot leto poprej obračali s svojimi nerešenimi težavami na podobne občinske komisije za vloge in pritožbe in na občinske funkcije. Vsega skupaj gre za 3747 vlog, leto poprej pa 3246. Dobra tretjina pisem je bila naslovljena na predsednika občinskih skupščin.

Največ občinskih pritožb je bilo v Mariboru (591), sledi Izola (368), Radovljica (350), Celje (328), Ljubljana Šiška (239) itd. Tako kot nekaj let poprej so na prvem mestu stanovanjska vprašanja, ki najbolj žulijo občane v večjih mestnih središčih, kot so Koper, Celje, Ljubljana, Maribor. Kar 56 odstotkov vlog je namreč s področja stanovanjskega in komunalnega urejanja. Če bi zraven vključili še področje stanovanjskih sporov, bi jih bilo še več. Večina vlog je upravičenih in ustrezne občinske službe jih s pomočjo komisije za vloge in pritožbe zmorejo rešiti že v dveh mesecih. Upravičenih, a težko rešljivih pa je 37 odstotkov vlog in pritožb.

Analiza vlog in pritožb po občinah je pokazala, da imajo ljudje še največ težav s stanovanji in komunalo, kar kaže na kopico nedognanosti na teh dveh področjih.

Marija Frančeskin

HIŠA IZMOZGALA DRUŽINO

Obiskali smo družino Martinčič iz Lucine, majhne vasi, ki leži na vzpetini med Poljansko in Selško dolino. Martinčičevi so se pred dobrim mesecem vselili v prvo nadstropje svoje lepe nove hiše, ki pa jim ni prinesla kakšnega prevelikega veselja: zanjo namreč plačujejo izredno visoko ceno. Ne le, da so se do vratu zadolžili, tako da nimajo zdaj kaj dati v lonec, ampak je zidava za povrh zahtevala še eno najvišje cen, to je zdravje.

Janez Martinčič, gospodar, je star komaj 33 let, toda v treh letih je delal vsega skupaj komaj nekaj več kot tri mesece. Pred tremi leti ga je namreč kot strelo z jasnega zadel srčni infarkt, pozneje pa je bil še operiran na pljučih. In vse to zaradi naprezanja in skrbi v zvezi s hišo, pravi njegova žena. Hišo sta začela zidati leta 1986, tri leta pozneje pa ga je srčna kap, čeprav je bil do tedaj, kot pravi sam, zdrav kot dren.

Sicer pa je Janez Martinčič vseskozi, že sedemnajsto leto zapored, zaposlen v Gorenjski predilnici. Zdaj dela po štiri ure kot navaden delavec. Prej, ko je bil še zdrav, je nakladal bombaž, zdaj pa zbira cepke. Žena Marija je tudi zaposlena v predilnici na raztezalkah kot navadna delavka.

Poprej sta stanovala v enosobnem stanovanju v Frankovem naselju v Škofji Loki. A ko se jima je rodil tretji otrok, sta sklenila, da bosta začela graditi hišo. Stanovanje jima je pač postalo pretesno. Zemljo za zidavo hiše je Janez Martinčič podedoval, potem pa sta z ženo praktično iz nič začela graditi. Na vrat na nos sta najela kar osem kreditov, kolikor se jih je pač dalo – celo brez sorodnikov.

Na takšen način je pred njima v potu svojih obrazov zgradilo lastne hiše veliko slovenskih delavcev, saj so jim to omogočila ugodna posojila in delo na črno oziroma »fušanje« po službi, četudi so sicer uradno prejeli nizke plače. A Martinčičevi so imeli smolo.

Naslednje leto je namreč država revalorizirala vsa posojila. Od tedaj naprej je treba odplačevati za najeta posojila čedalje večje denarje.

Na mesec ostaja zdaj Martinčičevi družini za življenje le 14 tisočakov, z otroškimi dodatki vred. »Če od plače ne

Martinčičevi so zelo ponosni na svojo kuhinjo

bi ničesar odtrgovali, bi se še nekako prebili skozi mesec, tako pa...» Tako razmišlja gospodinja: »Še dvanaest let nam bodo trgali za posojila, vse tja do penzije.«

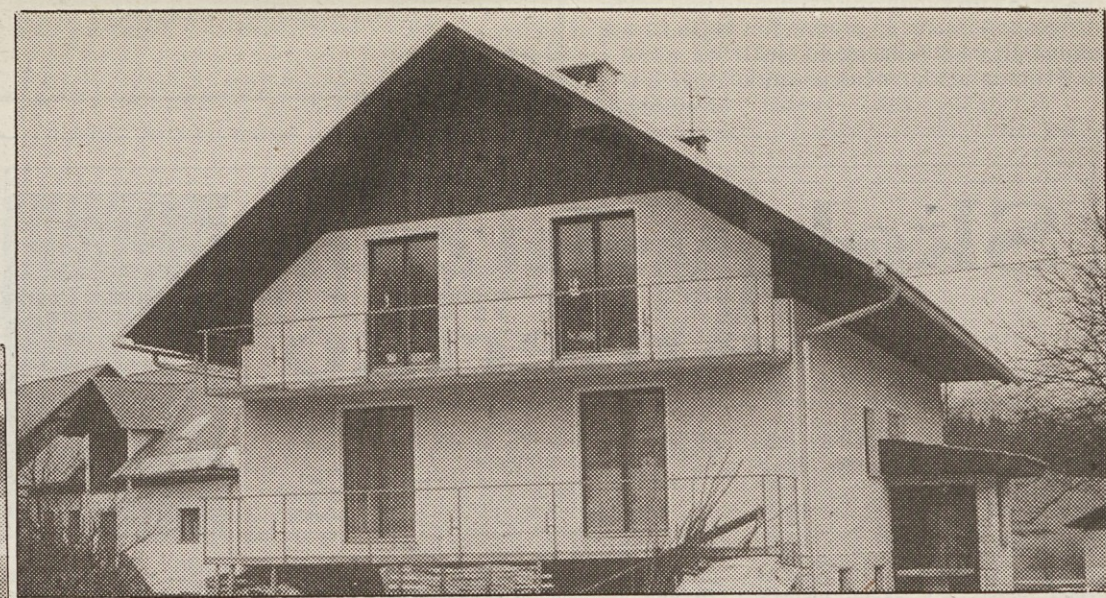
A kuhinja, v kateri se pogovarjamo, je izredno lepa. Vse je opaženo z lesom, v prijetni svetlo rjavi in svetlo rdeči barvni kombinaciji. To je ročno delo gospodarja, ki je na to zelo ponosen. Pravi, da je dal za kuhinjo vsega skupaj le 50 tisoč tolarjev, drugo pa je delo njegovih rok.

Janez in Marija sta garala kot črna živina, da sta spr-

kričec
primer

vila lastno hišo pod streho. Čeprav sta v tovarni delala v treh izmenah, sta že v treh mesecih končala zidavo hiše. Najhuje je bilo, ko je Marija delala v nočni izmeni, potem pa je čez dan pazila na otroke, medtem ko je mož zidal. Pomagali so mu tudi sorodniki, vendar pa jih je moral pošteno plačati.

Revalorizacija kreditov jih je pahnila v bedo. »Tri mesece smo imeli zgolj za kruh,« pravi Marija. »Bilo je tako hudo, da nisva vedela, kam naj se obrneva. Tedaj so nama priskočili na pomoč v sindika-

Srčna kap zaradi hiše

pana. Rajši bi videla, da bi bil mož zdrav in da bi lahko otrokom kaj več omogočila. Otroci se sicer ne pritožujejo. So zelo skromni. Največ, kar lahko ponudim otrokom, je marmelada na kruhu. Nobenih čokolad jim ne kupujem. Največ jemo polento in

mleko pa krompir. Očitno je hiša do kraja izmozgala družino. »Včasih popotijo živci,« potoži Marija. »Še posebej pa se sekira, ker je bolan in ne more delati,

Marija Frančeskin

Sliki: Sašo Bernardi

Razpis za posojila

Upravni odbor republiškega stanovanjskega sklada bo v kratkem objavil prvi razpis za najem posojil vsem posojiljemalcem, ki so od leta 1987 pa do danes najemali za stanovanja neugodna posojila in jih zaradi padca kupne moči ter revalorizacije in obresti ne morejo poplačati.

Posojilni pogoji bodo ugodni. Hkrati z razpisom pa bodo objavljeni tudi pogoji, kdo bo do posojila upravičen in v kakšnem znesku. Računajo, da se bo do razpisa v republiški stanovanjski sklad nabralo dve milijardi tolarjev od prodaje družbenih stanovanj. Denar je opleniten, saj ga sklad ustrezno obrača s plasi-ranjem v vrednostne papirje in v bančni sistem v obliki depozitov.

Do srede marca je bilo sklenjenih skoraj 75 tisoč kupoprodajnih pogodb za prodajo družbenih stanovanj, kar predstavlja 37 odstotkov vseh stanovanj za prodajo. Ker upravni odbor sklada dozda še ni sprejel pogojev za namensko porabo denarja, sredstva sklada niso bila dodeljena še nobenemu porabniku. Znano je le, da bodo člani odbora namenili posebno pozornost velikosti stanovanjske površine in do ugodnih posojil bodo upravičeni samo stanovalci, ki jim po stanovanjskem zakonu pripada določena površina. Udeleženci razpisa za najem posojila iz stanovanjskega sklada bodo lahko dobili posojilo, s katerim bodo lahko poplačali ves ali pa del starega kredita.

Upajmo, da bo tudi družina Martinčič med njimi, saj bi bilo zelo krivično, da bi pri treh otrocih le za las izgubila možnost za najem ugodnega posojila za poravnavo nakopičenih dolgov.

Vstajenje Butal

Kolega Zmago mi je prinesel položnico vrlega elektrogospodarstva, ki ob nenehnem povečevanju cen tarna, hkrati pa se nas je ravnokar odločilo s svojimi cenami odpe- ljati v Evropo.

Zmago je ugotovil, da ga na vikendu naj- več stane elektrika, četudi je tam silno malo, pa še podnevi povrhu. In se je odločil za odklop elektrike. Seveda so mu željo in na- ročilo izpolnili, poravnal je stroške odklopa in čez nekaj časa prejel še položnico za po- račun porabljene energije. Glej ga zlomka, bilo je vsega skupaj za dva (2) tolarja. Red je red in položnica je priromala k njemu. Pravi, da sedaj čaka opomin, kajti položnica sama stane dva tolarja in poština šest to- larjev, pa še minimalno ceno bančne ali poštne storitve je treba prišteti, o delu pa raje molčimo.

Zmago se počuti slabo, ker je dolžnik in peha elektricarje v novo izgubo, hkrati pa išče čim cenejši način plačila. Če gre na blagajno na Slovensko cesto, ga žetona spet staneta 48 tolarjev!

Jezi se na natančnost računalnikov in ne- racionalnost upravljalcev, ki so elektrosi- stem in njega pahnili v dvotolarско zadrego.

Vidite, to je tako kot v parlamentu. Ne- kakšna konstruktivna nezaupnica vsemu, in nikakor se ne izmotaš iz kaše. Šele sedaj smo spoznali, kakšno napako smo napravili, ko smo Butalce odrinili mladini za šolsko čtivo. Tako smo ostali revni in bosí in jim po krivici delamo nespametno reklamo in se primerjamo z njimi.

Dve dejanji komedije zmešnjav, imeno- vane konstruktivna nezaupnica, sta za nami, dve še pred nami, vstopnina pa strmo raste, tako kot pada naš standard. Kdo bi si mislil, da bo po dveh letih demokracija slo- venskega tipa postala komična in žalostna hkrati. Pa kaj moremo.

Prvikrat bomo praznovali velikonočni po- nedeljek, ki je nekakšna protiutež april- skemu osvobodilnemu vstajenju ljudi zoper tuje in hlapčevanje. Znova se bodo vneli prepiri in poizkušala na novo pisati heroj- ska zgodovina kolaboracije. Ta stran zares ne zmore spoznati svoje zmote in bednosti početja.

Tako bo to v teh aprilskih dneh, ko bo prijatelj Zmago ves nesrečen iskal način, kako bi čim ceneje poravnal svoj dolg elek- trogospodarstvu, še predno mu bo to zaradi dolga ali pa štrajka vzelo elektriko.

Prijetne velikonočne praznike!

Milan Bratec

Umrl je Josip Vidmar

V 97. letu življenja je v Ljubljani umrl Josip Vidmar, publicist in politik, eden od ustanoviteljev Osvobodilne fronte slovenskega naroda. Njegova knjiga Kulturni problemi slovenstva leta 1932 je pomenila njegov nacionalni program, mu prinesla ugled enega najpomembnejših svobodomiselnih razumnikov in ga pripeljala tudi v osvobodilno gibanje. Poleg pomembnih državnih funkcij po 2. svetovni vojni, je bil Vidmar dolgoletni predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti, urejal je literarne revije, pomembno obogatil slovensko prevodno literaturo in se ukvarjal z umetnostno kritiko.

Skok v Južno Ameriko

(16.)

Menjava deviz v Pekingu tako ni torej noben problem, saj je takšnih menjalnic dovolj na vseh koncih mesta. Zato je bilo paradoksalno, da sem vse to razlagal nekim finskim turistom, jim pri- poročal, naj nikoli ne menjajo na cesti, temveč le v takšnih hišicah, kjer se lahko v miru usedeš, popi- ješ pijačo ali značilen kitajski sladki jogurt ter prešteješ denar.

Poleg takšnih menjalnic te nam- mreč razni bolj ali manj sumljivi tipi pogosto ustavljajo in ogovar- jajo na cesti ter ponujajo ugodno menjavo. Prepričan o svoji vse- vednosti, kar zadeva poznavanje vseh mogočih menjalniških tri- kov, sem enkrat, ko mi je nekdo na cesti ponudil približno 10% višjo ceno, privolil v menjavo. Mračilo se je že, vidljivost je bila že dokaj slaba. Vse to bi me mo- ralo seveda dodatno odvrniti od takšnega načina menjave. Vendar sem, sveto prepričan, da bom na lahek način zaslužil dolar ali dva, od menjalca najprej zahteval, da mi da njegov denar. Svoje ga sem takrat imel še spravljenega v žepu.

Za 10 dolarjev, kolikor sem jih nameraval menjati, bi mi moral dati 240 juanov. V menjalnici bi za 10 dolarjev dobil »le« 220 ju- anov. Denar, ki mi ga je Kitajec takoj izročil, sem počasi in skrbno preštel. Ugotovil sem, da je bilo celo 10 juanov več, torej 250 ju- anov. Pameten kot sem bil, sem si rekel: »Možakar se je celo zmotil v svojo škodo in mi bo dal še 10 juanov več. Naredil bom res dobro kupčijo.« Niti na kraj pameti mi ni prišlo, da gre za preizkušen trik. Zato sem seveda naredil ne- umnost. Namesto da bi juane spravil v žep in mu dal svoje do- larje, sem mu juane dal nazaj ter

ob tem skrbno pazil, da jih ne bi kam spravil ali zamenjal.

Sledil je trik, ki sem mu nase- del. Možakar me je vprašal, če je njegovega denarja toliko, kot ho- čem, in da ga bo raje še enkrat preštel. »Pa bo šlo mojih dodatnih 10 juanov,« sem si mislil. »Za- čuda« Kitajec tudi sedaj ni ugotov- il, da je 10 juanov preveč. Tudi na takšen očiten impulz, da nekaj ni v redu, spet nisem reagiral. Ves vesel sem mu nato hitro dal svojih 10 dolarjev, on pa meni njegove juane.

Po nekaj korakih pa je v mojih skisanih možganih že nastal dvom. »Kako da možakar ni ugo- tovil, da mi je dal 10 juanov pre- več?« Ustavil sem se ter še enkrat preštel šop juanov, ki mi jih je izročil. Seveda je bilo namesto 250 juanov, kolikor sem mislil, da jih imam, v šopu samo 120 juanov. »Dobro me je pretental«, je končno šinilo skozi moje skisane možgane. Hitro sem se obrnil, vendar kitajskega menjalca ni bilo več.

Ko sem premislil cel postopek menjave, sem ugotovil, da je mo- ral takrat, ko je vdrgil prešteval denar, polovico nekako vtakniti v rokav.

Mnogo bolj žalostno od mene so jo odnesli moji znanci v sosednji hotelski sobi. To so bili kolumbij- ski študentje, ki so študirali v Sovjetski zvezi in s katerimi sem skupaj potoval s transsibirsko že- leznico iz Moskve v Peking. V svoji sobi so namreč pustili okoli 400 dolarjev in ko so se vr- nili, denarja ni bilo več. Bili so skorajda prepričani, da so denar ukradli čistilke ali kdo drug od hotelskega osebja, ki ga je bilo namreč po kitajskih standardih povsod veliko. Hotel je bil eden od

Piše:
Bogomil
Ferfila

dveh najcenejših (in najslabših) v Pekingu – stal je le nekaj dolar- jev na dan in znan je bil kot kraj za menjavo droge. V takšnem ho- telu pač kaj dosti drugega tudi ne moreš pričakovati, zato je seveda potrebno denar in dokumente imeti ves čas pri sebi. Najbolji način je, da jih hraniš v pasu ali pa v vrečki, obešeni okrog vratu.

Tudi prtljage mi na avionih ozi- roma drugih prevoznih sredstvih niso prav dostikrat izgubili ozi- roma sem jo po določenem času vedno uspel dobiti nazaj. Najbolj poučno zame je bilo, ko sem en- krat izgubil dvojlo ameriško voja- ško vrečo (duffle bag), ki mi jo je 1974. leta dal neki ameriški pol- kovnik jugoslovanskega porekla v Birminghamu v Alabami in ki me od takrat spremlja na vseh mojih potovanjih.

To se je zgodilo na moji famozni več kot 200-urni avtobusni odise- jadi na jesen 1988. leta, ko sem z avtobusi križaril po ZDA nepre- kinjeno kar celih devet dni in de- vet noči. Prtljago so mi izgubili na liniji Los Angeles – lt Lake City.

Na avtobus sem stopil v Los Angelesu opolnoči, na naslednje postajališče v Las Vegas smo pri- speli okoli pete ure zjutraj. Z av- tobusne postaje, ki je kot po pravi- lu vedno v strogem centru ame- riških mest, kar je seveda za avto- busne potnike sila ugodno, sem se sprehodil po igralnicah in hotelih tega norega zabavišnega mesta. Igralnice so bile še polne, ulice že malo opustele. Dokaj neznana za- nimivost Las Vegasa je, da so ho-

teli in hrana v njih zelo poceni. Potem sem začel razgrajati po pi- sarni uslužbenca, ki je odgovoren za izgubljeno prtljago. Telefoni- rali smo v prtljažni oddelek v Las Vegasu in Los Angelesu. Moje vreče tudi tam ni bilo. Vse, kar mi je preostalo, je bilo to, da sem izpolnil obrazce za izgubljeno prtljago in se potem spravil na naslednji avtobus, ki je peljal proti Clevelandu. Naslednja dva dni sem potem na vsaki avtobusni postaji, ki je imela takšen urad za izgubljeno prtljago, telefoniral in spraševal o moji vreči. Problem je bil v tem, da sem v njej imel vso svojo prtljago, na srečo pa sem nekaj perila imel tudi v majhni torbi, ki sem jo ves čas imel pri sebi. Res pa je, da kakšna preti- rana higiena na takšnem norem »avtobusnem safariju« tako in tako ni mogoča.

V Cleveland sem prispel pozno ponoči. Ko sem telefoniral kolegu, ki sem ga nameraval obiskati, in se ni oglasil, sem se čez pol ure usedel na avtobus, ki je vozil spet čez celo Ameriko v smeri Salt Lake Cityja in San Franciscu. Pred menoj sta bila nova dva dneva in dve noči vožnje. Ponovno sem se kregiral in telefoniral po vseh postajah, kjer so imeli usluž- bence zadolžene za izgubljeno prtljago. Vendar brez uspeha.

Ko sem prispel na avtobusno postajo v Salt Lake Cityju, pa sem od daleč zagledal na polici v skla-

dar moje vreče ni bilo od nikoder. Potem sem začel razgrajati po pi- sarni uslužbenca, ki je odgovoren za izgubljeno prtljago. Telefoni- rali smo v prtljažni oddelek v Las Vegasu in Los Angelesu. Moje vreče tudi tam ni bilo. Vse, kar mi je preostalo, je bilo to, da sem izpolnil obrazce za izgubljeno prtljago in se potem spravil na naslednji avtobus, ki je peljal proti Clevelandu. Naslednja dva dni sem potem na vsaki avtobusni postaji, ki je imela takšen urad za izgubljeno prtljago, telefoniral in spraševal o moji vreči. Problem je bil v tem, da sem v njej imel vso svojo prtljago, na srečo pa sem nekaj perila imel tudi v majhni torbi, ki sem jo ves čas imel pri sebi. Res pa je, da kakšna preti- rana higiena na takšnem norem »avtobusnem safariju« tako in tako ni mogoča.

V Las Vegasu morda nisem do- volj natančno povedal, s katerim avtobusom bom potoval v Salt Lake City, ali pa so postajni de- lavci mojo prtljago postavili na drug avtobus. Skratka moja vreča ni prispela istočasno z menoj v Salt Lake City. Moja napaka je bila v tem, da nisem sam kontroli- ral prtljage vsaj takrat, ko sem menjaval avtobuse oziroma na večjih postajah, ko čisto vso prtl- jago vzamejo iz avtobusov in jo presortirajo. Seveda me je ta ne- prijetna izkušnja naučila, da od takrat naprej s kontrolo prav na vseh postajah pretiravam.

Ko sem v Salt Lake Cityju ugo- tovil, da sem ostal brez prtljage, sem bil sila nesrečen. Počakal sem nekaj naslednjih avtobusov, ven-

Iskrice iz naše aktualnosti

Ustoličevanje

Slovenci smo na Gosposvetskemu polju ustoličevali slovenske kneze.

Slovenci smo na Gosposvetskem polju ustoličevali nemške kneze.

Slovenci smo bili stoletja bičani od nemških knezov.

Gubec in Gradnik sta poskušala razstoliti nemške kneze.

Pred desetletjem smo obstolili vse kneze.

Sedaj ustoličujemo nove nemške kneze.

Zraven knezov ustoličujemo tudi njihove direktorje, politike, pravnike, sociologe in svetnike.

Proč od ostankov socrealizma

V Tivoliju so odstranili kip rudarja, da bi izbrisali realsociali- zem. V Zasavju (in še kje) so že odstranili tisoč rudarjev kot produkt realsocializma. Iz ustave smo odstranili delavce, da nas ne bi spominjali na realsocializem. Iz tovarn so odstranili 100.000 delavcev in jih zaposlili na realsocialističnih ulicah.

V državnem svetu bodo delavci samo kot plevel v ikebani demokracije.

Opredeljevanje na volitvah

Če se opredelim za stranke, bom moral podčrtati 78 poslancev.

Če se opredelim za sedanost, bom kmalu na ulici.

Če se opredelim za programe, bi se moral za vse, ker so enaki.

Če se opredelim za osebnost, ne vem, če je boljši tisti z brado, ki zganja turizem po tujini; ki drži sklenjene roke; ki prosi boga za rešitev; ki ustvarja pekel na zemlji; ki skače iz ene v drugo stranko, ali pa za tistega, ki me bo skoraj poslal na ulico.

Če se opredelim za Color, bom vsaj prepleskal vse, kar smo zadnja leta napravili in kar mi obljublja za svetlo prihodnost.

Dunajska cesta

Lahko smo srečni, ker zdaj imamo Dunajsko cesto, ker bo zato hitrejši:

- dotok kapitala,
- dotok direktorjev na sončno stran Alp,
- pritok nezaposlenosti na južno stran Alp,
- odtok lastnine na drugo stran Alp,
- pritok grupen in drugih firerjev v naše podnožje Alp,
- dotok nove »šprae« na našo stran Alp,
- svobodni pretok slač in drugih punc na obe strani Alp,
- medtok idej, ideologov, socialnih in drugih demokracij v glavnem na osončeno stran Alp.

Srečni časi

Kako je fletno sedaj, ko se nam ni potrebno boriti za naklonje- nost delavcev.

Delavce smo izbrisali, v gospodo se vpisali.

Delavec, pa kaj je to?

Prej so delavci samoupravljali, sedaj gospodje upravljajo.

Prej smo bili delavska dežela, sedaj smo nedelavska arenja.

Kako demokratično je biti gospod, četudi ob praznem loncu.

Biti delavec je demodirano in konzervativno, biti gospod je moderno in perspektivno.

Ivan Bajt

dišču prtljage mojo drago zeleno vrečo.

Prav zanimivo je, kako ti sčā- soma, posebej pa še po takšnih dogodkih, stvari prirastejo k srcu. Posebej še, če tako kot ponavadi jaz, praviloma potuješ sam, kjer imaš s seboj le svoje stvari, nič svojih prijateljev ali drugih oseb, ki so ti drage. Pogled na mojo vrečo mi tako vedno nekaj po- meni, vedno mi zbudi val spomi- nov, topline, trenutkov skupnih doživetij.

V potovalnem smislu je takšna vreča srednje funkcionalna. Boljša je sicer kot kovčki, slabša pa kot dober in velik nahrbtnik. To velja predvsem za čas, ko jo moraš nositi naokrog. Tu je po- trebno reči, da je vsa ameriška vojaška oprema neverjetno kvali- tetna in vzdržljiva.

Ko mi je že omenjeni ameriški polkovnik 1974. leta dal vrečo ter obenem s tem še cel kup vojaških srajc in hlač, so bile že vse kar dobro ponošene. Z vso to opremo se je namreč mož vojskoval v ko- rejski vojni. Od takrat sem vrečo in nekaj teh oblačil kar veliko uporabljal. Niti en šiv ni nikoli popustil v teh dvajsetih letih, no- bene luknje na zelenih hlačah, ki jih nosim poleti in pozimi, le po petnajstih letih uporabe sem mo- ral nanje ponovno priti en gumb.

(Nadaljevanje prihodnjici).

DE časopis slovenskih delavcev

- Izdaja ČZP Enotnost, 61000 Ljubljana, Dalmatinova 4, poštni predal 479
- Direktor in glavni urednik: Marjan Horvat, telefon 313-942, 311-956
- Namestnik glavnega urednika: Franček Kavčič, telefon 311-956, 313-942
- Odgovorni urednik: Ciril Brajer, telefon 116-163, 311-956, 313-942
- Časopis urejajo: Andrej Agnič (Sindikalni zaupniki) Sašo Bernardi (fotografija), Brane Bombač (oblikovalec), Marija Frančekšin (Zivljenjska razpotja), Ivo Kuljaj (Ravbarkomanda, Najpomembnejša stran), Damjan Kržnik (Kažipot), Robert Peklaj (novinar), Boris Rugelj (Na trznem prepihu), Sonja Seljak (lektorica), Andrej Ulaga (Na trznem prepihu), Igor Žitnik (Razum in srce) in Jožica Anžel (tajnica), telefon 313-942, 311-956
- Naročnina: 321-255
- Posamezna številka DE stane 66 tolarjev
- Žiro račun: 50101-603-46834
- Tisk: Tiskarna Ljudske pravice, Kopitarjeva 6, Ljubljana
- Časopisni svet: Mira Videčnik, Alojz Omejc, Ciril Urek, Edo Kavčič, Jernej Jeršan, Dušan Semolič

DRHAL PA VESELO KRADE NAPREJ

Dogaja se tisto, kar smo napovedali že v prejšnji številki: novopečenim lastnikom Finmedie d.d. bo uspelo dokazati, da niso kršili zakonov. Praktično bi že lahko rekli, da po odmevu Marjana Garibaldija v imenu upravnega odbora Državne založbe Slovenije d.d. in Srečka Čadoniča v imenu upravnega odbora Finmedie d.d. na objavljeno kazensko ovadbo proti Urošu I. in Rudiju Š. (direktor in pomočnik DZS d.d.) o tem že ni nobenega dvoma več. Pisanje vodilnih »upravljalcev« omejenih firm ima namreč zelo prozoren namen: prelivanje družbenega kapitala v zasebne žepke prikazati kot bolj ali manj normalne finančne transakcije, o čemer se lahko na veliko prepričujemo. Če je potrebno, seveda tudi nekaj let na sodišču. Pomembno je le, da stvari tečejo, kot so si zamislili akterji. In te so vsaj doslej res tekale tako.

Začelo se je že lani

Poglejmo podrobnosti. Dnevnik se v naslovu svojega članka z delovnim naslovom »Zakaj so pristojni organi odlašali s preiskavo privatizacije« sprašuje »KDO MEŠE-TARI Z DELAVCI?« Nam se o tem ni treba popolnoma nič spraševati. Odgovor na to vprašanje smo že jasno in glasno zapisali lani, 10. maja v 19. št. DE. Citiramo: »Delavci novega mešanega podjetja DOM-EXIM bi lahko že zdaj vedeli, kaj jih čaka. Stvar je jasna kot beli dan. Ker so dosedanje podjetje DOM pestile likvidnostne težave (zato tudi potreba po dokapitalizaciji), se moramo najprej vprašati, zakaj se je Finmedia sploh odločila, da vanj vložijo, kot bomo še videli, sposojeni bančni kapital. Odgovor je na dlani: zaradi pričakovanega dobička. Seveda ste lahko že sami ugotovili, da v tej konstrukciji nekaj ne gre skupaj. Kako lahko nekdo, ki vlagi v podjetje s kroničnimi likvidnostnimi težavami, od sleh od njega pričakuje dobiček? Odgovor je jasen. Strnili pa bi ga lahko takole: ali imajo Triller, Perčić in comp. v talonu tako dobre programe, ki naj bi iz njega naredili čez noč uspešno podjetje, ali pa je posredi kaj drugega. To pa lahko samo pomeni: če Fin-

media ima programe v redu. In če jih nima? Tudi nič slabega. Za večinske lastnike seveda! Popolnoma v drugačnem položaju so delavci. Ti bodo plačevali račun. Novi lastniki namreč lahko do omejenosti odpuščajo delavce. Če jim bo tako kazal račun, lahko odpustijo celo prav vse, trgovino in opremo pa dajo v najem. Za dober denar seveda. In posledice? Delavci ne bodo ostali brez »svoje« družbene lastnine, temveč tudi brez delovnih mest. Še sklep: iz te zgodbe veje poduk, da bomo imeli na eni strani peščico bogatih zasebnih spekulativ, na drugi pa erozijo socialnih podpirancev in popolnoma bankrotirano nacionalno gospodarstvo.« Ali lahko reče, da se zdaj, skoraj po enem letu ne dogaja prav to? Kazenska ovadba zoper direktorja in pomočnika DZS d.d. o tem ne dopušča nobenega dvoma. Zakaj? Tudi na to vprašanje smo odgovorili že lani. Citiramo: »V pravem tržnem gospodarstvu z jasno lastnino pač vsakdo za sleherno svojo gospodarsko ali finančno potezo jamči in odgovarja z lastnim premoženjem. In pri nas? Pri nas se zdaj vsi trudijo, da bi riziko teh potez prenesli na družbeno lastnino in delavce. Kot vidimo, jim to zelo uspeva...«

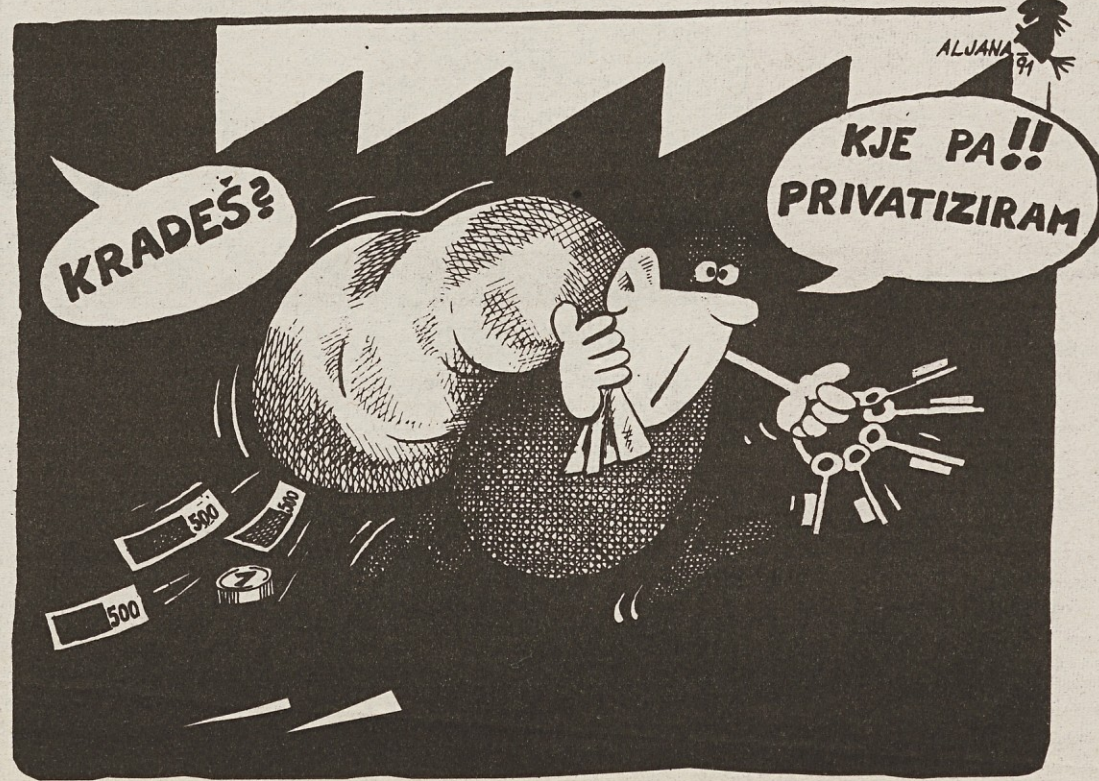
Vse te stvari so bile, kot vidimo, zelo jasne že lani. Iz kazenske ovadbe zoper vodilna v DZS d.d. pa je razvidno, da se je lani začeti posel v podjetju potem samo še nadaljeval. Če ni to res, potem bi rad da kdo odgovori na vprašanje: kako se reče temu, če nekdo na račun DZS d.d. jemlje kredit (kratkoročni po 65-odstotnih obrestih) in ga posodi zasebnemu podjetju Finmedia, v kateri je hkrati tudi družab-

»Simonetijeva agencija in Korzetov Sklad, ki ju je vlada ustanovila, da bi z njima postavila varovalna mehanizma pred lopovščino, pa nič. Kot da ju sploh ne bi bilo...«

Nesramne pravljice

In kaj zdaj? Spet nič! Marjan Garibaldi in Srečko Čadonič brez kančka slabe vesti arogantno zavajata javnost in pišeta pravljice: »Zlasti pa je

Da je ostal družbeni kapital nedotaknjen? Čudovito. Gospoda Marjan Garibaldi in Srečko Čadonič sta pri tem pozabila povedati, kako se je Finmedia polastila večinskega deleža v podjetju Dom. Z bančnim kreditom 10 milijonov takratnih dinarjev, kar ji je prineslo večinski delež (53 odstotkov) podjetja Dom. Delež Doma naj bi znašal 8,9 milijona dinarjev ali 47-odstotkov. In kako so določili te de-

nik, za dobo desetih let po 40-odstotni obrestni meri, s tem da je moratorij na plačevanje obresti tri leta? Stvar je jasna vsakemu bebcu. Ostane nam torej samo še Dnevnikovo vprašanje »Zakaj so pristojni organi odlašali s preiskavo privatizacije«. Tudi o tem smo pisali že lani. Citiramo:

neresnična navedba, da se je Finmedia polastila podjetja Dom. Šlo je za dokapitalizacijo in reševanje podjetja DOM-EXIM p.o. pred stečajem, pri čemer je družbeni kapital ostal nedotaknjen, podjetje je ubežalo stečaju, več kot 200 delavcev pa je ohranilo svoja delovna mesta...«

leže? Po domače, kar pomeni brez ustrezne cenitve. Takrat od teh gospodov tudi črhnil ni nobeden nobene, ko smo zapisali: »Dajte 18 Domovih trgovin na licitacijo in povprašajte kakšnega Albanca s torbo, koliko bi bil pripravljen plačati. Bi videli hudiča. Finmedia bi s tistimi piškavimi 10 milijoni

Sporna imuniteta

Slovenski družbeni pravobranilci samoupravljanja so lani obravnavali skupno 5003 predmetov s področja varstva družbene lastnine in pravic delavcev. Konkretno pa so v poročilu omenili samo enega, in sicer primer kočevske OPREME. Za nas je posebej zanimivo njihovo razglabljanje o imenovanju in delovnopравни imuniteti sindikalnih zaupnikov.

Pri opisnem dejanskem stanju se izpostavi precej spornih, pravnih vprašanj. Sporno je, ali lahko republiški sindikalni organ imenuje sindikalnega zaupnika v podjetju ali pa ga lahko določijo oz. izvolijo le delavci v podjetju, kar seveda predpostavlja ustanovitev sindikalne organizacije v podjetju. Zakon tega izrecno ne razrešuje, posredno pa v 4. alineji 36. člena, in sicer v drugi vsebinski povezavi govori o imenovanju sindikalnem poverjeniku, kar bi kazalo na prvo možnost, če je tako določeno v pravilih sindikata. 5. člen ratificirane Konference št. 135 govori o sindikalnih predstavnikih in o izvoljenih predstavnikih. Nadalje, 5. člen zakona o delovnih razmerjih uporablja pojem sindikalni »poverjenik«, kolektivne pogodbe, ki razčlenjujejo to določbo, pa uporabljajo pojem sindikalni »zaupnik«. Še posebej je simptomatična določba 6. točke 28. člena splošne kolektivne pogodbe za gospodarstvo, ki določa, da pravice iz 3. in 4. odstavka 5. člena zakona o delovnih razmerjih uživajo sindikalni zaupniki oz. drugi sindikalni predstavniki tudi dve leti po prenehanju njihovih funkcij. Na podlagi te določbe nekateri delovnopравни strokovnjaki menijo, da je pojem »sindikalni poverjenik« generični pojem za vse sindikalne aktiviste, ki so jih izvolili na te funkcije člani sindikata v podjetju, torej tudi člani organov sindikalne organizacije. Različno poimenovanje (zaupnik, poverjenik, predstavnik) torej potegne za seboj tudi pomembne vsebinske razloge, kdo vse uživa sindikalno imuniteto, ki jo daje zakon in ne gre zgolj za jezikovno (lingvistično) zadevo. Prav tako je sporno vprašanje, kdaj nastopi imuniteta. Določba 5. člena zakona sama po sebi glede tega ni sporna, pač pa v povezavi z 28. členom splošne kolektivne pogodbe, kjer je v 4. točki določeno, da se sindikat in poslovodni organ dogovorita o načinu in o pogojih dela, med drugim tudi za delo sindikata, njegovih organov in sindikalnega zaupnika. Ali to pomeni, da je možno sindikalno delovanje šele s sprejemom tega dogovora in da torej imuniteta nastopi šele z njo. Tako stališče je po našem mnenju nevezdržno, vendar pa se podjetje po njem ravna. In ne navsezadnje, sporen je tudi obseg imunitete sindikalista, ker zakon ni jasen oz. izrecno 5. člen zakona varuje sindikalnega poverjenika pred uvrstitvijo med presežne delavce (trajne aličasne), vendar le zaradi sindikalne dejavnosti. 36. c člen pa varuje istega pred prenehanjem delovnega razmerja, ne pa tudi pred uvrstitvijo med presežne delavce. Po drugem stališču pa sindikalnega poverjenika sploh ni možno vrstiti niti med trajne niti medčasne presežke. Vprašanje se lahko postavi tudi tako, da ni jasno, ali uživa absolutno ali relativno varstvo. Nejasnost oz. različna tolmačenja omogoča 5. člen s svojo vezanostjo varstva na sindikalno dejavnost. Na opisana in druga sporna vprašanja iz delovnih pravnih predpisov bo seveda odgovorilo sodišče v zvezi s konkretnim primerom, vendar pa bo hkrati to zelo pomembno za druge podobne primere, pa tudi za strokovnjake s tega področja, ki seveda tako zakonodajo razlagajo različno.

KRAJA USNJA IN TAPETNIKOV

Sredi Mengša je obrat Tapetništva iz sestava GAT-a, delniške družbe, ene od hčera nekdanjega velikega kamniškega Utoka. Iz skladišča in proizvodnih prostorov je od petka, 3. aprila do ponedeljka, 6. aprila izginilo 4.824 kvadratnih metrov govej nape, 2.687 tekočih metrov stilana, 115 metrov starieta in 300 kvadratnih metrov drugega usnja. Neznanci so skupaj z materialom odpeljali tudi vzorce, kroje in tehnološke liste modelov prevlek za sedežne garniture, ki jih je v GAT-u naročilo podjetje Unitek kot dodelavni posel za švedske naročnike. Naslednjega dne so pri vratarju Traka, s katerim delijo poslovne prostore, dobili odpovedi osemnajstih delavcev tega obrata na čelu z obratovodkinjo Miro Lanišček.

V obratu je ostalo brez pravega dela še 19 delavcev, med katerimi so trije invalidi, tri delavke pa so na porodniškem dopustu. Ogroženo je tudi 21 delavcev obrata v Kobiljem iz občine Lendava, ki so sestavni del GAT-a. V tej firmi je tudi obrat Galanterije, kjer proizvodnja (še) ni motena.

Za osvetlitev teh dogodkov je prav, da povemo, da se je GAT organiziral po razpadu Utoka in potem, ko so šle v stečaj nekatere njegove temeljne dejavnosti. Delniška družba se je konstituirala s 15.000 tolarji ustanovnega kapitala, vse premoženje pa je last krovnega podjetja. GAT je leto 1991 zaključil s pozitivnim rezultatom in delavci so redno prejeli osebnih dohodkov. Vodja obrata Mira Lanišček pa je menda vseskozi opozarjala direktorico Marijo Majhenič, da bi tudi GAT moral v stečaj, saj bi se na ta način rešili odvečnih delavcev in tudi nedonosnega obrata Galanterije.

Delavci, ki so brez vodstva ostali v izpraznjenem obratu, so hitro ugotovili, da je odvoz blaga, za katerega je zadolžen GAT, organizirala obratovodkinja, ob pomoči Angele Kastelic, Martine Kveder in Antona Orla. Vsi omenjeni so odpovedali delo v tem obratu. Dan kasneje so delavci ugotovili, da v najetih prostorih, ki so last meneske pošte, posluje firma Milax (Mira Lanišček). Po ovinkih so tudi zvedeli, da bivša direktorica in šefica nove firme obvešča poslovne partnerje, da se je Utok preselil v omejene poslovne prostore in ima tudi nove telefonske številke.

Ko sem se sprehodil skozi skladišča GAT-a, sem opazil, da v njih ni več nobenega materiala za delo in da je ostalo ogromno blazin in drugih predmetov iz odrezkov usnja, ki jih delavci izdelujejo na zalogo, če nimajo drugih naročil; tako je tudi ta teden. V šivalnici sta nezasedeni dve od treh linij, torej 18 od 27 šivalnih strojev. Od vodstva obrata sta ostala le Tone Dolenc, vodja dodelave, ki je direktorico in druge organe prvi opozoril na krajo blaga in zdaj poskuša organizirati proizvodnjo. Ostala je tudi Darja Bevk, referentka za komercialne in druge posle, ki mu pri vsem tem pomaga.

Delavke v obratu so v pogovoru povedale, da se jih bivši sodelavci in sodelavke izogibajo in da z njimi sploh ne morejo vzpostaviti stika. Nobena od njih pred 6. aprilom ni vedela, kaj se bo v obratu zgodilo. Tudi nekatere od delavk, ki so bile povabljene v novo firmo, so povabile dobile šele potem, ko je obratovodkinja premestila proizvodnjo iz družbene delniške družbe v svojo zasebno firmo. Delavke so tudi zve-

dele, da so »izbranke« lahko izbirale med stečajem GAT-a in zaposlitvijo v zasebnem podjetju, in po rezultatih sodeč so prav vse izbrane sprejele povabilo svoje bivše in nove šefinje.

Organizatorjem akcije je treba čestitati ne le za konspirativnost, temveč tudi za vzorno kadrovanje. Razlog za čestitko je tudi priprava novih poslovnih prostorov v stavbi, ki je od obrata oddaljena manj kot kilometer. Šefinja je torej v Utoku pobrala blago in najboljši strokovno usposobljen in delavljn kader, s tem pa tudi posel, ki ga je zdaj opravljal obrat, katerega je, po pripovedovanju delavcev, vodila zelo samostojno. Ko ugotavljamo uspeh zasebnika pri spreminjanju družbene v zasebno lastnino, pa ne moremo mimo popolne odsotnosti vseh institucij družbenega nadzora, vključno s policijo in družbenimi organi. Direktorica Marija Majhenič je o kraji usnja obvestila policijo šele v četrtek, 9. aprila. Miro Podbevšek, sekretar SSS za ljubljansko območje pa je dan kasneje ugotovil, da policija ne

dinarjev (dobrih 600.000 DEM po tečaju na tržnici) izpadla kot čisti outsider. Tako pa je večinski lastnik. Gospodje iz Finmedie, kapo dol, dober posel ste naredili, ni kaj. Takole: in danes ti isti gospodje govoričijo, da družbeni kapital ni bil dotaknjen. Le koga imajo za norca?

Toliko, kar zadeva družbeno lastnino. Kaj pa delavci? Z njimi pa se pač dogaja tisto, kar smo tudi že napovedali lani. O tem zgovorno priča podatki, da je 30 delavcev iz skladišča Dom-Exima dobilo sklep o prenehanju delovnega razmerja »iz operativnih razlogov«. Te dni bodo po direktorjevem sklepu vsi postali trajni presežki, ki jim odpovedni rok poteče 18. oktobra.

In zdaj še višek arogance. Novi direktor Finmedie Stane Drolc, ki naj bi skrbel za dobiček gospodov družabnikov, naj bi delavcem dejal, da jih bodo zaposlili v podjetju Door-to-Door, s tem da bi delali za enako plačo, kot da bi bili na čakanju. Za vsakega, ki naj bi ga na novo zaposlili v tem podjetju, pa naj bi podjetje Door-to-Door »kasi-ralo« po 150.000 tolarjev od zavoda za zaposlovanje. Delavcem je seveda prekipelo, ko so spoznali, da bo nekdo na njihov račun potegnil družbeni denar potem, ko jih je že prej opeharil, zraven pa še govoril, kako je rešil Dom pred stečajem, njenih več kot 200 delavcev pa pred cesto.

Še bi lahko pisali o »lastninskih patentih« gospodov iz Finmedie, pa se človeku nekako po vsem tem zdi to jalo-vo početje. Pač nekaj upanja budi kazenska ovadba. Le nekaj pravimo, kajti kolikokrat se je že zgodilo, da so kriminalisti pošteno opravili svoj posel, stvar pa se je sprilo takšnih ali drugačnih razlogov ustavila na višjih instancah? Prav zanimivo bi bilo vedeti, kaj o vsem tem mislita Marko Simoneti in Uroš Korže? Ali pa imata tudi že sama tako zvezane roke, da bosta tudi tokrat modro molčala?

Ivo Kuljaj

v Kamniku in ne v Domžalah nič ne ve o zadevi, in je zato obvestil kriminaliste v Ljubljani, ki so teden dni po kraji začeli zadevo raziskovati. Kamniški pravobranilec Franc Svetel je Tonetu Dolencu dejal, da naj se z zadevo oglasi čez teden, ker prej ne bo imel časa za te probleme.

Delavci, ki so ostali v GAT-u, po vsem tem ugotavljajo, da nihče nikomur nič ne more in da danes, ko vse razpada, lahko vsakdo počne, kar hoče. Najbolj so ogorčeni, ker tisti, ki so odšli, delajo noč in dan, njim pa bo ostal le stečaj in cesta. Direktorica Marija Majhenič se zdaj trudi, da bi za preostale delavce dobila druga naročila. Delavkam, ki so odšle, ni izplačala osebnih dohodkov za marec. V individualnih delovnih pogodbah je zapisana konkurenčna klavzula in dolžnost delavcev, ki odpovejo delo, da povrne škodo, ki jo bo utrpela firma. Kdo bo to iztožil, če delavce res čaka le še stečaj?

Franček Kavčič

NEUE SLOWENISCHE KUNST

Kranj: v noči s srede, 18. marca na četrtek, 19. marca so neznanci poškodovali eno od štirih spomeniških plastik, delo kiparja Lojzeta Dolinarja, na bivšem Trgu revolucije oziroma sedanjem Slovenskem trgu.

Humoreska

Velikonočna jajca

»Madona,« je glasno rekel tovariš Neposredni proizvajalec raznih strok, ki je tradicionalno ždel v svojem koticu za šankom bifeja Bližnja srečanja posebne sorte, »kaj bomo pa letos z jajci?»

– Kakšnimi jajci? smo vprašali.
»Velikonočnimi, najbrž!« je rekel tovariš Neposredni.
– In kakšen problem je z velikonočnimi jajci?
»Vidim, da vam manjka krščanske in narodopisne izobrazbe. In vse se mi zdi, da ne znate misliti niti logično niti daljnoročno.«
– Zdaj pa smo res čisto zmedeni! smo rahlo protestirali.
»No, vsaj ena poštena beseda. Potem ste res čisto podobni slovenski vladi, pa še opoziciji povrh in sploh vsemu slovenskemu parlamentu, da o izvenparlamentarni politični sceni sploh ne govorim.«

– In kaj ima slovenska politika skupnega z velikonočnimi jajci?
»Ni znala pritisniti na Šešoka oziroma na Banko Slovenije, da bi zamenjala tolarje.«
– Dajte, prosim, pojasnite nam to vašo kolobocijo!

»Ha! Kolobocijo! Saj pravim, da se vam o posledicah tega, da imamo sedanji tolar, ne sanja. No, ali veste, kako se reče velikonočnim jaj-

cem?»

– Pirhi oziroma pisanice.
»Krasno! In kaj se s pirhi dela?»
– Najprej se jih poslika, potem se jih nese k žeganju...
»In potem?»
– Potem se jih poje!
»A, seveda, vi mislite samo na žretje. Se vam vidi po vampu! Ne veste pa, da so v starih časih, pa ne še tako davno nazaj, pred vojno, med njo in po njej mladi fantje jajca sekali...«
– A, to ste mislili. Vanje so metali kovance in tisti, ki je pirh s koncem zasekal, da je kovanec ostal notri, je potem pobral tiste kovance, ki jim to ni uspelo, pa še pirh.
»No, vidite, počasi tudi vi začenjate misliti s svojo glavo. Zdaj pa pomislite še malo naprej...«
– Ne vem, kaj mislite.
»No, pomislite, kako bodo letos s tolarji fantje sekali jajca.«
– Tako kot prej z dinarji... O, madona, saj res, nimamo tolarjskih kovancev.
»No, ali zdaj vidite, da je letos res problem z velikonočnimi jajci. In ali zdaj vidite, da je kriva slovenska politika, ker ni pritisnila na Šešoka oziroma na Banko Slovenije, da bi izdala nove tolarje, kjer bi za manjše vrednosti namesto bankovcev uporabljali kovance.«
– Kaj pa, če bi letos izjemoma pirhe sekali z markami?
»Lej ga, za marke bi prodal celo svoje narodne običaje. Še eno tako, pa vam bom odsekal jajca, ampak ne velikonočnih.«

Bogo Sajovic

Tomšičeva reklama

France Tomšič, šef nekega sindikata, prek katerega Demos odstavljajo rdeče direktorje, je DE, časopisu slovenskih delavcev, naredil enkratno reklamo v radijski oddaji »Studio ob 17. uri«. Ko je izčrpal vse svoje gromovniške arzenale, je poslušalce pozval, naj se sami prepričajo o kakovosti tega časopisa. Odgovorni urednik Ciril Brajer je od direktorja ČZP Enotnost že zahteval, da se Tomšiču takoj rakaže ustrezen honorar. Poleg tega je Brajer obljubil, da bo po volitvah šefa nekega sindikata namenil vsaj eno notico na leto.

Ščernjavičev kalašnikov

Drago Ščernjavič, šef sindikata državnih nameščencev, odhaja na novo delovno dolžnost k ministru Janši. Tako se mu bo končno ponudila prava priložnost, da dobi v roke kalašnikov, s katerim je bil Drago že zdavnaj tega pripravljen temeljito počistiti disidentsko navlaklo, ki je zdaj na oblasti. Udri po njih!

Šef

Aničina naloga

Anica Popović, družbena pravobranilka samoupravljanja, je vestno izpolnila nalogo, ki jo je v zvezi z dogodki v kočevski Opremi dobila od predsednika države Milana Kučana. Med 5003 obravnavanimi predmeti v lanskem letu je v poročilu konkretno omenila le Opremo. Žal pa je spričo pomanjkljive zakonodaje ostala na pol poti. Ko bo primer raziskala do konca, se namreč predsednik niti spomnil ne bo več, da ji je kdaj dal kakšno nalogo, prav tako pa takrat o kakšnih pravobranilcih samoupravljanja ne bo več ne duha ne sluha. Še najbolj jih bodo pogrešali novodobni revolucionarji kova Franceta Tomšiča.

Kocjančičeve napake

Janez Kocjančič, direktor Adrije Airways, naj bi po zatrjevanjih predsednika vlade Lojzeta Peterleta sam priznaval napake v poslovnih politikah Adrije, ki je lansko leto sklenila s 64 milijoni dolarjev izgube. Jasnokotični ni predvideval, da bo po vojni v Sloveniji in na Hrvaškem imel opravka še s kretensko vlado, katere predsednika zanima samo še to, kako bi na kakšno pomembno direktorsko mesto postavil svojega krščanskega človeka. To še zlasti velja za direktorja letalskega prevoznika, ki se nevarno približuje nebeškim višavam...

Kuli

SLOVENSKI ANDERSEN

... KAKO LEPO IN „FAJN“ NAM JE, CELO SAMOMOROV NI VEČ TOLIKO KOT V „STARIH ČASIH“!

Horoskop

Vzponi in padci

Nemški politik in diktator Adolf Hitler (rojen 20. aprila 1889) je bil zelo zapletena osebnost. Kakor je bil zapleten on, tako je bilo zapleteno tudi njegovo življenje, polno nasprotij, vzponov in padcev. Čeprav Avstrijec, je sovražil Avstro-Ogrsko, bolj mu je bila pri srcu Nemčija, sovražil je skromno meščansko-uradniško okolje, iz katerega je izšel, bolj se je zanimal za umetniško, boemsko življenje, kar pa ga ni motilo, da ne bi postavil na noge mogočno vojsko; znano pa je, da je v vojskah bolj malo boemskega načina življenja. Prav tako je Hitler, ki se je imel za umetnika, najsrečnejša leta v prvi polovici svojega življenja doživel ravno v prvi svetovni vojni kot frontni vojak. Zanimivo je, da je bodoči Vodja, kljub nespornemu pogumu napredoval samo do deseterja, menda zato, ker mu je manjkalo voditeljskih sposobnosti. S koncem vojne je bil na najnižji točki življenja, tridesetletnik brez poklica in izobrazbe, bivši vojak poražene armade, brez premoženja in celo brez državljanstva (tega je dobil šele 1932. leta). Pridružil se je stranki, ki pa je bila takrat bolj debatni klub nekaj zmedenih članov, in iz nje začel ustvarjati tisto, kar je kasneje postalo znano kot NSDAP – nacional socialistična stranka. Leta 1923 je poizkusil z državnim udarom, ki pa je propadel po 24 urah, Hitler pa je bil nekaj časa zaprt. Ko je prišel iz zapora, so bile stvari spremenjene. Življenje se je normaliziralo, zato radikalne stranke niso bile prijubljene. Članstvo se je osipalo, volilcev ni bilo. Hitler bi tako skorajda izginil s politične scene, če ne bi prišlo do velike gospodarske krize. Ljudje so bili zmedeni, rastoča brezposelnost in revščina, ki je klasične meščanske stranke niso mogle zaježiti, so volilce in tudi članstvo zopet pripeljale h Hitlerju. Za prvo silo zadosti, da so nacisti postali najmočnejša stranka v parlamentu. Hitler je postal predsednik vlade in po smrti starega predsednika republike pravi diktator Nemčije. Najprej se je znebil vse opozicije (tudi v lastni stranki), nacificiral je celo državo, končno je uklonil tudi vojsko. Vrstila so se preganjanja Židov, političnih nasprotnikov, z močno vojsko, ki je imela veliko oporo v močni industriji, je začel vojno. Na vrhuncu svojega uspeha je bil 1942. leta, ko je obvladoval večino Evrope in bil le še za korak pred dosego svojih ciljev. V prelomnem letu 1943 pa je šlo le še navzdol. Vojaški porazi, bombardiranja, pomanjkanje, vse to je Nemčijo zlomilo. Aprila 1945 je bil Hitler v svojem obkoljenem bunkerju, ostalo mu je le še malo privrženecv, celo najzvestejši so bežali, da bi si rešili glave, sovražnik je z vseh strani prodiral v razrušeno in opustošeno Nemčijo, njena nekoč mogočna vojska pa je bila samo še senca same sebe. Ob takšnem porazu ni mogel storiti drugega, kot da si je vzel življenje.

O Hitlerju se je ohranila le ena anekdota (verjetno jih več tudi ni bilo). S svojim namestnikom Göringom je bil na festivalu Wagnerjevih del. Med odmorom je Göring (katerega strast so bile čudne uniforme) odšel iz lože. Ravno takrat se je prišel glavni igralec v kostumu pokloniti Vodji. Hitler ga ni dobro videl in misleč, da gre za Göringa, rekel:

»Poslušajte, Hermann, zdaj pa že res pretiravate.«

Deni

VREME

Piše: Andrej Velkavrh

Nelepi obeti

Po sončnem koncu prejšnjega tedna in prve dni v tem tednu, nam je pomlad spet pokazala manj prijetno lice. Je že tako. Še do srede maja ne bomo varni pred ohladitvami. Spomladanske vedno spremljamo s tesnobo. Posebno če se to dogaja v drugi polovici aprila ali v začetku maja, ko odganjajo listi in mladi poganjki. Ni nujno, da zāpade sneg. Dovolj je že, če se ob dotoku mrzlega zraka ponoči zjasni in veter poleže. Če je zjutraj slana, slabo kaže. Res je, da je temperatura najnižja pri tleh, torej se na travi najprej pozna. Grmovje in drevesa zato večkrat segajo izven najhladnejše zračne plasti. Že dva metra visoko je lahko temperatura kar nekaj stopinj višja, kar je lahko odločilno. Pri cvetenju sadnega drevja so kritične temperature okoli -2°C. Če so nižje, večina cvetja zmrzne in prihranjeno nam je obiranje sadežev. Kadar pa so cvetovi ravno odcveteli, se to zgodi že, če je le malo pod ničlo. In vendar, včasih se tudi po hudi slani, začuda, nekaj plodov ohrani. Narava je trdoživa! Vplivajo lahko malenkosti. Če je drevje blizu hiš, ali pa če je temperatura le za kratek čas pod kritično... Dosti je odvisno od »mikro« pogojev.

Da pa bi bila škoda čimmanjša, se je potrebno zaščititi. Pa ne s kurjenjem ognjev, ki bi zrak segrevali. Naravo je treba »okoli prinesiti«. Prava poteza je orosevanje. Kadar ponoči pričakujemo zmrzal, je treba sadovnjak škropiti iz razpršilcev, ki vodni curek razpršijo v drobne kapljice. Te sedajo na cvetove, liste in tam zmrzujejo. Pri tem se sprosti talilna toplota, ki ščiti cvetje in poganjke pred mrazom. Z orosevanjem moramo nadaljevati, dokler se čez dan zunanja temperatura toliko ne dvigne, da se začne zmrznjene kapljice taliti. Sicer bi le-te poškodovale nežno tkivo.

Po padavinah v četrtek in petek se bo ohladilo. Pihala bo burja, tudi v notranjosti bo pihal severovzhodnik. V zatísihih legah bo možna slana, zmrzal. Nič kaj lepi obeti ob vstopu v drugo polovico meseca.

ZAPISOVALEC SLOV. LJUDSKIM PESMI IN PREŠERNOV PRIJATELJ	SOD. SLOV. PESNIK IN POLITIK	PRAVOSL. VERSKA PODOBA	STIK DVEH PLOSKEV	EDVARD GRIEG	ITALIJ. DIRIGENT TOSCANINI	SR. DALMAT. OTOK NA ODPRTEM MORJU	ERVIN FRITZ	EDINO JORDANSKO PRISTANIŠČE V AKABSKEM ZALIVU ENAKOČJE	ATOL V OTOČJU TUAMOTU	VLOŽENI POPKI SREDNJEGRMA	GR. LUKA V BEOČU (AVLIDA)	NEKDANJI TURŠKI ČASTNIŠKI NASLOV	DOLGOREPA TROPSKA PAPIGA
KOPALIŠKO MESTO NA SICILIJ													
SOD. SLOV. PESNIK													
DROBOVJE				STONE SVETINA VRSTA LUKA			KANEC TEKOCINE						
JAPONSKI DROBIZ			ČUSTVO, OBCUTEK DIŠEČE MAZIL				POLOPICE Z MADA. GASKARJA SREDNJEGRMA					PODGOBJE	PREBIVALKA AMANA
SOD. SLOV. MLADINSKA PISATELJICA								PEVKA REDEPOVIČ LJUBLJ. PRODAJNA GALERIJA					
JANEZ ZADNIKA R.		LITINA ZA OSI MUZA LJUBEZENSKE PESNIŠTVA							NAVARJE NA KOVINA		IVAN MINATTI MESTO V ITALIJ (AVT. DIRKE)		
DEL STREHE					PRIPOM. ZA OPIRANJE KLJUC. POZIV								
STAROSLOVANSKA BOGINJA ZIME IN SMRTI						IZPIT KRAVICA							
BRENCELJ				SL. ŠAH. VELEMOJSTER (VASJA) LOVRO TOMAN				ZVER IZ DRUŽINE PSOV TELUR					
AVIATIK							ORIG. IME DRŽAVE NA APENINSK. POLOTOKU						
SOD. ITAL. PISATELJ (UMBERTO, IME ROŽE)			POD				SLOV. PESNICA (VIDA 1875-1932)						AVTOR KRIŽANKE R. NOČ

Nagradna križanka št. 16

Rešeno križanko nam pošljite do 28. aprila 1992 na naslov: ČZP Enotnost, Dalmatinova 4, 61000 Ljubljana, p.p. 479, na dopisnici ali v pismu s pripisom Nagradna križanka št. 16. Nagrade so: 1.000, 700 in 500 tolarjev

Rešitev nagradne križanke št. 14

SMRDOKAVRA, LAMINARIJA, OLA, EVA RAS, IVAN, AAR, VE, CVEK, LL, AMON, GRAJNICA, TIL, ADNEKSITIS, RAK, LEK, ALMADEN, SL, OČAK, IP, EMONKA, ŠKRNICELJ, RIAS, EE, AMARNA, AŠ

Izzrebani reševalci nagradne križanke št. 14

1. Jože Ručigaj, Gradnikova 87, 64240 Radovljica,
2. Branko Čizman, Koprška 2, 66320 Portorož,
3. Majda Weiffenbach, Na Plavžu 11, 64228 Železniki

Nagrade bomo poslali po pošti.